

**A.İ.HERZEN RUSYA DEVLET PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ İLE
GAZİ ÜNİVERSİTESİ MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS
PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

ZEYNEP KARAÇOBAN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

HAZİRAN, 2018

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren altı (6) ay sonra tezdin fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Zeynep
Soyadı : KARAÇOBAN
Bölümü : Müzik Öğretmenliği
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : A.İ.Herzen Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi ile Gazi Üniversitesi
Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Karşılaştırılması
İngilizce Adı : Comparison of Herzen State Pedagogical University of Russia and
Gazi University Music Education Bachelor Programs

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Zeynep KARAÇOBAN

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Zeynep KARAÇOBAN tarafından hazırlanan “A.İ.Herzen Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi ile Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Karşılaştırılması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Mehlika DÜNDAR

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Başkan: Doç.Dr. Barış KARAELEMA

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Üye: Dr.Öğr.Üyesi Kaan YÜKSEL

(Opera, Koro ve Popüler Müzik Şarkıcılığı, Başkent Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 22/06/2018

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Hayatımın her alanında her daim bana destek olan aileme, Gazi Üniversitesi'ndeki eğitim sürecim boyunca yanımda olan, desteğini ve yardımlarını esirgemeyen, beni her daim yüreklendirip yönlendiren danışman öğretmenim Prof. Mehlika Dünder'a, teze ilişkin soru ve ricalarımı yanıtsız bırakmayan A.İ.Herzen Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi Müzik, Tiyatro ve Koreografi Enstitüsü müdür yardımcısı E.O.Kuznetsova'ya, teze ilişkin materyal desteğinde ve Rusya ile yazışmalar konusunda yardımcı olan Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı idaresine ve çeviri konusunda beni kırmayarak bana yardımcı olan Ahmet Serdar Yılmaz'a teşekkürlerimi sunarım.

Zeynep KARAÇOBAN

**A.İ.HERZEN RUSYA DEVLET PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ İLE
GAZİ ÜNİVERSİTESİ MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS
PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

(Yüksek Lisans Tezi)

Zeynep KARAÇOBAN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Haziran, 2018

ÖZ

Bu araştırmada, dört yıllık müzik öğretmenliği lisans programları bulunan, Rusya'dan A. İ. Herzen Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi'nin ve Türkiye'den Gazi Üniversitesi'nin programları arasında karşılaştırma yapılmış, iki ülke müzik öğretmeni yetiştirme yöntemlerindeki mevcut benzerlik ve farklılıkların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bunun için; her iki ülkedeki mesleki müzik eğitiminin genel kurumsal yapılanmalarına, bu yapılanmaların tarihsel gelişimine ve müzik öğretmenliği programlarının bu tarihsel gelişimde ortaya çıkışına değinilmiştir. Ardından, bahsedilen ülkelerdeki müzik öğretmenliği programları için geçerli eğitim standartları ve programları incelenmiştir. Zorunlu ve seçmeli ders adedi, ders saati, kredi yükü ve genel kültür/meslek bilgisi/alan bilgisi ders oranları, dönem, yıl ve program geneli başlıkları altında incelenmiştir. Bahsedilen okulların programları elde edilen bulgular doğrultusunda, amaçları, alım şartları, program içerikleri, öğrenim süreçleri, ölçme ve değerlendirme süreçleri, mezuniyet şartları ve mezuniyet sonrası iş imkânları kategorilerinde benzerlik ve farklılıklar yönünden değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Öğretmenliği, Rusya, Türkiye

Sayfa Adedi : 110

Danışman : Prof. Mehlika DÜNDAR

**COMPARISON OF HERZEN STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
OF RUSSIA AND GAZI UNIVERSITY MUSIC EDUCATION
BACHELOR PROGRAMS**

(M.S. Thesis)

Zeynep KARACOBAN

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

June, 2018

ABSTRACT

In this research, two universities which have 4-year undergraduate music education programs are chosen to be compared from Russia and Turkey; Herzen State Pedagogical University of Russia and Gazi University respectively. The objective of this research is to reveal similarities and differences in the methodology of the aforementioned countries' music education programs. Therefore, institutional structures of professional music education in Russia and Turkey, historical evolution of these structures, and emergence of undergraduate music education programs in this evolution are mentioned. In addition, the education standards in effect for the aforementioned countries and the programs of the selected universities are investigated. The number of must and elective courses, their credit hours, their credit weight, and proportions of the classes in the curriculum for liberal arts, professional education, and field studies are examined under the categories of semester, year, and entire program. Under the guidance of the findings, the programs of the aforementioned universities are evaluated to disclose the similarities and differences in terms of objectives, requirements for the admission, content of the curriculum, education process, methods for assessment and evaluation, conditions for graduation, and job opportunities.

Key Words : Music Education, Russia, Turkey

Page Number: 110

Supervisor : Prof. Mehlika DÜNDAR

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xv
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Amaç.....	3
1.3. Önem	3
1.4. Varsayımlar	3
1.5. Sınırlılıklar.....	4
1.6. Tanımlar	4
BÖLÜM II.....	5
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
BÖLÜM III	7
YÖNTEM.....	7

3.1. Araştırmanın Modeli	7
3.2. Çalışma Evreni ve Örneklemi.....	7
3.3. Verilerin Toplanması.....	8
3.4. Verilerin Analizi.....	8
BÖLÜM IV	9
BULGULAR VE YORUM	9
4.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular: Rusya’da Mesleki Müzik Eğitiminin Genel Yapısı.....	9
4.1.1. İlköğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi	9
4.1.2. Ortaöğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi	10
4.1.3. İlk + Ortaöğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi.....	10
4.1.4. Yükseköğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi	11
4.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular: Rusya’da Mesleki Müzik Eğitiminin Tarihsel Gelişimi ve Müzik Öğretmenliği Programlarının Bu Tarihteki Yeri.....	12
4.2.1. Rusya’da Antik Dönemde (Hristiyanlık Öncesinde) Müzik Eğitimi	13
4.2.2. X.yy. sonu - XVII.yy. ortası Rus Müzik Eğitimi (Rus Ortaçağı).....	13
4.2.3. Rusya’da XVII.yy’ın ikinci yarısı – 1830’lu yıllar arasında Müzik Eğitimi	18
4.2.4. Rusya’da 1830’lu yıllar - XIX.yy’ın sonu arasında Mesleki Müzik Eğitimi	20
4.2.5. XX.yy Rusya’sında Mesleki Müzik Eğitimi.....	31
4.2.6. Günümüz Rusya’sında Mesleki Müzik Eğitimi	34
4.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular: Rusya’da Müzik Öğretmenliği Alanındaki Eğitim Standartları ve A.İ.Herzen Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Yapısı.....	37
4.4. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular: Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitiminin Genel Yapısı.....	55
4.4.1. Ortaöğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi	55

4.4.2. İlk + Ortaöğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi.....	55
4.4.3. Yükseköğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi	56
4.5. Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular: Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitiminin Tarihsel Gelişimi ve Müzik Öğretmenliği Programlarının Bu Tarihteki Yeri	56
4.5.1. Orta Asya Türk Devletlerinde (Hunlar, Göktürkler, Uygurlar) Müzik Kültürü ve Eğitimi	57
4.5.2. Orta-Batı Asya Türk Devletlerinde (Karahanlılar, Gazneliler, Büyük Selçuklular) Müzik Kültürü ve Eğitimi	61
4.5.3. Avrasya Türk Devletlerinde (Anadolu Selçukluları, Osmanlılar, Türkiye Cumhuriyeti) Müzik Kültürü ve Eğitimi.....	63
4.5.4. Günümüz Türkiye’sinde Mesleki Müzik Eğitimi	73
4.6. Altıncı Alt Amaca İlişkin Bulgular: Türkiye’de Müzik Öğretmenliği Alanındaki Eğitim Standartları ve Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Yapısı.....	74
4.7. Yedinci Alt Amaca İlişkin Bulgular: Rusya ve Türkiye’deki Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Benzerlikleri ve Farklılıkları.....	87
4.7.1. Program Amaçları	87
4.7.2. Programlara Alım Şartları.....	87
4.7.3. Program İçerikleri	88
4.7.4. Öğrenim Süreçleri.....	91
4.7.5. Ölçme ve Değerlendirme Süreçleri.....	93
4.7.6. Mezuniyet Şartları	94
4.7.7. Mezuniyet Sonrası İş İmkanları	94
BÖLÜM V	95
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	95
5.1. Sonuç	95
5.2. Öneriler	96

KAYNAKLAR.....	99
EKLER.....	105
Ek 1. A.İ.Herzen RDPÜ MTKE Müzik Öğretmenliği Lisans Programı	106
Ek 2. Gazi Üniversitesi GEF GSEB Müzik Öğretmenliği Lisans Programı	108
Ek 3. Fotoğraflar	110

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Rusya Federasyonu Eğitim Standartlarında Akademik Lisans Programının Yapısı	37
Tablo 2. A.İ. Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 1. Sınıf 1. Yarıyıl Dersleri	40
Tablo 3. A.İ. Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 1. Sınıf 2. Yarıyıl Dersleri	41
Tablo 4. A.İ. Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 2. Sınıf 3. Yarıyıl Dersleri	42
Tablo 5. A.İ. Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 2. Sınıf 4. Yarıyıl Dersleri	43
Tablo 6. A.İ. Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 3. Sınıf 5. Yarıyıl Dersleri	44
Tablo 7. A.İ. Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 3. Sınıf 6. Yarıyıl Dersleri	45
Tablo 8. A.İ. Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 4. Sınıf 7. Yarıyıl Dersleri	46
Tablo 9. A.İ. Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 4. Sınıf 8. Yarıyıl Dersleri	47
Tablo 10. Programda Öğrenci Tercihine Sunulanlar	48
Tablo 11. Çalgı ve Şan Dersleri Seçenekleri	49
Tablo 12. A.İ. Herzen Üniversitesi'nde 4 Yıllık Lisans Programının Dönemlere Göre Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yüklü Bilgisi	51
Tablo 13. A.İ. Herzen Üniversitesi'nde Dönemlere Göre Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi	52
Tablo 14. A.İ. Herzen Üniversitesi'nde Yıllara Göre Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yüklü Bilgisi	53
Tablo 15. A.İ. Herzen Üniversitesi'nde Yıllara Göre Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi	53

Tablo 16. <i>A.İ.Herzen Üniversitesi'nde Program Genelinde Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yüğü Bilgisi</i>	54
Tablo 17. <i>A.İ.Herzen Üniversitesi'nde Program Genelinde Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi.....</i>	54
Tablo 18. <i>Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 1. Sınıf 1. Yarıyıl Dersleri</i>	75
Tablo 19. <i>Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 1. Sınıf 2. Yarıyıl Dersleri</i>	76
Tablo 20. <i>Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 2. Sınıf 3. Yarıyıl Dersleri</i>	77
Tablo 21. <i>Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 2. Sınıf 4. Yarıyıl Dersleri</i>	78
Tablo 22. <i>Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 3. Sınıf 5. Yarıyıl Dersleri</i>	79
Tablo 23. <i>Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 3. Sınıf 6. Yarıyıl Dersleri</i>	80
Tablo 24. <i>Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 4. Sınıf 7. Yarıyıl Dersleri</i>	81
Tablo 25. <i>Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 4. Sınıf 8. Yarıyıl Dersleri</i>	82
Tablo 26. <i>Gazi Üniversitesi'nde Dönemlere Göre Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yüğü Bilgisi.....</i>	83
Tablo 27. <i>Gazi Üniversitesi'nde Dönemlere Göre Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi</i>	84
Tablo 28. <i>Gazi Üniversitesi'nde Yıllara Göre Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yüğü Bilgisi.....</i>	85
Tablo 29. <i>Gazi Üniversitesi'nde Yıllara Göre Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi</i>	85
Tablo 30. <i>Gazi Üniversitesi'nde Program Genelinde Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yüğü Bilgisi</i>	86
Tablo 31. <i>Gazi Üniversitesi'nde Program Genelinde Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi.....</i>	86
Tablo 32. <i>İki Kurumun Program Genelinde Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saatleri ve Kredi Yüğü Bilgilerinin Karşılaştırması.....</i>	89
Tablo 33. <i>İki Kurumun Program Genelinde Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgilerinin Karşılaştırılması.....</i>	89

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Znamenny notasyonu	15
Şekil 2. M.İ.Glinka (1804-1857)	19
Şekil 3. Sankt-Petersburg N.A.Rimsky-Korsakov Devlet Konservatuvarı binası	21
Şekil 4. Moskova P.İ.Tchaikovsky Devlet Konservatuvarı binası	22
Şekil 5. A.G. Rubinstein (1829-1894)	23
Şekil 6. N.G.Rubinstein (1835-1881)	23
Şekil 7. M.A.Balakirev (1837-1910)	25
Şekil 8. M.P.Mussorgsky (1839-1881)	26
Şekil 9. A.P.Borodin (1833-1887)	26
Şekil 10. N.A.Rimsky-Korsakov (1844-1908)	27
Şekil 11. C.A.Cui (1835-1918)	27
Şekil 12. H.Wieniawski (1835-1880)	29
Şekil 13. L. Auer (1845-1930)	29
Şekil 14. K.Y.Davydov (1838-1889)	30
Şekil 15. Rusya'daki mesleki müzik eğitiminin kurumsal yapılanması	36
Şekil 16. Farabi (870-950)	62
Şekil 17. İbn-i Sina (980-1037)	62
Şekil 18. Mevlana (1207-1273)	64
Şekil 19. Yunus Emre (1240-1320)	65
Şekil 20. Abdülkadir Meragi (1353-1435)	66

<i>Şekil 21.</i> Müzika-i Hümayun Orkestrası 1917	68
<i>Şekil 22.</i> Musiki Muallim Mektebi Binası	70
<i>Şekil 23.</i> Türkiye’deki mesleki müzik eğitiminin kurumsal yapılanması.....	74
<i>Şekil 25.</i> A.İ.Herzen RDPÜ MTKE binası önünde.....	110
<i>Şekil 26.</i> A.İ.Herzen RDPÜ MTKE müdür yardımcısı E.O.Kuznetsova ile	110

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

YÖK	Yükseköğretim Kurulu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
RFEBB	Rusya Federasyonu Eğitim ve Bilim Bakanlığı
RFKB	Rusya Federasyonu Kültür Bakanlığı
RDPÜ	Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi
MTKE	Müzik, Tiyatro ve Koreografi Enstitüsü
MEÖB	Müzik Eğitimi ve Öğretimi Bölümü
MÖLP	Müzik Öğretmenliği Lisans Programı
GÜ	Gazi Üniversitesi
GEF	Gazi Eğitim Fakültesi
GSEB	Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
ME ABD	Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
GSF	Güzel Sanatlar Fakültesi
MSSF	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde yapılan araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, varsayımları ve sınırlılıkları yer almaktadır.

Tarih boyunca insanlar çeşitli amaçlarla iletişim ihtiyacını hissetmiştir. Teknolojinin ilerlemesiyle iletişim kuvvetlenmiş ve hızlanmıştır. Günümüzde ise kültürel alışveriş her zamankinden daha büyük bir önem arz etmektedir. Çeşitli alanlarda gelişme kaydetmeyi amaçlayan toplumlar için o alanlarla ilgili dünyada olup bitenlerin nabzını tutmak çok önemlidir. Jiang’a göre teknoloji, ekonomi, bilişim gibi alanların hızla gelişmesinin doğal sonucu olan evrensel entegrasyon düşünüldüğünde, bir bireyin, bir bilimin gelişiminin yalnızca bütünleşme, farklı kültür ve geleneklerin birleşimi şartına bağlı olduğu tahmin edilebilmektedir (Цзян, 2011, s. 71). Stashevs’ka ve Polyans’ka ise özel olarak eğitim konusuna eğilerek düşüncelerini şöyle ifade etmektedirler: “Uluslararası eğitim ortamındaki yoğun entegrasyon süreçleri araştırmacıların, ulusal kültür-eğitim kimliklerinin korunacağı şekilde bir karşılıklı zenginleşme amacıyla, farklı ülkelerin eğitim sistemlerinin kuvvetli ve eksik yönlerini incelemeye yönelik ilgisini artırmaktadır” (Стасhevская & Полянская, 2013). Bu amaçlarla çoğunlukla uluslararası kongreler, forumlar, sempozyumlar, çalıştaylar v.b. düzenlenerek bilgi, deneyim, fikir, kültür alışverişi gerçekleşmektedir. Böylelikle günümüz şartlarında alan ile ilgili en gelişmiş, en yaratıcı, en uygulanabilir ve uyarlanabilir, en yüksek sonuçlar veren örnek uygulamalar ile karşılaşılmaktadır. Karşılaştırmalı araştırmalar da benzer amaca hizmet etmektedir.

Birçok farklı dalda olduğu gibi müzik eğitiminde de gelişim, dünyada alanla ilgili öncü konumda bulunan toplumların güncel durumlarının takip edilmesi, analiz edilmesi ve mevcut güncel durumlardan olumlu örnekler alınarak (doğrudan aktarılması değil) topluma

uyarlanması yolu ile yenilik üretebilecek konuma gelmekten geçmektedir. Azerbaycanlı araştırmacılar Memedaliyev ve Kurbanov, Özdek'in aktarımıyla, dünya çoksesli müzik medeniyeti tarihi incelendiği zaman, her ulusal müzik okulunun kendi gelişimi sürecinde her daim diğer medeniyetlerde ortaya çıkan sanatsal-estetik ve teknolojik olaylardan yararlandığını ifade etmektedirler (Memedaliyev ve Kurbanov'dan aktaran Özdek, 2012, s.41). Azerbaycan, kültür çizgisini kaybetmeden çağın yeniliklerini toplumuna ve kültürüne uyarlama konusunda güzel bir denge yakalayabilmiş, kültüründeki ezgi motiflerini dünya müzik-kültür mirasına kazandırabilmiş bir ülke olmasıyla bahsedilen bütünleştirme mantığına çok güzel bir örnek teşkil etmektedir. Çünkü "farklılıklara ayrıştırıcı unsur olarak değil, aksine, bir zenginlik kaynağı" (M.C.Can, kişisel iletişim, 2015) açısıyla bakıldığında ancak herkese faydalı bir yenilik ortaya çıkabilmektedir. Dünya müzik-kültür mirasını Türkiye coğrafyasından motiflerin de yer bulacağı bir yenilik ile zenginleştirme, dünya çapında profesyonel müzisyenler, müzik bilimcileri, müzik eğitimcileri ile bilime ve sanata değer veren dinleyiciler yetiştirme, sanatsal ve bilimsel eserler üretme, müzik eğitiminde faydalı yeni eğitim modelleri geliştirme gibi sonuçlar, kuşkusuz "müzik eğitimde izlenen yol" ilk adımından başlamaktadır. Bu da bakışımızı müzik eğitimi gerçekleştirenlerin, müzik öğretmenlerinin mutfağına, yani yetiştirildikleri müzik öğretmenliği programlarına yöneltmektedir.

1.1. Problem Durumu

Bütün bu bilgiler ve fikirler ışığında, kendini ispatlamış, dünyadaki saygın müzik ekollerinden birine sahip olan Rusya'nın müzik eğitiminde izlediği yol merak uyandırmış ve özellikle Müzik Öğretmenliği alanına ilgi duyulmuştur. Türkiye ile karşılaştırıldığında, iki ülkede müzik öğretmeni yetiştirme konusunda hangi noktalarda benzerlikler ve farklılıklar görülebileceği merak edilmiştir. Bunun üzerine her iki ülkeden 4'er yıllık müzik öğretmenliği lisans programı bulunan birer üniversite seçilerek çalışmanın problem cümlesi "A.İ. Herzen Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi ile Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programları arasında benzerlikler ve farklılıklar var mıdır? Varsa nelerdir?" şeklinde belirlenmiştir. Belirlenen problem durumu, üzerinde rol oynayabilecek etkenler açısından olabildiğince geniş ele alınmaya çalışılmıştır. Buna göre çalışmanın alt problemleri aşağıdaki soruların cevaplanması olmuştur:

- Rusya'da mesleki müzik eğitiminin genel yapısı nasıldır?

- Rusya’da mesleki müzik eğitiminin tarihsel gelişimi nasıl olmuştur ve Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının bu tarihteki yeri nedir?
- Rusya’da Müzik Öğretmenliği alanındaki eğitim standartları nelerdir ve A.İ.Herzen Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının yapısı nasıldır?
- Türkiye’de mesleki müzik eğitiminin genel yapısı nasıldır?
- Türkiye’de mesleki müzik eğitiminin tarihsel gelişimi nasıl olmuştur ve Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının bu tarihteki yeri nedir?
- Türkiye’de Müzik Öğretmenliği alanındaki eğitim standartları nelerdir ve Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının yapısı nasıldır?
- Rusya ve Türkiye’deki Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının benzerlikleri ve farklılıkları nelerdir?

1.2. Amaç

Yapılan çalışmanın amacı Rusya ile Türkiye’nin Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının ve bunlara temel teşkil eden mesleki müzik eğitimi kurumlarının tarihsel gelişimine değinilmesi, çalışma kapsamına alınan kurumlardaki Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının günümüzdeki durumu ve güncel müfredat içeriklerinin incelenerek karşılaştırılması yolu ile iki ülkenin müzik öğretmeni yetiştiren programlarındaki mevcut benzerlik ve farklılıklarının tespit edilmesidir.

1.3. Önem

Yapılan çalışmanın, Türkiye ile Rusya’nın müzik eğitimi alanında yapılmış karşılaştırmalı araştırmaya henüz rastlanmamış olması, çalışma kapsamında Rusya ile Türkiye’nin mesleki müzik eğitimi yapılanmalarının tarihsel gelişimine genel bir bakışla değinilmiş olması ve A.İ.Herzen Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi güncel Müzik Öğretmenliği Lisans Programının ele alınarak Gazi Üniversitesi’ndeki güncel Müzik Öğretmenliği Lisans Programı ile karşılaştırılmış olması sebepleri ile önemli olduğu düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

- Ulaşılan verilerin tümünün pratikteki gerçek durumu yansıtmak için yeterli olduğu,

- Seçilen çalışma evreninin her iki ülkedeki Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının genel durumunu temsil etmek için yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Çalışma;

- Türkiye ve Rusya'daki mesleki müzik eğitimi,
- A.İ. Herzen adına Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nde 2017-2018 eğitim-öğretim yılında uygulanan Müzik Öğretmenliği Lisans Programları,

Araştırmacının;

- Ulaştığı kaynaklar,
- Maddi imkanları ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

İlköğretim Seviyesi: Bu çalışmada ilköğretim seviyesi tanımı Türkiye için 1.-8. sınıfları, Rusya için 1.-9. sınıfları kapsamaktadır.

Ortaöğretim Seviyesi: Bu çalışmada ortaöğretim seviyesi tanımı Türkiye için 9.-12. sınıfları içeren lise kurumlarını, Rusya için genel eğitimin 10.-12. sınıfları ile 9. sınıftan sonra 4, 11. sınıftan sonra 3 yıllık mesleki kolejleri kapsamaktadır.

Yükseköğretim Seviyesi: Bu çalışmada yükseköğretim seviyesi tanımı lisans ve lisansüstü eğitimi kapsamaktadır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yapılan literatür taraması sonucu çeşitli konularla ilgili birçok karşılaştırmalı araştırmaya rastlanmıştır ancak çeşitli kaynaklarda Türkçe, İngilizce ve Rusça yapılan taramalarda doğrudan Türkiye ile Rusya'nın müzik eğitimini konu alan herhangi bir karşılaştırmalı araştırmaya ulaşılamamıştır.

Bu bölümde araştırma konusu olarak seçilen konu ile dolaylı olarak bağlantısı bulunan çalışmalara yer verilmiştir.

Sovyetler Birliği zamanında ortak geçmişi bulunması sebebi ile Azerbaycan ve Rusya'da müzik eğitimindeki kurumsal yapılanma bakımından benzer sistemler mevcuttur. Bu nedenle konumuza en yakın olan ancak kapsam bakımından özel olarak ulusal müziğe, halk müziğine odaklanması sebebi ile de farklılık gösteren kaynak Özdek'in (2012) doktora tezidir. Tezde, her iki ülkenin genel ve mesleki müzik eğitimlerinin tarihçelerine yer verilmiş, genel eğitim içerisindeki müzik derslerinde halk müziği ezgilerine verilen ağırlık ile mesleki müzik eğitimi kurumlarında halk müziğinin yeri incelenerek karşılaştırılmıştır.

Sülün'ün (2015) doktora tezi de konumuza yakın olan diğer bir çalışmadır. Çalışma kapsamında Türkiye, Almanya, Finlandiya, İngiltere ve Kanada'da müzik öğretmeni olmak için gerekli şartlar, programlar çeşitli ölçütler yönünden incelenerek aradaki benzerlik ve farklılıklar tespit edilip yorumlanmıştır.

Eskioğlu'nun (2010) çalışmasında Türkiye, Kanada, Norveç, Amerika ve Avustralya'nın lisansüstü eğitimleri karşılaştırılmıştır. Çalışmada müzik eğitimi geçmişi açısından ülkesinde yol gösterici kurumlar olması esasına dayanılarak seçilen Türkiye'nin başarılı

beş üniversitesi ile diğer ülkelerden seçilen başarılı birer üniversitenin müzik eğitimi alanında yüksek lisans ve doktora eğitimi programları incelenmiştir.

Jiang Xiuhong'un (Цзян, 2011) Rusya ile Çin'in okul öncesi eğitim kurumlarındaki müzik eğitimi sistemlerinin karşılaştırmalı analizini yaptığı çalışmasında yazar, iki ülkenin okul öncesi düzeyindeki eğitim kurumlarının müzik eğitimi sistemlerinin temelinde yatan fikirleri, uygulanan öğretim programlarını, okul öncesi müzik eğitimlerinin yapılanma özelliklerini ve çocukların müziksel gelişim özelliklerini inceleyerek karşılaştırmıştır.

Stashevs'ka ve Polians'ka (Стасhevская & Полянская, 2013) makale çalışmalarında Ukrayna ile (Rusya'nın da üye olduğu) Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri arasındaki karşılaştırmalı müzik eğitiminin metodolojik problemlerini ele almışlardır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren, örneklem, verilerin toplanması ve verilerin analizi alt başlıkları ile araştırmanın yöntemine yönelik bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nitel araştırma türlerinden betimsel bir araştırma olup çalışmada, Türkiye ile Rusya'nın mesleki müzik eğitimine genel bir bakış içerdiği ve her iki ülkede yükseköğretim kurumlarının Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının günümüzde mevcut olan durumlarını yansıttığı için Karşılaştırmalı Tarama Modeli kullanılmıştır.

3.2. Çalışma Evreni ve Örneklemi

Çalışmanın evrenini ve örneklemi Rusya'daki Müzik Öğretmenliği Lisans Programını (MÖLP) temsilen Rusya Federasyonu Eğitim ve Bilim Bakanlığı'na (RFEBB) bağlı A.İ.Herzen Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi (RDPÜ) Müzik Tiyatro ve Koreografi Enstitüsü (MTKE) Müzik Eğitimi ve Öğretimi Bölümü (MEÖB) Lisans Programı, Türkiye'deki MÖLP'nı temsilen Yükseköğretim Kurulu'na (YÖK) bağlı Gazi Üniversitesi (GÜ) Gazi Eğitim Fakültesi (GEF) Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü (GSEB) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (MEABD) Lisans Programı oluşturmuştur.

3.3. Verilerin Toplanması

Veriler tarama yöntemi kullanılarak toplanmış olup her iki ülkenin MÖLP içeriklerine bu eğitimi veren yükseköğretim kurumları ile irtibata geçilerek ulaşılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Türkiye ve Rusya'nın MÖLP'na dair toplanan veriler benzer ve farklı yönleri bakımından karşılaştırmalı yöntem kullanılarak analiz edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular: Rusya’da Mesleki Müzik Eğitiminin Genel Yapısı

Rusya’da günümüzde uygulanan devlet mesleki müzik eğitimi sistemi Sovyet Rusya zamanında şekillenmiştir. Günümüzde genel anlamda dört seviyede mesleki müzik eğitimi veren kurum mevcuttur. Bunlar aşağıdaki gibidir;

- İlköğretim seviyesinde (çocuk müzik okulları, çocuk sanat okullarının müzik bölümleri)
- Ortaöğretim seviyesinde (müzik okulları, müzik öğretmenliği okulları, kilise korosu şefliği okulları, askeri müzik okulu)
- İlk + ortaöğretim seviyesinde (konservatuarlar bünyesindeki müzik okulları)
- Yükseköğretim seviyesinde (konservatuarlar, müzik öğretmenliği programları, güzel sanatlar fakülteleri/enstitüleri müzik bölümleri, askeri konservatuar)

4.1.1. İlköğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi

Rusya’da ilköğretim seviyesinde çocuk müzik okulları ve çocuk sanat okullarının müzik bölümleri faaliyet göstermektedir. Eğitim için başvuranlar arasından yetenek sınavı ile seçilen çocuklar bu eğitim kurumlarına genel eğitimlerinin yanında, ekstra olarak devam etmektedirler. Bu kurumlarda öğrencilere yedi yıllık müzik eğitimi verilmektedir ve çocuklar çalgı eğitiminin yanı sıra müziksel işitme okuma ve yazma, müzik kültürü, koro gibi derslerden oluşan çok boyutlu müzik eğitime tabi tutulmaktadırlar. Bu kurumların öncelikli amacı kaliteli dinleyiciler, ufku geniş müzikseverler yetiştirirken aynı zamanda ileriki hayatında müzikte ilerlemek isteyen, müzik ile ilgili herhangi bir alanı meslek

edinmek isteyen bireyler için de iyi bir altyapı oluşturmaktır. Buralardan mezun olan öğrenciler bir üst kademe kurumlar olan ortaöğretim seviyesindeki mesleki müzik eğitimi kurumlarına devam edebilmektedirler. Bu kurumlar Rusya Federasyonu Kültür Bakanlığı'na (RFKB) bağlı olup RFKB verilerine göre (Министерство культуры Российской Федерации, 2015) ülke genelinde 3089 adet çocuk müzik okulu ve çocuk sanat okulu vardır.

4.1.2. Ortaöğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi

Ortaöğretim seviyesinde mesleki müzik eğitimi veren okullara öğrenci alımı yetenek sınavları ile gerçekleştirilmektedir. Öğrenciler alınırken onlardan belli bir seviyede müzik teorisi bilgisi ve çalgı çalma becerisi beklenmektedir. Bu kurumlara genellikle yedi yıllık çocuk müzik okulundan mezun öğrenciler başvurmakta ve alınmaktadırlar ancak bazı bölümlere yeteneğe ve programa uyum sağlama potansiyeline bakılarak da öğrenci alınabilmektedir. Bu okullarda dört yıllık mesleki eğitim verilmektedir. Mezunlar çocuk müzik okullarında ya da genel eğitim verilen okullarda öğretmen olabilmekte, yükseköğretim seviyesinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlara devam edebilmektedirler. Bu kurumlar RFKB'na bağlı olup RFKB verilerine göre (Министерство культуры Российской Федерации, 2015) ülke genelinde 176 adet ortaöğretim seviyesinde mesleki müzik eğitimi veren kurum vardır. Özellikle müzik öğretmenliği alanında eğitim veren ortaöğretim kurumları da vardır. Bu kurumlar sadece müzik öğretmenliğine yönelik olabildiği gibi pedagoji koleji bünyesinde müzik öğretmenliği programlarına, genel mesleki kolejler bünyesinde müzik öğretmenliği programlarına, üniversitelere bağlı pedagoji kolejlerin bünyesinde müzik öğretmenliği programlarına sahip kurumlar olabilmektedir. Rusya'nın ortaöğretim kurumlarının listesini sunan internet sitesinin verilerine göre (Все колледжи РФ, 2017) Rusya genelinde 29 adet müzik öğretmenliği mesleki eğitimini veren ortaöğretim seviyesinde kurum vardır.

4.1.3. İlk + Ortaöğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi

Bu kurumlar konservatuarlara bağlı olup yükseköğretim seviyesindeki konservatuarlara için ilköğretim seviyesinden itibaren öğrenci yetiştirmektedir. Burada genel eğitim dersleri de alınmakta ancak program gereği mesleki disiplinlere ağırlık verilmektedir. Bu kurumlarda eğitim süresi on bir yıl olup yükseköğretim seviyesinde konservatuarlara ciddi altyapılı

öğrenciler yetiştirilmektedir. Rusya'nın dünyaca tanınan müzisyenleri çoğunlukla bu kurumlarda yetişmişler, küçük yaşlardan itibaren ciddi mesleki eğitime tabi tutulmuşlardır. 2016 yılı itibari ile Rusya'da 13 adet konservatuar olup bunların en az 11'ine bağlı ilk+ortaöğretim seviyesinde kurumlar mevcuttur. Bu kurumlar RFKB'na bağlıdır.

4.1.4. Yükseköğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi

Rusya'da yükseköğretimin genel yapısı itibari ile eğitim kurumları *federal üniversiteler, üniversiteler, akademiler ve enstitüler* olmak üzere dört tiptir. Hepsinde lisans ve lisansüstü eğitimler verilmektedir. Kurumlardan alınan eğitim ve diplomalar birbirinden farklı değildir. Kurumun statüsüne göre devlet tarafından alınan bütçe farkı vardır. Üniversitelerde alan çeşitliliği oldukça yüksektir. Üniversiteler birçok farklı alanda bilimsel, pedagojik, kültürel ve sanatsal faaliyet ve araştırmaların öncülüğünü üstlenen kurumlardır. Federal üniversitenin farkı yenilikçi öğretim programlarına yer verilmesi ve dünya öğretim alanına entegre olmasıdır. Akademiler tek bir alana odaklanan kurumlardır. Belli bir alanda bilimsel, pedagojik, kültürel ve sanatsal faaliyetler, temel ve uygulamalı bilimsel araştırmalar yapılan kurumlardır. Enstitüler de akademiler gibi belli bir alana yönelerek o alanda uzmanlar yetiştirmektedir. Enstitüler kendi başlarına faaliyet gösterebildikleri gibi üniversite ya da akademinin bünyesinde de bulunabilmektedirler (çalışma örnekleminin Rusya kanadını oluşturan kurum da üniversite bünyesinde bulunan bir enstitüdür). Bahsi geçen statü adlandırmaları yükseköğretim seviyesinde eğitim veren kurumlara belli kriterlere göre verilmektedir. Bu kriterler kurumun yaşı, akademik unvana sahip öğretim elemanı sayısı, kurumun öğretim faaliyetleri için sunduğu fiziki şartların genişliği, kurumun öğrenime sunduğu alan çeşitliliği gibi birçok farklı maddeden oluşabilmektedir (Федеральный Закон о высшем и послевузовском профессиональном образовании, 2010) . Kurumların statü yükseltme çabalarına rağmen kurumun prestiji öğrencilerin tercihlerine daha çok etki etmektedir. Bu sebeple şartları iyileştiren bazı kurumlar eski isimlerini muhafaza etmek isteyebilmektedir.

Rusya'da yükseköğretim seviyesinde müzik eğitimi veren kurumlara öğrenci alımlarında ortaöğretim diploması ile Türkiye'dekine benzer üniversite sınavı sonucu gerektiği gibi ayrıca yetenek sınavlarında aday öğrenci tarafından sunulması beklenen daha özel şartlar kurumun profili ve prestijine göre belirlenebilmektedir. Lisans eğitiminden sonra mezunlar eğitim aldıkları profilde çalışabilmekte ya da lisansüstü programlara başvurabilmektedir.

4.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular: Rusya’da Mesleki Müzik Eğitiminin Tarihsel Gelişimi ve Müzik Öğretmenliği Programlarının Bu Tarihteki Yeri

Müzik eğitiminin günümüzdeki durumunu, yapısını anlamak için köklerine göz atmak gerekmektedir. Bu köklere ilişkin doğru çıkarımlar yapabilmek ve neticede gerçekçi bir gelişim zinciri elde etmek için onların halk müziği, dini müzik ve din dışı (dünyevi) müzik kollarının her birini incelemek gerekmektedir. Bahsi geçen üç kolun genel ve mesleki müzik eğitimi boyutlarını inceleyen Nikolaeva (Николаева, 2000, s.15) Rus müzik eğitimi tarihine ilişkin geliştirdiği dönem sınıflamasını, bu üç kolda hayat bulan genel müzikal bakışın müzik eğitiminin hedeflerine, içeriğine ve metotlarına yansımış olması ile temellendirmektedir.

E.V. Nikolaeva’nın dönem sınıflamasına göre (Николаева, 2000, s.14) Rusya’da müzik eğitimi, tarihi gelişimi bakımından beş temel dönem halinde incelenebilmektedir. Bunlar aşağıdaki gibidir:

- Antik Dönem (Hristiyanlık öncesi)
- X.yy. sonu - XVII.yy. ortası (Rus Ortaçağı (Федоров, 2014, s.53))
- XVII.yy’ın ikinci yarısı – 1830’lu yıllar
- 1830’lu yıllar - XIX.yy’ın sonu
- XX.yy

Rusya’da müzik eğitimi, Hristiyanlığın kabulü ile başlatan kaynaklara da rastlanmıştır (Рапацкая, 2007). Ancak olabildiğince geniş zaman dilimini ele alma ve terimsel karışıklıklardan kaçınma amacı ile sınıflamada tarih aralıkları temel alınmıştır.

Nikolaeva’nın çalışmasında Rusya’da müzik eğitiminin yapısının günümüzdeki durumuna gelmesi süreci, sistemin *oluşum* ve *gelişim* aşamaları olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Oluşum aşaması olarak tanımlanan zaman dilimi antik çağlardan XVII yy. ortalarına kadar olan süreçtir. Bu süreçte müzik eğitiminden bağımsız bir terim olarak söz etmek oldukça zordur. Çünkü o dönemlerde müzik, arkaik folklor, klasik folklor ve antik ibadet amaçlı karma eylemlerin yalnızca bir parçasıdır, bir araç durumundadır. Zamanla müzik eğitiminin geçirdiği köklü değişiklikler önce halk müziği eğitimi sonra da dini müzik eğitimi kollarının oluşumuna temel teşkil etmiştir. Hristiyanlığın devlet dini olarak kabul edilışinden sonra dini müzik ön plana çıkarak halk müziğini gölgede bırakmıştır (Николаева, 2000, s.17). Gelişim aşaması olarak tanımlanan XVII.yy’ın ortalarından

günümüze kadar devam eden sürecin öncekinden temel farkı ise müzik eğitiminde, bütün kollarda (halk müziği, dini müzik ve din dışı müzik) müziğin ön plana çıkmasıdır.

4.2.1. Rusya’da Antik Dönemde (Hristiyanlık Öncesinde) Müzik Eğitimi

Birçok kültürde olduğu gibi Rus kültüründe de başlangıç evresinde müzik büyük ölçüde dini ve kültürel birtakım ayinlerde önem kazanarak gelişmeye başlamıştır. Müziğin mistik gücüne ve tanrılar ile insanların aralarında kuvvetli bir iletişim aracı olduğuna inanılmıştır (Николаева, 2000; Федорович, 2014a).

Nikolaeva (Николаева, 2000, s.21-22) çalışmasında “İlk Etap” olarak adlandırdığı, Hristiyanlık öncesi dönemde Rusya’da pagan (çoktanrılı) kültürü içerisinde müzik eğitiminin halk müziği ayağına ilişkin ilk adımların atıldığını ifade etmektedir. Fedoroviç’in aktardığı bilgilere göre (Федорович, 2014a, s.54) müziğin öğrenildiği ve müzik ile ilgili deneyim ve bilgilerin yayıldığı yerler çoğunlukla pagan ibadethaneler olmuştur. Bu dönemde müzik bilgileri nesilden nesle sözlü halk geleneği ile aktarıldığı gibi dini ayinlerin müzik ile ilgili bölümlerinin rahipler tarafından piktografik yazı (resim yazısı) aracılığı ile kaydedilerek sonraki nesillere aktarıldığına ilişkin bilgilere de rastlanmaktadır.

İcracıların icra düzeyi geliştikçe, bilgi ve beceri edinme yöntemleri arttıkça müzik eğitimi de zamanla profesyonelleşme yoluna girmiştir. Ancak bu dönemde müzik yalnızca pagan rahipler arasında gelişmemiş, çoban ve savaşçı gibi meslek grupları arasında da müzikte uzmanlaşmalar ortaya çıkmaya başlamıştır (Федорович, 2014a, s.54).

4.2.2. X.yy. sonu - XVII.yy. ortası Rus Müzik Eğitimi (Rus Ortaçağı)

Rus Ortaçağı’nın başlangıcı XI. yy’ın başına denk gelmektedir. Batıda olduğu gibi Rusya’da da Ortaçağ, yaşamın her alanında kilisenin baskısının olduğu bir dönem olarak kayıtlara geçmiştir. Dolayısı ile dini müzik bu dönemde ön plandadır. X.yy’ın sonunda Hristiyanlığın kabul edilmesi ile Rus müzik hayatında da önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Hristiyanlık ile birlikte başta Bizans dini müzik geleneğini benimseyen Ruslar zamanla bu geleneği kendi kültür, gelenek ve müzik anlayışına uyarlayarak dini müzikte Bizans geleneğinden ayrılan, özgün bir yapı elde etmişlerdir (Казанцева, 2009, s.95;

Рапацкая, 2007, s.63; Полыванный ve Alexeeva'dan aktaran Алексеева и др., 2013, s.23; Николаева, 2000, s.22).

Polotskaya (Полоцкая'dan aktaran Федорович, 2014a, s.54-63) bu dönemde Rusya'daki müzik sanatı ile eğitimi üç basamakta incelemiştir. Buna göre;

1. basamak, yeni din ile birlikte gelen, Rus halkına yabancı Bizans sanatsal geleneklerini temel alan Hristiyanlık kültürü ile Rus halkının kültüründe uzun zamandır var olan, temelini ve sanatsal anlayışını Rus pagan kültürüne dayandıran, halkı eski gelenekler aracılığıyla yeni din ile tanıştıran Hristiyanlık kültürünün bir arada varlığını sürdürdüğü XI.-XIV.yy arasındaki zaman dilimidir. Yaygınlık kazanan dini müzik geleneği bu yöndeki müzik eğitiminin gelişmesine de önayak olmuştur.

Fedoroviç, bu dönemde koro müziğinin en yaygın yapılan müzik olduğunu aktarmaktadır (Федорович, 2014a, s.54). Bu dönemde müzik tek sesli olup aktarımında sözlü aktarım geleneği hakimdir. Öğrenciler sözleri kitaptan okuyarak ilahinin melodik bileşenini ise öğretmeni taklit etme yolu ile öğrenmektedirler. İlk kilise vokali öğretmenleri Yunan ve Bulgar öğretmenler olmuştur, zamanla yerli öğretmenler yetişmiştir. Slonimskaya (Слонимская, 2008, s.216) çalışmasında konu ile ilgili, deneyimli koristlerin yeni başlayanları koroda şarkı söyleme konusunda eğittiklerini, kilise korosuna bağlı okulların olduğunu aktarmaktadır. Bu kurumlar dönemin mesleki müzik eğitimi açısından büyük öneme sahiptir. Dönemin kilise korolarına yalnızca erkekler kabul edilmekte, kadınlar yalnızca kadın manastırlarında söylemektedir.

Rapatskaya'nın aktardığı bilgilere göre, dini müzik bestecileri eserlerinde kullandıkları nüanslarda, Bizans'tan beri kabul görmüş ve nesilden nesle aktarılan kurallara sıkı sıkıya bağlı kalmışlardır (Рапацкая, 2007, s.63-64). Ancak neticede Bizans dini geleneği ile Rus halkının kültürel birikiminin eşzamanlı var oluşu sonucunda XV.yy'da Ruslara özgü olan ve kökü "işaret" anlamına gelen "znamia" kelimesine dayanarak "Znamenny Rospev" olarak adlandırılan sentez bir (ilahi) söyleme şekli ortaya çıkmıştır.

Şekil 1. Znamenny notasyonu

Znamenny (işaret) notasyonunun ortaya çıkması ile başlayan 2. basamak XV.- XVII.yy'ın ilk yarısına kadar olan zaman dilimine tekabül etmektedir. Bu dönemde znamenny rospev hızla gelişmekte, yeni söyleme stilleri ortaya çıkmakta, çokseslilik gelişmektedir. Bu dönemde ayrıca müzik eğitiminde de gelişmeler kaydedilmiştir. Mesleki müzik eğitimi bir sistem olarak şekillenmeye başlamış, ses eğitimi verilen okullar açılmış, ses eğitimi metodolojisi gelişmiş ve müzik alanında teorik materyaller, ders kitapları yazılmıştır. Fedoroviç da bu bilgileri destekleyerek, XIV.yy'a kadar sözlü gelenekle aktarılmış olan dini müziğin, XV.yy'da işaret notasyonunun ortaya çıkması ile yazılı hale geldiğini, gelişerek özgünleştiğini aktarmaktadır. Çokseslilik yönünde ilk adımların bu dönemde atıldığını, ayrıca eğitim form ve metotlarının dini müziğin gelişim merkezleri olan kiliseler ve manastırlarda şekillendiğini açıklamaktadır. İşaret notasyonunun gelmesi ile bu notasyonun özelliklerinin, işaretlerin ad ve anlamlarını içeren eğitim kitaplarının yazıldığını aktararak verilen bilgileri detaylandırmaktadır (Федорович, 2014a, s.60).

İçerik bakımından büyük tezatlıklar içermemesi ile birlikte, Polotskaya'nın 3. basamağı Nikolaeva'nın dönem sınıflamasına ters düşerek XVII.yy'ın ikinci yarısını da Rus

Ortaçağı'na dahil etmektedir. Bu dönemde yazılı öğretim geleneğinin önemi arttıkça işaret notasyonu popülerliğini kaybederek yerini Avrupa'nın kullandığı lineer notasyona bırakmıştır. Ayinlerde söylenen ilahilerin ruhani boyutunun yanında estetik, müzikal boyutu da önem kazanmasıyla birlikte partiyonlu söyleme tarzına geçiş için zemin oluşmuştur. Kilise müziği zamanla konser formuna evrilmiş, dini müzikte müzik bileşeninin önem kazanması da zamanla dünyevi müziğin oluşumuna temel teşkil etmiştir.

Nikolaeva ve Polotskaya çalışmalarında Rus Ortacağı'nda müzik eğitiminin çağdaş anlamda algılandığından farklı olduğunu vurgulayarak tanrıya ibadet amacı gütmeyen müziklerin kilise tarafından olumlu karşılanmadığını aktarmaktadırlar (Федорович, 2014a, s.55-56). Halk tarafından eğlence amaçlı yapılan müzikler (çalgısal ve sözlü) ile kilisede söylenen ilahiler için farklı terimler bile kullanmışlardır. Din dışı amaçlar ile yapılan müzikler için “musikiya ya da musika” kelimeleri kullanılırken bu kelimeleri çağrıştırdığı etkinlikler sebebiyle kilise ibadet müziğine ve amacına yakıştıramayan din adamları kilise müziği için (ilahî) “söyleme” anlamına gelen “peniye” kavramını kullanmışlardır. Dünyevi amaçlara hizmet eden müzik yasaklanmış ve bu girişim devlet tarafından desteklenmiştir (Николаева, 2000, s.25-26). Müzik içerisinde bu denli sert kutuplaşmalar var iken resmi müzik eğitimi de yalnızca dini bilgiye erişme amaçlı yapılmakta, dini eğitimin bir parçası sayılmaktaydı. Ancak o zamanlar dini anlayışlara uygun temel eğitimin yaygınlaştırılması amaçlandığından dini eğitim (dolayısı ile bünyesindeki müzik eğitimi de) genel eğitimin önemli bir parçası olurken aynı zamanda profesyonel dini eğitim (ve müzik eğitimi) için de temel oluşturmuştur. Bu konudaki ilk değişimler XVI.yy - XVIIyy. başlarında ülkenin güneybatısında açılan okullarda ibadet eğitiminin yanında müziğin ayrı bir ders olarak okutulmaya başlaması ile olmuştur (Николаева, 2000, s.35-36). Polotskaya dönemin profesyonel müzik eğitimini de üç aşamaya ayırarak incelemiştir. Bunlar; genel eğitimin bünyesine giren ilahî söyleme eğitimi, kilise korosu dahilindeki eğitim süreci ve ayrı eğitim organizasyonu olmayan bir çeşit dini müzik besteciliği eğitimidir (Федорович, 2014a, s.55-59). Dönemin bestecilik eğitimi konusunda Slonimskaya, XVII.yy'ın Rus bestecilik okulunun kurucusu, öncüsü olarak Nikolay Diletskiy'den ve eseri “Musikiyskaya Grammatika” yani “Musiki Grameri”nden bahsetmektedir. Skrebkov'un sözlerini aktararak, Diletskiy'in tezinin müzikal ve teorik içeriği bakımından çağdaşı olan batı Avrupa'daki çalışmalar ile yarışabileceğini, bu karşılaştırmanın da Rus müzik okulunun dünyadaki durumunu yansıttığını yazmaktadır (Слонимская, 2008, s.218).

Dönemin kilise korolarında hiyerarşik yapı mevcuttur. Koro, bilgi ve deneyim düzeyine göre 5-6 kişilik gruplara ayrılmakta, grup içi hiyerarşi de bulunmaktadır. Böylelikle birey alanda daha iyi bir düzeye geldikçe önce bulunduğu grupta yükselmekte, sonra bir üst gruba geçerek sistematik bir şekilde ilerlemektedir. En üst düzeydeki grubun üyeleri alt gruplardaki üyelerin eğitiminde görevlendirilmekte, böylece mesleki yeterliliklerini geliştirmeye ek olarak bir nevi pedagojik staj da görmektedirler. Ayrıca Nikolaeva'nın aktarımına göre o dönem çokseslilik geliştikçe müzikte pedagojik uzmanlaşmalar da ortaya çıkmıştır. Kaynaklarda her ses grubunu ayrı çalıştıran dört çeşit uzman olduğu aktarılmaktadır (Николаева, 2000, s.35).

Bu bilgilere dayanarak Fedoroviç, XIX.-XX.yy'larda ancak tam anlamıyla şekillenebilmiş olan Rus müzik pedagojisi ve icra geleneğinin temellerini birçok açıdan Rus Ortaçağı dönemindeki sistematik mesleki müzik eğitiminden aldığı çıkarımında bulunmaktadır (Федорович, 2014a, s.61).

Yasaklara rağmen halk müziği de varlığını sürdürmekte idi. Dönemin halk müziği üç farklı yönelime sahiptir. Bir yandan pagan kültürü devam ettirilirken diğer yandan Hristiyan gelenekler ile şekillenmiş halk müziği ve gündelik yaşantıyı yansıtan, halkı eğlendirme amacı güden halk müziği dalları da vardır. Dönemin halk müziği için zor şartlarına rağmen müzisyenler halk tarafından sevilmekte, saygı görmektedir.

Halk müziğindeki yönelimlerin hepsinin öğretiminde benzer öğretim yöntemleri kullanılmakta, yalnızca sözlü aktarım geleneği sürdürülmekte ve dönemin şartları gereği eğitim kurumları bulunmamaktadır. Eğitimde her şeyden önce öğrencinin istekliliği, merakı, girişkenliği belirleyici faktör olmaktadır. Eğitim araçları arasında atasözleri, deyimler, bilmece vardır. Halk müziğinde toplu müzikal etkinlikler de ayrıca önemli eğitim aracıdır. Deneyimsiz müzisyenler deneyimlilerin yanında yer alarak müzik icrasına aktif olarak katılmakta ve gruba uyum sağlamaya çalışmaktadır. Gerek vokal gerek çalgı müziği eğitimi sürecinde en çok önemsenen, ön plana çıkan aktarım gücüdür. Her müzisyenin ömrü boyunca yöneldiği, aradığı özellik özgür ve güçlü müzikal aktarımdır (Николаева, 2000, s.36-41).

4.2.3. Rusya’da XVII.yy’ın ikinci yarısı – 1830’lu yıllar arasında Müzik Eğitimi

Bu dönemin özelliği müzikal fikir ve yönelimlerdeki köklü değişikliklerdir. XVI.yy’ın sonlarından itibaren ülkenin güneybatısındaki bölgelerde batı Avrupa kültürünün etkisinin hissedilmeye başlamasıyla o bölgelerde “musikiya - peniye” kavramlarının çatışması ortadan kalkmaya başlamıştır. XVII.yy’ın ortalarına doğru bu durum ülke genelinde yaygınlık kazanırken kilise içerisinde günümüzde de devam eden “gelenekselci-yenilikçi” ayrımlarına sebep olmuştur (Николаева, 2000, s.27). Müziğe ve müzik eğitime karşı yeni bir bakış açısı kazanılması zamanla işaret notasyonundan uzaklaşılarak batı Avrupa ülkelerinin kullandığı lineer notasyona geçilmesine zemin oluşturmıştır. Baskın olan dini müzikte söz anlamlarının yanında müziğin estetiği de önem kazanmaya başlamıştır. Bu da dünyevi müziğin oluşumuna temel teşkil etmiştir. Rapatskaya’nın aktardığı bilgiye göre; Rus kilisesinin müzik geleneğine etki eden, müzik eğitimindeki teori ve pratiği değiştiren batılı anlamdaki çoksesli müziğin (partisyonlu çokseslilik) ilk örnekleri XVII.yy’ın ortasında Polonya’dan alınmıştır (Рапацкая, 2007, s.64). XVIII.yy’ın ortalarına doğru ilahiyat okullarında çalgı eğitimi verilmeye başlamıştır. Ayrıca kilise tarafından önceleri olumsuz karşılanan halk müziği eğitimi alanında olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. Böylece müziğin üç kolunun ilk defa aynı tarih sahnesinde yer almasıyla bu kollar arasında etkileşim süreci başlamıştır (Федорович, 2014a, s.63).

Aleksey Mihayloviç’in çarlığı döneminde (1645-1676) halk müziğinin Hristiyan-Slav koluna ilgi artmış ancak I.Petro döneminde (1682-1725) yapılan reformlar ile Rusya’da batı müziğinin etkisi güçlenmiştir. Müzik tek başına büyük öneme sahip olmayıp saray eğlencelerine, danslarına eşlik fonksiyonunu gerçekleştirmektedir. Bu amaçla Anna İoanovna (1730-1740) ve Elizaveta Petrovna (1741-1762) dönemlerinde orta sınıf ailelerin çocuklarının eğitildiği, saray müzisyenleri yetiştirmek üzere ilk devlet mesleki müzik eğitimi kurumu olan Gluhovskaya vokal ve çalgı müziği okulu kurulmuştur. Zamanla müzik üst sınıf çocukların eğitim gördüğü kapalı eğitim kurumlarında yer bularak üst sınıfların çağdaş yaşam tarzı gereği dans eğitimi ile birlikte verilmeye başlanmıştır. II. Ekaterina zamanında (1762-1796) batı kültürünün etkisi artmış, üst sınıflarda çalgı öğrenmek moda haline gelmiştir. Özellikle klavsen ve piyano büyük rağbet görmekteydi ancak bu durum müzik alanına saygınlık kazandırmamakta, profesyonel müzisyenlerin statüsünde bir değişim gözlenmemektedir. 1780-1800’lü yıllarda klavyeli çalgılar orta sınıf içinde de popülerlik kazanmıştır. Buna bağlı olarak bu dönemde çalgı eğitime dair ilk

Rusça eğitim metotları basılmaya başlamıştır. Çalgıya olan ilginin yanı sıra vokal alanı da gelişim göstermektedir. Burada halk müziği ile kesişim gözlenmektedir. Dönemin vokal gelişimi halk müziğinden beslenmektedir. Halk şarkılarının derlemelerini içeren materyaller çıkmaya başlamıştır. Bütün bu gelişmeler Rusya'da dünyevi müzik yöneliminin artmasına ve dolayısı ile bu alandaki müzik eğitiminin aşama kaydetmesine zemin hazırlamıştır (Федорович, 2014a, s.63-66).

Bu dönemde dünyevi müziğin gelişiminde vokal ve piyano eğitimi baskın olmuştur. Rus vokal eğitimi 1830-40'lı yıllarda yerli eğitim metotlarının çıkması ile parlamıştır. İtalyan operasının etkisinden uzaklaşılarak icrada daha özgün renklere ulaşılmaya çalışılmıştır. Rus klasik müziğinin kurucularından olan M.İ.Glinka'nın Rus vokal müziğine ve eğitimine önemli katkıları olmuştur. Glinka, Rus vokalinin milli özelliklerini temel alarak vokalist yetiştirme sistemi geliştirmiştir. Operalarını seslendiren solistlerle çalışarak icrayı o dönemde popüler olan İtalyan tizleri ile Roman tremololarından arındırarak müziğin içeriğine vurguyu önemsemiş, entonasyonda özene ve sözlerde netliğe ulaşmayı hedeflemiştir.

Şekil 2. M.İ.Glinka (1804-1857)

Rus piyano eğitiminin kökleri ise XIX.yy'ın başlarına dayanmaktadır. Önce saray içinde popülerleşen piyano zamanla saray dışında, zengin çevrelerde de yaygınlık kazanmıştır. Bu tür amatör ilgi zamanla profesyonel icra ve eğitime olan ihtiyacı doğurmuştur.

Piyano eğitimi ilk başta evlerde yabancı hocalar tarafından verilmiştir. Bu dönemde Rusya'ya ileride Rus klasik müzik ekolünün önemli isimleri haline gelecek kişileri yetiştiren büyük müzisyenler gelmiştir. Ayrıca bu zamanlarda çeşitli eğitim kurumlarında müzik eğitimi verilen çalgı sınıfları, toplulukları, kulüpleri oluşmaya başlamıştır. Bu etkinlikler ücretli olup meslek edinme amaçlı yapılmamakta ancak kişinin genel ve kültürel gelişimi için gerekli görülmekte ve yaygınlık kazanmaktadır. Tchaikovsky, Mussorgsky gibi isimlerin müzik eğitimlerine böyle etkinliklerde başlamasından hareketle bu kurumlarda verilen eğitimin, genel gelişim amacı taşımasına rağmen, ciddi bir seviyede olduğu tahmin edilebilmektedir. Kız okullarında şan ve piyano eğitimi bu dönemde verilmeye başlanmış, bu da mezun olan kızların ileride çocuklarına ya da öğretmen olarak işe girdiği ailelerin çocuklarına müzik eğitimi vermelerini sağlamıştır. Bu sayede piyano eğitimi daha geniş kitlelere yayılmış, müzik birçok ailenin gündelik uğraşları arasına girmiştir.

Genel müzik eğitime ve dinleyici yetiştirmeye verilen önem Rus müzik kültürünü şekillendirmiş ve profesyonel müzik eğitiminin gelişmesine temel oluşturmuştur (Федорович, 2014а, s.66-72).

4.2.4. Rusya'da 1830'lu yıllar - XIX.yy'ın sonu arasında Mesleki Müzik Eğitimi

Bu dönem Rus mesleki müzik eğitimi sisteminin kurulduğu dönem olarak bilinmektedir. Bu zamana kadar Rusya'da sonradan Rus Beşleri olarak tanınacak olan Balakirev, Borodin, Cui, Mussorgsky ve Rimsky-Korsakov'un yanı sıra Serov, Stasov, Rubinstein gibi ciddi müzisyenler, besteciler yetişmiştir. Dönemin batı Avrupa'sında müzik ve müzik eğitimi alanında önemli çalışmaları olan Beethoven, Chopin, Liszt gibi müzisyenlerin dışında müzikte çoğunlukla yüzeyselliğin, içerikten yoksun virtüözlüğün, duygusuz parlaklığın, şatafatın hakim olduğunu, teknik ağırlığın ve hızın ardında müzikal fikrin kaybolduğunu düşünen bu müzisyenler Rus müzik hayatına İtalyan operasının hakim olmasını eleştirmişlerdir. Rusya'daki ilk klasik müzik öğretmenlerinin yabancı olması sebebi ile de batılı tarzda müzik eğitimi o dönem için oldukça yaygındır. Derinlik ve

özgünlük arayışında çeşitli fikirler ortaya çıkmıştır. Kimi batı müziğini eğitim tarzı ile birlikte reddederken A.G.Rubinstein batı tarzı teknik baskınlığı reddettiği halde batının eğitim modelini alarak sistemin içini özgün öğelerle doldurmayı savunmuştur. Bu fikrin hayata geçmesi için ilk olarak Rus Müzik Topluluğu kurulmuştur. Bu topluluğun faaliyetleri Rusya’da oda müziği ve senfonik müziğin yayılmasını sağlamış ve konservatuar açılmasına zemin hazırlamıştır. Konservatuar için zemin oluşturduğunun söylenilebileceği bir diğer öge ise müzik sınıflarının açılması olmuştur. Bu sınıflarda ders veren öğretmenler sanatçılığı ve pedagoğu ile Avrupa’da da bilinen önemli müzisyenlerdir. Sonradan Sankt-Petersburg konservatuarının ilk eğitim kadrosunu da onlar oluşturmuştur (Федорович, 2014a, s.73-83).

Ülkedeki ilk konservatuar olan Sankt-Petersburg Konservatuarı’nın 1862 yılında kuruluşu ve ardından 1866 yılında Moskova konservatuarının kuruluşu Rusya’da mesleki müzik eğitimi sisteminin başlangıcı kabul edilir.

Sankt-Petersburg Konservatuarı ilk olarak müzik okulu olarak açılmış, 1866 yılında ise II.Aleksandr’in talimatı ile konservatuar olmuştur. Kurum eğitim öğretim faaliyetine 179 öğrenci ile başlamıştır (Слонимская, 2008, s.219). 1944 yılında konservatuara N.A.Rimsky-Korsakov’un adı verilmiştir.

Şekil 3. Sankt-Petersburg N.A.Rimsky-Korsakov Devlet Konservatuarı binası

Sankt-Petersburg Konservatuarından sonra Moskova’da H.G.Rubinstein öncülüğünde aynı yol izlenerek Moskova Konservatuarı kurulmuştur. 1866 yılında kurulan konservatuar 1940 yılında Sankt-Petersburg konservatuarının ilk mezunlarından ve Moskova Konservatuarının ilk profesörlerinden olan P.İ.Tchaikovsky’nin adını almıştır.

Şekil 4. Moskova P.İ.Tchaikovsky Devlet Konservatuarı binası

Rus müzik eğitimi ekolünün oluşumunda büyük rolü olan bu kurumlar büyük ölçüde kurucu müdürleri olan Rubinstein kardeşler sayesinde güçlü bir çıkış yaparak müzik eğitiminde başlangıcından itibaren yüksek bir çita koymuşlardır. Kendileri de profesyonel müzisyenler olan Rubinstein’ler parlak solist kariyerleri ile yetinmeyip kendilerini Rusya’nın müzik eğitiminin kalkınmasına, gelişmesine, kimlik kazanmasına adadıkları gibi dönemin önemli sanatçıları da bu fikrin çatısı altında bir araya getirmeyi başarmışlardır (Федорович, 2014a, s.73). Konservatuarların kuruluş ve gelişim süreçlerinde emek veren müzik insanlarının ortak amacı Rus milli müzik anlayışını yaşatacak ve yükseltecek olan iyi eğitilmiş, profesyonel opera sanatçıları, orkestra sanatçıları, müzik öğretmenleri, müzik eğitimi ve müzik etkinlikleri yöneticileri yetiştirmektir. Özellikle büyük sanatçılar, virtüözler, besteciler ve müzik pedagogları yetiştirilmesi hedeflenmiştir (Слонимская, 2008, s.219).

Şekil 5. A.G. Rubinstein (1829-1894)

Şekil 6. N.G. Rubinstein (1835-1881)

Rubinsteinler organizatörlük işlerinin yanı sıra konservatuarlardaki piyano derslerini de aktif olarak yürütmüşlerdir. Teknik beceriye büyük önem veren Rubinstein kardeşler

daima müzikal içeriğin üstünlüğünü savunmuşlar, öğrencilerinden de yoğun müzikal ve entelektüel gelişim gerektiren bu yaklaşımı beklemişlerdir. Böyle bir anlayış, bakış açısı Rubinsteinlerin derslerine olduğu gibi kurdukları konservatuarların eğitim prensiplerine de yansımış ve günümüze kadar uzanan Rus piyano ekolünün ayırt edici özelliği, temel yapı taşı haline gelmiştir (Федорович, 2014a, s.85-86).

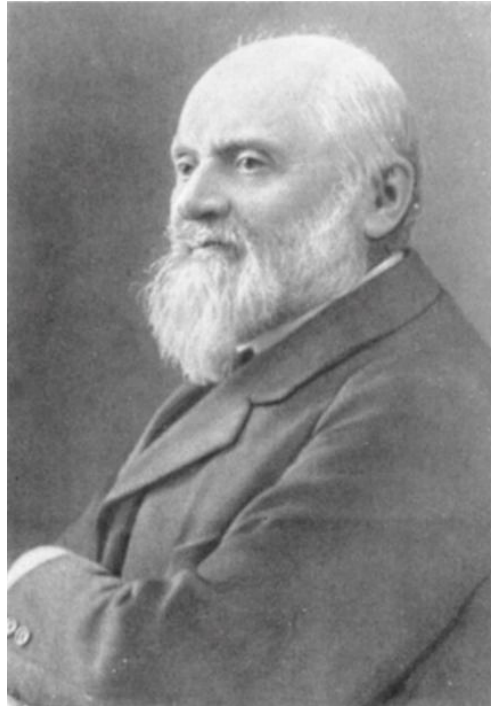
Konservatuarlar kuruldukları ilk yıllarda yükseköğretimin yanında ortaöğretim düzeyi ve ilköğretim düzeyinin bir kısmını da kapsamına almıştır. En alt kademeye çocuklar 10 yaşından itibaren alınmıştır. Vokal bölümü dışındaki bölümlere müzik alanında ön hazırlığı bulunan çocuklar ve gençler alınmış, konservatuar bünyesindeki genel eğitimde de sözel alana ağırlık verilmiştir. Konservatuar ders programı 9 yıllık olup iki kademededen oluşmuştur. Eğitimin beşinci yılının sonunda kapsamlı bir sınav ile ikinci kademeye devam edilebilmiştir. Ayrıca dokuz yıllık eğitimin sonunda da kapsamlı bir mezuniyet sınavı şartı konmuştur. Kurumların kuruluşunun başından itibaren sınav şartları ağır olmuştur. Konservatuarların yalnızca virtüözlük okulları olmasından kaçınılması ve öğrencinin bireysel çalışmalarına, üretimine, bilgiyi işleyişine büyük önem verilmesi sebebi ile geçiş ile mezuniyet sınav programlarının bir kısmını öğrencilerin öğretmen yardımı olmaksızın hazırlaması önemsenmiştir. Konservatuardan yalnızca solist olarak konserler gerçekleştirebilecek olanlar ile zor eserlerden oluşan geniş repertuara sahip olanlar mezun olabilmektedir. Sınavları geçemeyenler eğitimlerine ücretli devam edebilmekteydiler. Maddi durumu el vermeyen başarılı öğrenciler ücretin yarısından ya da bazen tamamından muaf olabilmekteydiler. Üstün başarı gösterenler ise altın ve gümüş madalyalar ile ödüllendirilmektedir. Bu şekilde konservatuarlarda hem büyük sanatçılar yetişmiş hem de zirvelere erişemeyen fakat profesyonel müzik eğitimi almak isteyenlere eğitim imkanı verilmiştir (Федорович, 2014a, s.81-84).

İlk zamanlar konservatuarlarda verilen teorik derslerdeki eksikler zamanla Tchaikovsky ve Rimsky-Korsakov'un armoni kitapları ve ardından Taneyev'in polifoni ve Rimsky-Korsakov'un orkestrasyon kitapları ile kapatılmaya başlanmıştır (Слонимская, 2008, s.219).

Temelleri atılan sistemin devamlılığı için öğretmenler yetiştirilmesinin önemi tartışmasız çok büyüktür. Konser solistliği ile öğretmenlik arasındaki amaç farklılıklarının bilincinde olan A.G.Rubinstein'in sayesinde Sankt-Petersburg Konservatuarı'nda ayrı pedagoji sınıfları açılmıştır. Bu gruplar için alanlara yönelik öğretim metotlarına ilişkin dersler konulmuş, öğrenciler profesörlerinin rehberliğinde staj görmeye başlamışlardır. Böylece bu

yıllarda müzik eğitiminin sistematikleştirilmesinin yanı sıra müzik eğitiminde farklı dalların da oluşmaya başladığı söylenilebilir (Федорович, 2014а, s.85).

1860'lı yıllarda konservatuarların yanı sıra Rus Beşleri olarak bilinen genç besteciler birliği de aktif bir şekilde müzik eğitimi faaliyetlerinde bulunmuşlardır. Batının kopyası olacağını düşündükleri konservatuar eğitim sistemini reddederek kendi müzik eğitimi çizgilerini oluşturmuşlardır. XIX.yy'da dünyada benzeri bulunmayan yöntemlerle bestecilik eğitimi vermişlerdir. Bu yöntemler öncelikle ilk kompozisyon derslerinden itibaren doğaçlamaya, serbest bestelemeye yer verilmesidir. İlk sanatsal ürün ödevleri de sonat, senfoni gibi büyük formlardan verilmiştir. Bir diğer yöntem klasik ve ağdaş müziğin en iyi örneklerinin çok yönlü bilimsel ve uygulamalı analizidir. Slonimskaya'ya göre bu yöntem, konservatuar form analizi derslerindeki benzememekte, çok daha kapsamlı bir analiz barındırmaktadır. Bir diğer yöntem ise derste ğrenci tarafından getirilen motifin ğretmen tarafından olası gelişim seçeneklerini sunacak şekilde bir doğaçlama yapılması yolu ile ğrenci için canlı bir rol model oluşturulmasıdır. Balakirev bu yöntemleri sonradan kurduğu müzik okulunda da uygulamıştır. Öğrencileri aracılığı ile de bu yöntemler zamanla Rus konservatuarlarına girmiştir (Слонимская, 2008, s.219-220).

şekil 7. M.A.Balakirev (1837-1910)

Şekil 8. M.P.Mussorgsky (1839-1881)

Şekil 9. A.P.Borodin (1833-1887)

Şekil 10. N.A.Rimsky-Korsakov (1844-1908)

Şekil 11. C.A.Cui (1835-1918)

Bu yöntemlerin Rimsky-Korsakov aracılığı ile öncelikle Sankt-Petersburg Konservatuari'na girdiğini doğrulayan Fedoroviç (Федорович, 2014a, s.91), 1871 yılında artık bilinen bir besteci olan Rimsky-Korsakov'un Sankt-Petersburg konservatuvarına teori ve kompozisyon profesörü olarak davet edildiğini aktarmaktadır. Fakat besteci daveti kabul etmesine rağmen, o zamana kadar aldığı bilgilerin sistematik olmaması, bestelerinde form doğruluğunu içgüdüsel olarak sağlaması sebepleri ile kendinde teorik bilgi boşluğunu fark etmiştir. Bununla birlikte yetişkin ve bilinen bir besteci olan Rimsky-Korsakov kısa sürede bilgi boşluğunu gidererek hem profesör hem de Konservatuvarın en iyi öğrencilerinden olmuştur. Günümüzde adı ile anılan Sankt-Petersburg Konservatuvarında 34 yıl emek vermiş, armoni, orkestrasyon kitapları çıkararak dönemin en önemli teorisyenlerinden biri olmuştur. S.İ.Taneyev (1856-1915) ile birlikte Rusya'nın sistematik, profesyonel kompozisyon eğitiminin temellerini atmıştır (Федорович, 2014a, s.92).

Yaylı çalgılarda gelişim, yetişmiş öğretmenlerin, sistematik eğitim metotlarının, eğitime uygun eser literatürünün eksikliği sebepleri ile piyano ve vokal eğitime göre biraz daha geç başlamıştır. Rus keman ve viyolonsel ekolünün XIX.yy'ın sonunda başladığı kabul edilir.

Rus keman okulunun temellerini atan Polonyalı kemancı H.Wieniawski (1835-1880) ve Macar kemancı L. Auer (1845-1930) olmuştur. Bu kemancılar sayesinde Rus keman ekolü kısa sürede önemli aşamalar kaydetmiştir. Grigoryev'in (Григорьев'dan aktaran Федорович, 2014a, s.101) aktardığı bilgilere göre, Auer öğrencilerine seviyelerinin üstünde eserler vererek onların saklı doğal becerilerini ortaya çıkarmaya çalışmış ve başarılı olmuştur. Öğrencilerin eserleri akıllarında tutarak çalgısız da çalışabilmelerini ilke olarak belirlemiş, çalgıdan daha güçlü ve dolu bir ton çıkmasını sağlayan, sağ el parmaklarının daha derin konumlandırıldığı, dirseğin daha yüksek tutulduğu bir takım teknik özellikleri benimsemiştir. Auer'e göre öğretmenin öğrencideki bilinci, akli uyandırması gereklidir. Auer keman eğitimi konusundaki fikir ve deneyimlerini paylaşmak için de iki kitap çıkarmıştır.

Şekil 12. H.Wieniawski (1835-1880)

Şekil 13. L. Auer (1845-1930)

Sankt-Petersburg ile Moskova konservatuarlarının ardından çeşitli yerlerde farklı seviyelerde müzik okulları açılmaya başlamıştır. Odessa'da da Auer'in öğrencisi E.

Mlynarski (1870-1935) erken yaş keman eğitimini ilk defa uygulayarak bu alanda önemli bir adım atmıştır. XX.yy'da erken yaş keman eğitimi alanındaki çalışmalara ise bu alanda önemli gelişmelerin kaydedilmesini sağlayan Mlynarski'nin öğrencisi P.S.Stolyarsky (1871-1944) devam etmiştir (Федорович, 2014a, s.101-102).

Viyolonsel bu dönemde solo çalgı olarak çok görülmemiştir. Bu sebeple de kemandan çok daha büyük bir repertuar eksikliğine sahipti. XIX.yy'ın sonunda Rus viyolonsel ekolünün temelini K.Y.Davydov (1838-1889) atmıştır. Solistlik ve eğitimcilik yönünün yanında viyolonsel için bazı eserleri de vardır. Yetiştirdiği öğrenciler Rus viyolonsel ekolünü devam ettirerek dünyada tanınmasını sağlamışlardır.

Şekil 14. K.Y.Davydov (1838-1889)

Konservatuar ve müzik okullarının dışında dini müzik alanında da faaliyetler devam etmiştir. Müziğin sanatsal öneminin artması, eğitime verilen öneme de yansımıştır. Sankt-Petersburg ve Moskova'da faaliyet gösteren okullar koro ve şeflik eğitiminin verildiği önemli merkezler olmuştur. Balakirev, Rimsky-Korsakov, Smolensky gibi önemli isimler bu kurumlardaki profesyonel eğitime büyük katkılar sağlamışlardır. Bu okullar Rus şeflik ve koro ekolünün temeli sayılmaktadır (Федорович, 2014a, s.103-106).

Bu dönemde ayrıca genel müzik eğitimi üzerine de çalışılmıştır. İsteyen herkesin temel müzik eğitimi alabileceği, 1862 yılında Ücretsiz Müzik Okulu ve onun devamı olarak 1905 yılında Halk Konservatuarı kurulmuştur. Bu kurumlarda Rus müziğinin tarihsel

geçmişindeki kilise koroları uygulaması nedeni ile halka daha yakın olacağı fikrine varıldığından müziğin temelleri koro çalışmaları üzerinden aktarılmıştır (Федорович, 2014a, s.107-108). Bu kurumların günümüzde Rusya’da devam eden okul dışı genel müzik eğitiminin temelini oluşturduğu, halkın müziğe ve müzik eğitime olan ilgisini ve ihtiyacını yansıttığı düşünülmektedir.

4.2.5. XX.yy Rusya’sında Mesleki Müzik Eğitimi

Devrim öncesi Rusya’sında Rus Müzik Topluluğu çatısı altında ülkenin çeşitli yerlerinde müzik okulları açılmıştır. Bu kurumların sayısı altmışa kadar yükseldiğinde yine de mevcut ihtiyaç yeterince giderilememiştir. Bunun için bir dönem özel müzik okulları açılmaya başlamıştır. Bu okulların açılmaya başlaması ile bir anda sayısı çok artmış ve içeriği kalitesiz ticari bir işe dönüşmeye başlamıştır. 1917 devriminin ardından düşüncelerin, değerlerin ve yaşam şeklinin köklü değişime uğramasının müzik eğitime de yansması kaçınılmaz olmuştur. Kurumların millileştirilme sürecinde Rus Müzik Topluluğu kapatılmış, saray müzik okulları ve dini müziğin merkezleri olan kurumların bir kısmı aktarılmış büyük bir çoğunluğu ise kapatılmıştır. Koro ve şeflik okulunun Moskova Konservatuarına aktarılması ile burada koro ve şeflik bölümü açılmıştır. Konservatuarlar sözel ağırlıklı yükseköğretim kurumları statüsüne aktarılmıştır. Özel müzik okulları kapatılmış, ev ortamındaki özel ders kültürü sona ermiştir. Birçok profesyonel müzisyen göç etmiştir. Millileştirme, eşitleme, standartlaştırma faaliyetleri kapsamında diğer alanlardaki eğitim ile eşitlenmeye çalışılan mesleki müzik eğitimi kurumlarında, büyük ölçüde karar mercilerinin alana hakim olmamaları sebebi ile çalgı derslerinin toplu yapılması gerektiği gibi hatalı ve alanın doğasına ters birtakım uygulama önerileri sunulmuştur. Oluşan ağır şartlar altında Rus profesyonel müzik eğitimi gelenekleri Sankt-Petersburg ve Moskova Konservatuarları’nın faaliyette kalması, bu kurumlarda gösterilen çaba ile korunmaya çalışılmıştır (Федорович, 2014a, s.110-116).

Ekolün kuruluş yıllarında kurumların seviye ayrımının olmaması eğitimin devamlılığını sağlamak açısından olumlu olsa da zamanla elde edilen başarılar, geline nokta kurumlar arası seviye ayrımı ihtiyacını doğurmuştur. Aynı kurumun hem ilk hem orta hem üst seviyede eğitime aynı anda odaklanması güç hale gelmiştir. Her kurum türünün ilk konservatuarları örnek alarak benzer amaçlara ve ders planlarına sahip olması aradaki farkın ne olduğunun anlaşılamamasına sebep olmuştur. Devrim ile birlikte yaşamın her alanında yeni düzen arayışının başlaması ile mesleki müzik eğitiminin bu problemine de

değnilmeye başlanmıştır. Seviye ayrımı probleminin çözüm sürecinin başında istenilen amaca ulaşılammıştır. Eğitim üçe ayrılmış, müzik okulları yalnızca ilk, müzik liseleri ilk ve orta, konservatuvarlar ise yine üç basamağı birden içermekte idi. Pratikte ise bu durum yetenek seviyesine göre bir ayırım gibi olmaya başlamıştır. Yani sistem en yeteneklilerin konservatuarda, orta yeteneklilerin müzik liselerinde, en az yeteneklilerin ise müzik okullarında eğitim alması üzerine şekillenmiştir. Fakat bu düzen var olan problemi çözmediği gibi özellikle müzik okullarını değersizleştirmiştir. Zamanla müzik okullarının büyük bir çoğunluğunun müzik liselerine dönüşmek istemesi ile kurumlar arası dengesizlik oluşmuştur. 1925 yılında üç seviyeye ayrılan sistem, ilköğretim seviyesinde önce 3-4, 1933 yılından itibaren ise 7 yıllık çocuk müzik okulu, ortaöğretim seviyesinde 4 yıllık müzik okulu ve yükseköğretim seviyesinde 5 yıllık konservatuvar olarak şekillenmiştir (Слонимская, 2008, s.220; Федорович, 2014b, s.89). Bu yeniliklere paralel olarak üstün yetenekli çocukların erken yaş eğitimi ile okullardaki genel müzik eğitimini üstlenecek olan öğretmenlerin yetiştirilmesi problemleri üzerinde çalışmalar yapılmış, çözümler aranmıştır (Федорович, 2014b, s.89).

1925 yılında şekillenen bu sistem günümüzde de büyük ölçüde korunmaktadır. Yeni müzik eğitimi sisteminin uygulamaya iyice yerleştiği yıllardaki durumunu anlatan Rapatskaya (Рапацкая, 2007, s.65) okulların genel işlevleri ile sistemin içindeki yerlerini açıklamıştır. Buna göre, çocuk müzik okulları, bünyelerinde hem mesleki müzik eğitiminin ilk aşamasını hem de genel eğitim veren okullardan bağımsız genel müzik eğitimini barındırmaktadır. Sistemin şekillendirildiği ilk yıllarda bu kurumlarda üç ya da dört yıllık programlar bulunmakta ancak ortaöğretim seviyesine yedi yıllık temel eğitimin akabinde öğrenci alınmaktaydı. 1933 yılında çocuk müzik okullarının programları yedi yıla çıkarılarak genel eğitimle paralellik kurulmuş, bir üst seviyedeki kurumlara geçiş öncesindeki boşluk kapatılmıştır (Федорович, 2014a, s.121). Program boyunca ortaöğretim seviyesindeki müzik okullarına hazırlık niteliğinde sayılabilecek, uyumlu dersler okutulmaktadır. Bu kurumlardan mezun olan, mesleki müzik eğitime devam etmek isteyen başarılı öğrenciler ortaöğretim seviyesindeki müzik okullarına ya da konservatuvarların bünyesinde faaliyet gösteren on yıllık programı olan müzik okullarına başvurabilmektedirler.

Ortaöğretim seviyesinde müzik okulları Türkiye'deki meslek liselerine benzer kurumlardır. Buradan mezun olanlar konservatuara devam ederek kendilerini geliştirmeye devam edebildikleri gibi eğitiminin sonunda çocuk müzik okullarında, genel eğitim veren

okullarda müzik  ğretmeni olarak çalışabilmektedirler. Dolayısı ile ortaöğretim seviyesindeki bu kurumların görevi, uzmanlığı ve müzik eğitimi alanlarında yeterli mezunlar vermektir.

Yükseköğretim seviyesindeki konservatuarlar ise müzik eğitimi sistem zincirinin üçüncü aşamasıdır. İkinci Dünya Savaşı'nın akabinde savaş sonrası halkın kültürel gelişimi için genel eğitim veren okullardaki müzik eğitiminin durumu üzerine çalışılmıştır. Böyle okullara müzik öğretmenleri yetiştirmek üzere konservatuarlarda müzik  ğretmenliği fakülteleri açılmıştır (Рарацкая, 2007, s.65).

Okullarda genel müzik  ğretimi için müzik öğretmenleri yetiştirmenin icracı-sanatçı yetiştirmekten ya da mesleki müzik eğitimi kurumlarına öğretmenler yetiştirmekten farklı olması gerektiğinin başından beri farkında olan müzik eğitimi reformcuları, dal ayrımını yaparken bu tip mesleki müzik eğitiminin de yüksek bir seviyede olmasını önemsemişlerdir. Bu amaçla ortaöğretim seviyesinde müzik pedagojisi kurumları ya da bazı durumlarda müzik eğitimi kurumlarının içerisinde müzik pedagojisi bölümleri açılmıştır. Zamanla buradaki dallar da belirginleşerek günümüze kadar devam eden; tarihsel-teorik, vokal-koro, icracılık ve metodolojik hazırlık şeklini almıştır (Федорович, 2014b, s.91).

1924 yılında Moskova Konservatuarı'nda müzik  ğretmenliği fakültesi açılmıştır. Rusya'da genel müzik eğitiminin temelleri koro eğitimine dayanmaktadır çünkü tarihsel gelişim halk kültürünün koro kültürü ile i  içe olduğunu, koro kültürünün halka daha yakın olduğunu göstermiştir. Kökleri dini müziğin merkezi olan koro şeflik okuluna dayanıp devrim sonrasında Moskova Devlet Halk Koro Akademisi adını alan okul Moskova Konservatuarının müzik  ğretmenliği fakültesine koro bölümü olarak dahil olmuştur. Bu bölüm profesyonel müzik eğitimi için ve genel müzik eğitimi için  ğretmen yetiştirmek üzere ikiye ayrılmıştır. Profesyonel müzik eğitimi için olan bölüm 1932 yılında koro şefliği bölümüne d n şt r lm ştir. Ardından Moskova Devlet Pedagoji Enstitüsünün müzik  ğretmenliği bölümünün de Moskova Konservatuarı müzik  ğretmenliği fakültesine dahil edilmesi ile müzik sanatı ve eğitim bilimleri birleşmiştir. Oluşan bu fakülte, Rusya'da kurulan diğer müzik  ğretmenliği fakültelerine örnek teşkil etmiştir. Bu kurumlardan mezun olanlar çalgı, koro yönetimi, müzik tarihi ve teorisi alanlarında olduğu gibi psikoloji pedagoji alanlarına da hakimdirler. İcra ılık açısından konservatuarların ilgili bölümlerinden mezun öğrencilerin icra seviyesinde olmasalar da diğerlerinde olmadığı

kadar geniş alan yelpazesinde yetkinlik, bilgi ve beceriye sahiptirler (Федорович, 2014b, s.91-92).

Sovyetler Birliği zamanında müzik eğitimi kurumlarının sayısında büyük artışlar gözlenmiştir. Dönem sonunda, 1994 yılında ülke genelinde 5800'den fazla ilk, 260 orta ve 50 yükseköğretim seviyesinde mesleki müzik eğitimi veren kurum faaliyet göstermiştir (Федорович, 2014b, s.94).

4.2.6. Günümüz Rusya'sında Mesleki Müzik Eğitimi

Günümüzde Rusya'da uygulanan müzik eğitimi sistemi köklerini monarşik Rusya'da olgunlaşan geleneklerden alıp Sovyet Rusya zamanında şekillenmiştir.

Rusya'daki mesleki müzik eğitimi sistemini kurumsal yapılanması açısından şematize etmeye çalışmadan evvel değişkenlik, bireysellik içeren bazı konulara değinmek gerekmektedir.

Her kademedен mesleki müzik eğitimi veren kurumların prestijine, akademik kadrosuna, verilen eğitimin kalitesine, kurumun konumuna bağlı olarak başvuran öğrenci sayısı ve öğrencilerin bilgi-beceri seviyesi değişiklik göstermektedir. Bu sebeple bazı kurumlar ciddi bir ön hazırlık beklerken bazıları bazı programlara sıfırdan yetiştirmek üzere öğrenci kabul edebilmekte, öğrencinin program ağırlığına uyum sağlama potansiyeline bakabilmektedir. Özellikle ilk ve ortaöğretim seviyesinde müzik eğitimi veren kurumlarda öğrencinin diplomasından ziyade müzikal beceri seviyesine bakılmaktadır.

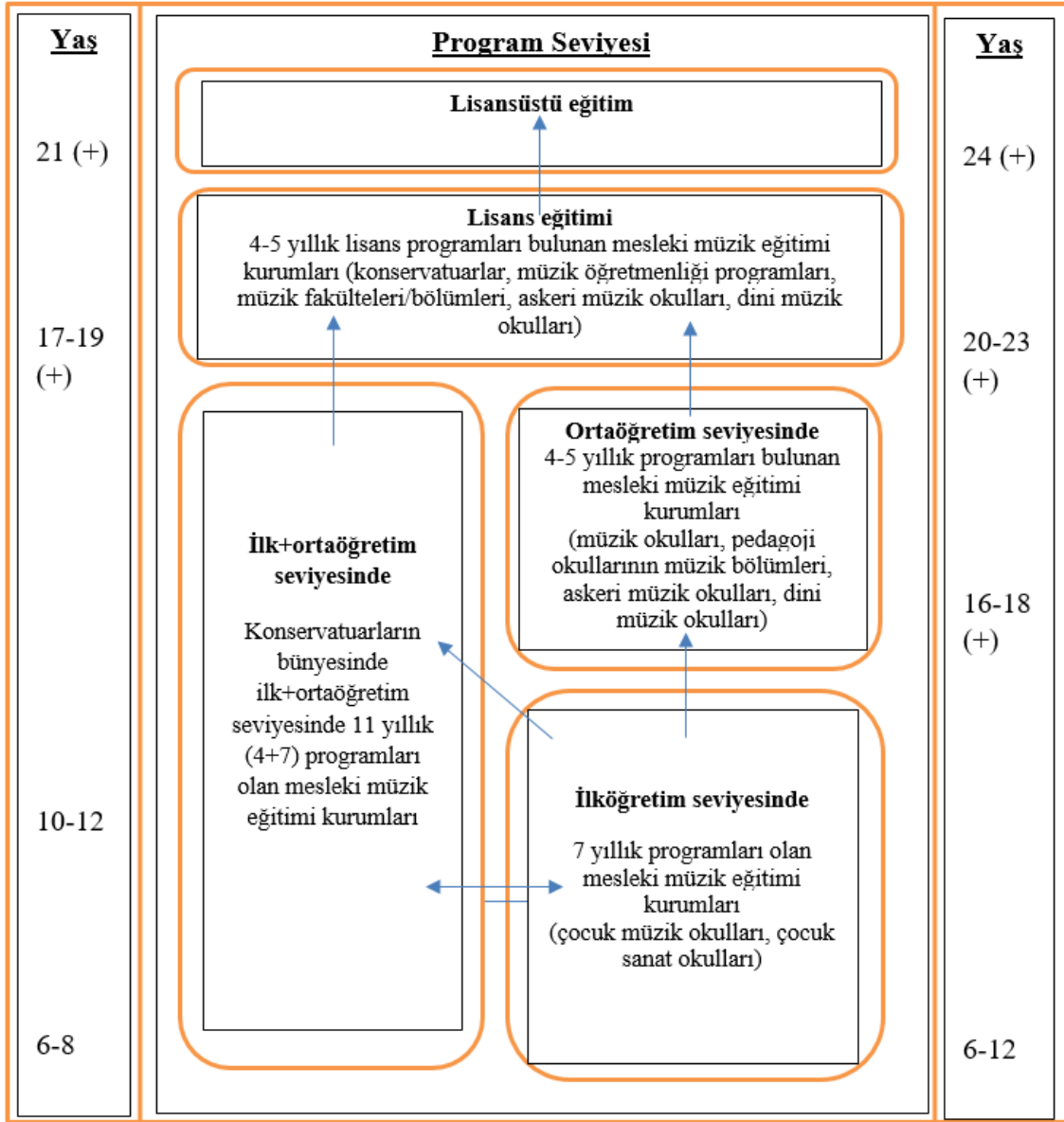
Mesleki müzik eğitiminin ilk kademesi olan, genel eğitimin dışında olup onun paralelinde devam edilen çocuk müzik okullarına başlama yaşı bölüm ve çalgı seçimine bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Piyoano bölümüne başlama üst sınırı 9 yaş iken ulusal çalgılar bölümüne alım üst sınırı 12 yaş olabilmektedir. Bütçesi devlet tarafından desteklenen kontenjanlara giriş genellikle 6 yaşından itibaren başlamaktadır. 6 yaş öncesi müzik eğitimi, kurumda yaş grubuna uygun uzman bulunması durumunda ücretli olarak gerçekleştirilebilmektedir. Yetişkinlere temel profesyonel müzik eğitimi veren kurumlar da vardır ancak burada da eğitim ücretlidir (Мак, 2015). Bütün bu verilerden yola çıkarak yapılabilecek ortak çıkarım, çocuk müzik okullarında temel profesyonel müzik eğitimi alan bireylerin bölüm ve çalgı farklılıklarına göre değişiklik göstermek üzere 6-12 yaşları arasında devlet tarafından desteklenen kontenjanlara yerleşerek 7 yıllık eğitim

alabildikleridir. Bu yaş sınırlarının dışında kalan bireyler gidecekleri kurumun kabul etmesi halinde ücretli eğitim alabilmektedirler.

Ortaöğretim seviyesinde mesleki müzik eğitimi veren müzik okulları ve müzik bölümü bulunan pedagoji okullarına genel eğitimin 9. ve 11. sınıflarının bitiminde başvurulmaktadır. 7 yıllık çocuk müzik okuluna 9 yaşından önce başlamış olan birey normal şartlarda genel eğitimin 9. sınıfını tamamlamadan çocuk müzik okulunun programını tamamlamaktadır ancak bir üst kuruma başvuru yapamamaktadır. Bu durumda ortaöğretim seviyesinde müzik eğitimi veren kurumların öğrenci alım şartlarında genel eğitim seviyesini esas aldıkları çıkarımı yapılabilir. Buradaki öğrenci alımlarında çocuk müzik okulu diploması rol oynamakla birlikte kurumun beklediği seviye çıtasının üstünde olmak daha belirleyici olmaktadır.

Bütün bu bilgiler ışığında genel eğitim ile paralellik göstermesine dikkat edilmesinin yanı sıra öğrenci alımlarında genellikle mesleki avantaja dönüşebileceği fark edilen yetenek, beceri ve uyum sağlama kabiliyeti temelli istisnalara yer verilebildiği, bireysel farklılıkların göz önünde bulundurulduğu söylenebilir.

Buna göre genellemelere başvurularak (devlet destekli eğitim kontenjanları esas alınarak) oluşturulan aşağdaki şemada Rusya'daki mesleki müzik eğitiminin kurumsal yapılanması yansıtılmaya çalışılmıştır.

Şekil 15. Rusya'daki mesleki müzik eğitiminin kurumsal yapılanması

4.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular: Rusya’da Müzik Öğretmenliği Alanındaki Eğitim Standartları ve A.İ.Herzen Rusya Devlet Pedagoji Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Yapısı

RFEBB’nın 2015 yılında yürürlüğe giren ve günümüzde geçerli olan (alanlara göre) Pedagoji Eğitimi’ne yönelik lisans düzeyi federal devlet eğitim standardı (Министерство образования и науки Российской Федерации, 2015) incelendiğinde;

- 1 Lisans düzeyinde 1.öğretim, 2.öğretim ve sıkıştırılmış eğitim formatlarında eğitim verilmektedir.
- 2 Eğitim formatı fark etmeksizin lisans programları 240 krediden oluşmaktadır.
- 3 1.öğretimde eğitim yılda 60 kredi alınmak üzere 4 yılda; 2.öğretim ve sıkıştırılmış eğitimde yıllık 75 krediyi aşmamak üzere eğitim süresi 1.öğretime göre en az 6 ay en çok 1 yıl uzatılmaktadır.
- 4 Lisans programı, alana göre ve öğretim programının gerekçelerini yerine getirecek şekilde belirlenen eğitim standartları doğrultusunda kurum tarafından şekillendirilmektedir.
- 5 Lisans programı yapısı bakımından zorunlu ve varyatif (farklı alanlar için kurum içi belirlenen dersler) bölümlerden oluşmaktadır. Aşağıda verilen tabloda zorunlu ve varyatif bölümlerden oluşan dersler, tamamen varyatif nitelikte olan staj ve tamamen zorunlu bölme ait olan nihai devlet tasdiği olmak üzere üç ana bloktan oluşan program iskeleti yer almaktadır;

Tablo 1

Rusya Federasyonu Eğitim Standartlarında Akademik Lisans Programının Yapısı

Akademik Lisans Programının Yapısı		
Blok 1	<i>Disiplinler (Modüller)</i>	204 -210 kredi
	Zorunlu Bölüm	51-75 kredi
	Varyatif Bölüm	135-153 kredi
Blok 2	<i>Staj</i>	21-30 kredi
	Varyatif Bölüm	21-30 kredi
Blok 3	<i>Nihai Devlet Tasdiği</i>	6-9 kredi
	Zorunlu Bölüm	6-9 kredi
Lisans Programı Toplam Kredi Yüğü		240 kredi

Modüller, belli alana yönelik bilgi ve becerilerin edinilmesi için gerekli dersleri içine alan ders gruplarına verilen addır. Modül uygulaması içinde yer alan zorunlu bölüm dersleri alan fark etmeksizin alınması zorunlu olan (Felsefe, Tarih, Yabancı Dil, Can Güvenliği, Beden Eğitimi v.b.) dersleri içermektedir. Varyatif bölüm dersleri ise alan derslerini içermektedir. Öğrenci yöneleceği alanı belirledikten sonra eğitim sürecinde seçtiği alana yönelik varyatif ders listesinde bulunan dersleri almak zorundadır.

Staj tanımı içerisine öğrenim, saha ve mezuniyet öncesi staj çeşitleri girmektedir. Lisans programının profiline uygun olan staj tipleri kurum tarafından belirlenerek uygulamaya konmaktadır.

Mezuniyet için son aşama olan Nihai Devlet Tasdiği aşaması bitirme tezi hazırlama sürecini, tez savunmasını, devlet sınavına hazırlık ve sınav sürecini içine almaktadır.

Araştırma kapsamında çalışmanın örneklemi olan A.İ.Herzen RDPÜ’nde MTKE MEÖB’ndeki Müzik Öğretmenliği Lisans Programları incelenmiştir. Öncelikle burada bir tane müzik öğretmenliği lisans programının olmadığını belirtmek gerekmektedir. İçeriklerinde büyük farklar barındırmaması ile birlikte niteliksel anlamda program çeşitliliğinden söz etmek mümkündür. Tam zamanlı (1.öğretim) eğitim ile sıkıştırılmış eğitim seçenekleri vardır. Çalışma kapsamında “sıkıştırılmış eğitim” olarak karşılık bulan sistem, yazarı belli olmayan “Заочная форма обучения” (2011) başlıklı kaynaktaki yer alan bilgilere göre çoğunlukla çeşitli sebeplerden dolayı tam zamanlı eğitim alamayan kişiler için uygulanmaktadır. Ayrıca tam zamanlı eğitim kontenjanına giremeyenler de bir seçenek olarak bu kontenjanlardan yararlanabilmektedirler. Sıkıştırılmış eğitim bünyesinde, tam zamanlı eğitim (%30) ve uzaktan eğitim (%70) öğelerini barındıran bir sistemdir. Dönem başında öğretim elemanları bu şekilde eğitim alan öğrenciler için derslere giriş yapmaktadır. Derslerin genel çerçeveleri ve amaçları bir aylık sürede, sıkıştırılmış formatta verilmekte ardından dönemlik tüm eğitim materyali, kaynak kitapların listesi, ödevler v.b. dönem içerisinde yapılması gereken her şey anlatılmaktadır. Dönem sonunda sınavda sorumlu olacakları konular da verilerek öğrencilerin kendi başlarına hazırlanmaları beklenmektedir. Genellikle çalışanların tercih ettiği bir seçenek olup eğer birey ilk defa yükseköğrenim görüyorsa kanunen işverenlerin, çalışanlarının adına gelen belgeyi temel alarak, üniversitelerce belirlenen tarihlerde okuyan çalışanlarına ücretli izin vermeleri gerekmektedir.

A.İ.Herzen RDPÜ MTKE MEÖB sıkıştırılmış eğitimde standart olan 5 yıllık programın yanı sıra 4 yıllık hızlandırılmış program da bulunmaktadır. Bu hızlandırılmış programa

yalnızca ortaöğretim seviyesinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan mezun olan kişiler dahil olabilmektedir. Tam zamanlı eğitimde “müzik eğitimi programı”, “vokal sanatı alanında müzik eğitimi programı” ve “çalgı sanatı alanında müzik eğitimi programı” vardır. Kısaca değinilecek olunursa bu üç program arasında belli başlı benzerliklerden söz etmek mümkündür. Ortak seçmeli, genel kültür, eğitim ve müzik alan dersleri vardır. Aradaki farkın tercih edilen alana yönelik eğitime ağırlık verilmesinde olduğu söylenebilir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ile karşılaştırma yapılması amaçlandığı için daha detaylı incelenen program tam zamanlı “Müzik Eğitimi Programı” olmuştur.

Aşağıda sekiz tablo halinde verilen program A.İ.Herzen RDPÜ MTKE Müdürlüğü’nden alınan, Türkçe’ye çevrilerek dönemlik formata dönüştürülen 2017-2018 eğitim öğretim yılı girişli öğrenciler için uygulanan 4 yıllık öğretim planıdır.

Tablo 2

A.İ.Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 1. Sınıf 1. Yarıyıl Dersleri

Birinci Sınıf		
1.Yarıyıl Dersleri		
Yeterlik Kodları	Dersin Adı	ECTS
GK-4,5,6	Yabancı Dil I	2
GK-6 MB-1 A-2,4	Solfej ve Armoni I	1
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yabancı Müzik Sanatı Tarihi I	2
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Koro Şefliği Disiplinleri I	2
GK-3,4 A-2	Sanatta Multimedya Teknolojileri	2
GK-1,6 MB-5	Sanat Kültürü Tarihi I	1
MB-5 A-3	Jazz Sanatı Estetiği I	1
MB-5 A-3	Müzik Dilinin Yapısı	3
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Çalgı I	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Şan I	1
MB-1,5 A-1,2,3,4,5,6,7	Öğrenim Stajı I	3
GK-1,2,5	* ¹ Tarih	3
GK-1,2	*Felsefe	3
GK-4, MB-5	*Rus Dili ve Konuşma Kültürü	2
GK-3,6	*Bilgi Teknolojileri	2
GK-3	*Çağdaş Doğa Bilimleri Kavramları	2
GK-3	*Matematiksel Bilgi İşlemenin Temelleri	2
GK-7,9	*Can Güvenliği	2
GK-6,8	*Beden Eğitimi	2
Toplam:		19 (+18)

¹ “*” işaretli dersleri 1.ya da 2.dönemde almak öğrencinin tercihine bırakılmıştır.

Tablo 3

A.İ.Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 1. Sınıf 2. Yarıyıl Dersleri

Birinci Sınıf		
2.Yarıyıl Dersleri		
Yeterlik Kodları	Dersin Adı	ECTS
GK-4,5,6	Yabancı Dil II	3
GK-7 MB-4	Eğitimin Ekonomik Temelleri	3
GK-6 MB-1,4,5	Mesleğe Giriş	2
GK-6 MB-1 A-2,4	Solfej ve Armoni II	1
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yabancı Müzik Sanatı Tarihi II	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Koro Şefliği Disiplinleri II	3
GK-1,6 MB-5	Sanat Kültürü Tarihi II	2
MB-5 A-3	Jazz Sanatı Estetiği II	2
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Çalgı II	2
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Şan II	1
MB-1,5 A-1,2,3,4,5,6,7	Öğrenim Stajı II	3
GK-1,2,5	*Tarih	3
GK-1,2	*Felsefe	3
GK-4, MB-5	*Rus Dili ve Konuşma Kültürü	2
GK-3,6	*Bilgi Teknolojileri	2
GK-3	*Çağdaş Doğa Bilimleri Kavramları	2
GK-3	*Matematiksel Bilgi İşlemenin Temelleri	2
GK-7,9	*Can Güvenliği	2
GK-6,8	*Beden Eğitimi	2
Toplam:		19 (+18)
Yılda Toplam:		19+23+18 = 60

Tablo 4

A.İ.Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 2. Sınıf 3. Yarıyıl Dersleri

İkinci Sınıf		
3.Yarıyıl Dersleri		
Yeterlik Kodları	Dersin Adı	ECTS
GK-4, MB-5	Etkili Konuşma	2
GK-5 MB-2,3 A-5,7	Genel ve Sosyal Psikoloji	3
GK-5 MB-3 A-5,6,7	Eğitimde Gelişim Psikolojisi	2
GK-5,6 MB-1	Eğitim ve Pedagojik Düşünce Tarihi	2
MB-2,3 A-1,2,3,4,5,11,12	Eğitim ve Öğretim Metodu (Müzik Eğitimi) I	1
GK-6 MB-1 A-2,4	Solfej ve Armoni III	2
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yabancı Müzik Sanatı Tarihi III	2
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yerli Müzik Sanatı Tarihi I	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Koro Şefliği Disiplinleri III	4
MB-3, A-5,7,13	Müzik Psikolojisi ve Müzik Eğitimi Psikolojisi I	1
GK-1,6	Üniversite İçi Ortak Seçmeli Ders	2
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Çalgı III	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Şan III	1
	** ¹ Seçilen Varyatif Modülün 1. Disiplini I	2
	**Seçilen Varyatif Modülün 2. Disiplini I	1
	**Seçilen Varyatif Modülün 3. Disiplini I	1
	Toplam:	28

¹ “**” olarak işaretlenmiş varyatif modül dersleri öğrencinin yöneleceği alanı belirlediği için bireyseldir. Sunulan varyatif modül seçenekleri ve bünyelerindeki disiplinler kredi ağırlıkları bakımından tutarlı olup program dökümü sonunda ayrı bir tablo halinde verilmiştir.

Tablo 5

A.İ.Herzen RDPÜ MTK E MÖLP 2. Sınıf 4. Yarıyıl Dersleri

İkinci Sınıf		
4.Yarıyıl Dersleri		
Yeterlik Kodları	Dersin Adı	ECTS
GK-5 MB-3 A-3,5,6,7	Pedagojide Psikolojik Problemlerin Çözümü	3
MB-3,4 A-3,6	Okul Pedagojisi	3
MB-2,3 A-1,2,3,4,5,11,12	Eğitim ve Öğretim Metodu (Müzik Eğitimi) II	3
GK-6 MB-1 A-2,4	Solfej ve Armoni IV	2
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yabancı Müzik Sanatı Tarihi IV	1
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yerli Müzik Sanatı Tarihi II	3
GK-6 MB-1 A-1,3	Polifoni	2
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Koro Şefliği Disiplinleri IV	4
MB-3, A-5,7,13	Müzik Psikolojisi ve Müzik Eğitimi Psikolojisi II	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Çalgı IV	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Şan IV	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Ses Organlarının Hijyeni	3
	**Seçilen Varyatif Modülün 1. Disiplini II	1
	**Seçilen Varyatif Modülün 2. Disiplini II	1
	**Seçilen Varyatif Modülün 3. Disiplini II	1
MB-1,5 A-1,2,3,4,5,6,7	Öğrenim Stajı III	2
Toplam:		32
Yılda Toplam:		28+32=60

Tablo 6

A.İ.Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 3. Sınıf 5. Yarıyıl Dersleri

Üçüncü Sınıf		
5.Yarıyıl Dersleri		
Yeterlik Kodları	Dersin Adı	ECTS
GK-7 MB-2,6	Pedagoji Eğitiminde Sağlık Teknolojileri	2
GK-7 MB-4	Hukuk Bilimi	3
MB-2,3 A-4,5	Pedagojik Görevlerin Yerine Getirilmesi	3
MB-2,3 A-1,2,3,4,5,11,12	Eğitim ve Öğretim Metodu (Müzik Eğitimi) III	1
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yabancı Müzik Sanatı Tarihi V	1
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yerli Müzik Sanatı Tarihi III	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Koro Şefliği Disiplinleri V	5
MB-5 A-1,3	Müzik Folkloru	2
MB-4,6 A-11,12	Öğrenme-Araştırma İşinin Organizasyonu (Müzik Eğitimi)	3
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Çalgı V	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Şan V	1
	**Seçilen Varyatif Modülün 1. Disiplini III	1
	**Seçilen Varyatif Modülün 2. Disiplini III	1
	**Seçilen Varyatif Modülün 3. Disiplini III	1
MB-1,5 A-1,2,3,4,5,6,7	Öğrenim Stajı IV	3
Toplam:		29

Tablo 7

A.İ.Herzen RDPÜ MTK E MÖLP 3. Sınıf 6. Yarıyıl Dersleri

Üçüncü Sınıf		
6.Yarıyıl Dersleri		
Yeterlik Kodları	Dersin Adı	ECTS
MB-2,3 A-5	Sağlık Engelli Çocukların Kaynaştırılmalı Eğitimi	2
MB-2,3 A-1,2,3,4,5,11,12	Eğitim ve Öğretim Metodu (Müzik Eğitimi) IV	3
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yabancı Müzik Sanatı Tarihi VI	2
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yerli Müzik Sanatı Tarihi IV	2
GK-6 MB-1 A-2,4	Müzik Eserlerinin Analizi I	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Koro Şefliği Disiplinleri VI	4
GK-7,9 MB-2,3,4	Çocuk Sağlık Yaz Kamplarında Eğitimci Hazırlık	2
A-3,5,6,11,12	Nihai Devlet Tasdiğine Hazırlık	2
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Çalgı VI	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Şan VI	1
	**Seçilen Varyatif Modülün 1. Disiplini IV	2
	**Seçilen Varyatif Modülün 2. Disiplini IV	1
MB-1,5 A-1,2,3,4,5,6,7	Öğrenim Stajı V	3
MB-2,3,6 A-6,7	Uygulama Stajı (Yaz)	5
Toplam:		31
Yılda Toplam:		29+31=60

Tablo 8

A.İ.Herzen RDPÜ MTK E MÖLP 4. Sınıf 7. Yarıyıl Dersleri

Dördüncü Sınıf		
7.Yarıyıl Dersleri		
Yeterlik Kodları	Dersin Adı	ECTS
A-2,6,7	Öğretim Teknolojileri (Müzik Eğitimi)	3
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yerli Müzik Sanatı Tarihi V	1
GK-6 MB-1 A-2,4	Müzik Eserlerinin Analizi II	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Koro Şefliği Disiplinleri VII	6
MB-5 A-1,3	Müzik Eğitiminin Tarihi ve Teorisi I	1
GK-4 A-3,5,13,14	Ek Eğitimin Organizasyonu (Müzik Eğitimi)	3
MB-2,3 A-1,2,3,4,5,11,12	Öğretmenin Profesyonel Görevlerinin Yerine Getirilmesi (Müzik Eğitimi)	4
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Çalgı VII	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Concertmaster Sınıfı I	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Şan VII	1
	**Seçilen Varyatif Modülün 2. Disiplini V	1
	**Seçilen Varyatif Modülün 4. Disiplini I	1
MB-4 A-1,2,3,4,5,6,7,11,12	Uygulama Stajı (Pedagojik) I	3
Toplam:		27

Tablo 9

A.İ. Herzen RDPÜ MTKE MÖLP 4. Sınıf 8. Yarıyıl Dersleri

Dördüncü Sınıf		
8. Yarıyıl Dersleri		
Yeterlik Kodları	Dersin Adı	ECTS
MB-2 A-2,3	Çağdaş Öğretimin Temelleri	2
GK-1,6 MB-5 A-1,3	Yerli Müzik Sanatı Tarihi VI	2
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Koro Şefliği Disiplinleri VIII	6
MB-5 A-1,3	Müzik Eğitiminin Tarihi ve Teorisi II	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Çalgı VIII	2
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Concertmaster Sınıfı II	1
GK-6 MB-1 A-5,6,7,14	Şan VIII	2
	**Seçilen Varyatif Modülün 2. Disiplini VI	1
	**Seçilen Varyatif Modülün 4. Disiplini II	1
MB-4 A-1,2,3,4,5,6,7,11,12	Uygulama Stajı (Pedagojik) II	2
MB-2,3,6 A-2,4,7,11	Uygulama Stajı (Mezuniyet Öncesi)	3
MB-1,4,5 A-1,3,5,6,12	Devlet Sınavı (Öğrenim Programına Dayalı Mesleki Sınav)	3
MB- 2,3,6 A-2,4,7,11	Bitirme Tezi Savunması	6
Toplam:		32+1*** ¹ =33
Yılda Toplam:		27+33=60
Program Sonu Toplam:		60+60+60+60=240

(Институт Музыки, Театра и Хореографии РГПУ им. А.И.Герцена., 2017)

¹ “***” şeklinde işaretlenmiş alan, 8. dönemin sonunda seçilen varyatif modülün tüm disiplinlerini içeren genel sınavın 1 kredi değerinde olduğunu ifade etmektedir.

Tablo 10

Programda Öğrenci Tercihine Sunulanlar

Yeterlik Kodları	Varyatif Modül Seçenekleri
<i>“Müzik Eğitiminde Yönetim” Modülü</i>	
A-3,5,13,14	Entegre Pazarlama İletişimleri
GK-4 A-3,5,13,14	Müzik Etkinliği Yönetimi
MB-4,5 A-13,14	Müzik Endüstrisinde İletişim Teknolojileri
GK-4,7 A-6	Müzik Eğitimi Alanında Evrak İşleri
<i>“Müzik Sanatı” Modülü</i>	
GK-6 MB-1 A-1,3,5	Müzik Tarihi Uygulaması
GK-6 MB-1 A-3,5,14	İcracılık
GK-6 MB-1 A-3,5,14	Müzik Teorisi Uygulaması
GK-6 MB-1 A-3,5,14	Toplu İcra
<i>“Orkestra Çalgıları” Modülü</i>	
GK-6 MB-1 A-14	Orkestra
GK-6 MB-1 A-14	İcracılık
GK-6 MB-1 A-14	Piyano
GK-6 MB-1 A-14	Toplu İcra
<i>“Okulöncesi Müzik Eğitimi” Modülü</i>	
MB-1,2,3,6 A-1,2,3,4,7,13	Okulöncesi Müzik Eğitiminin Psiko-Pedagojik Temelleri
MB-1,2,3,6 A-1,2,3,4,7,13	Okulöncesi Müzik Etkinliklerinde Pedagojik Eşlik
A-8,9,10,13,14	Okulöncesinde Müzik Etkinlikleri Organizasyonu
MB-1,4,6	Okulöncesi Eğitim Kurumunda Müzik Eğitiminin Yönetimi
<i>“Müzikte Bilgisayar Teknolojileri” Modülü</i>	
GK-3,6 MB-1 A-3,5,14	Kompozisyon ve Bilgisayar Aranjesinin Temelleri
GK-3,6 MB-1 A-14	Müzikte Bilişsel Teknolojiler
GK-3,6 MB-1 A-2,3,14	Elektronik Kompozisyon ve Aranje Eğitimi Metod ve Uygulamaları
GK-3,6 MB-1 A-14	Stüdyo Kaydının Temelleri

Tablo 11

Çalgı ve Şan Dersleri Seçenekleri

Çalgı Dersi Seçenekleri	Şan Dersi Seçenekleri
Piyano	Akademik Vokal
Orkestra Telli Çalgılar	
Organ	Jazz Vokal
Vurmalı Çalgılar	
Halk Çalgıları	Halk Vokal
Orkestra Üflemeli Çalgılar	

Programda yer alan yeterlik kodlarına ilişkin; Rusya eğitim sisteminde yeterlikler listesi vardır. Bir dersin içeriği Alan (A), Genel Kültür (GK) ve Meslek Bilgisi (MB) alanlarından yalnızca birine ilişkin yeterlikler kazandırabildiği gibi üçünden de yeterlikler kazandırabilmektedir. Dönem ve yıl bazındaki Alan, Genel Kültür ve Meslek Bilgisi oran hesaplamalarında bu özellikler dikkate alınarak Türkiye’deki program ile karşılaştırma yapılmıştır.

Buna göre öğretmenlik alanı için bahsi geçen yeterlikler listesi (Министерство образования и науки Российской Федерации, 2015) aşağıdaki gibidir;

Lisans mezunu bireyin sahip olması gereken Genel Kültür Yeterlikleri (GK)

1. Felsefi, sosyal ve insani bilgilerini bilimsel dünya görüşü oluşturmada kullanabilme
2. Vatanseverlik ile vatandaşlık görüşünün şekillenmesi amacı ile tarihsel gelişimin ana dönemleri ile düzenini analiz edebilme
3. Çağdaş bilgi ortamında yön bulma amacı ile doğa bilimi ve matematik bilgilerini kullanabilme
4. Kişilerarası ve kültürlerarası etkileşim ile ilgili problemleri çözebilmek için Rusça ve yabancı dillerde sözlü ve yazılı iletişim becerisine sahip olma
5. Grup içinde çalışabilme, sosyal, kültürel ve bireysel farklılıkları hoşgörü ile karşılayabilme
6. Kendi kendini organize etme ve kendi başına öğrenme becerilerine sahip olma
7. Çeşitli alanlarda temel hukuk bilgilerini kullanabilme
8. İşinde tam etkinliği sağlayacak fiziksel durumu korumaya hazır olma
9. Acil durumlarda ilkyardım bilgilerini kullanabilme

Lisans mezunu bireyin sahip olması gereken Genel Mesleki Yeterlikler (MB)

1. Gelecekteki mesleğinin sosyal açıdan önemini bilme, profesyonel işini yapma motivasyonuna sahip olma
2. Eğitim, öğretim ve gelişim ile ilgili etkinlikleri öğrencilerin sosyal, gelişimsel, psiko-fiziksel, bireysel özellikleri ve öğrenim ile ilgili ihtiyaçları göz önünde bulundurarak yapabilme
3. Eğitim-öğretim sürecini psiko-pedagojik açıdan desteklemeye hazır olma
4. Mesleğini eğitim alanını düzenleyici belgelere uygun icra etmeye hazır olma
5. Mesleki etik ve konuşma kültürü temellerine sahip olma
6. Öğrencilerin can ve sağlık güvenliğini sağlamaya hazır olma

Lisans mezunu bireyin sahip olması gereken Mesleki Yeterlikler (A)

Pedagojik faaliyetler;

1. Dersin öğretim programlarını eğitim standartları çerçevesinde gerçekleştirmeye hazır olma
2. Öğretim ve tanılamalarda çağdaş metod ve teknolojileri kullanabilme
3. Öğrencilerin öğrenim ortamı ve onun dışındaki etkinliklerinde eğitim ve manevi-ahlaki gelişimlerine ilişkin problemleri çözebilme
4. Öğrenmenin bireysel ve derse ilişkin sonuçlarına ve öğretilen dersin içerikleri aracılığıyla kaliteli eğitim-öğretim sürecine ulaşmak için öğrenme ortamını kullanabilme
5. Öğrencilerin sosyalleşmesi ve profesyonel yönelimlerini keşfetmesi sürecini destekleme becerisine sahip olma
6. Öğretim sürecinin katılımcıları ile etkileşime hazır olma
7. Öğrencilerin işbirliğini organize etme, etkinlik, girişkenlik ve bağımsızlığını destekleme, sanatsal becerilerini geliştirme becerilerine sahip olma

Proje faaliyetleri;

8. Öğretim programları geliştirme becerisine sahip olma
9. Öğrencilerin bireysel öğrenim rotalarını geliştirme becerisine sahip olma
10. Kendi profesyonel ve kişisel gelişimine ilişkin yol çizme becerisine sahip olma

Araştırmacılık faaliyetleri;

11. Sistemik teorik ve pratik bilgilerini eğitim-öğretim alanındaki araştırmacılık problemlerinin ortaya konulmasında ve çözülmesinde kullanmaya hazır olma
12. Öğrencilerin öğrenme-araştırma etkinliklerini yönetebilme

Kültürel eğitim faaliyetleri;

13. Çeşitli sosyal grupların kültürel ihtiyaçlarını ortaya çıkarma ve şekillendirme becerisine sahip olma

14. Kültürel eğitim programlarını geliştirme ve gerçekleştirme becerisine sahip olma

Tablo 12

A.İ. Herzen Üniversitesi'nde 4 Yıllık Lisans Programının Dönemlere Göre Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yüğü Bilgisi

Dönem	Toplam Ders Saati	Kredi Yüğü	Alınması Gereken Ders Sayısı	Sunulan Ders Sayısı	Zorunlu Ders Sayısı	Sunulan Seçmeli Ders Sayısı	Alınması Gereken Seçmeli Ders Sayısı
1. Dönem	540	19(+18)	11 (+8)	19	11	8	0-8
2. Dönem	576	23(+18)	11 (+8)	19	11	8	0-8
3. Dönem	426	28	16	16	13	5x3	3
4. Dönem	450	32	16	16	13	5x3	3
5. Dönem	392	29	15	15	12	5x3	3
6. Dönem	324	31	14	14	12	5x2	2
7. Dönem	378	27	13	13	11	5x2	2
8. Dönem	252	33	13	13	11	5x2	2

Yukarıdaki tabloda yansıtıldığı gibi ortak seçmeli derslerin alındığı ilk iki dönem haricinde sunulan ders sayısı ile alınması gereken ders sayısı tutarlılık göstermektedir. Rusya yükseköğretim sisteminde modül uygulamasının olması sebebiyle öğrenciler 3. dönemde yönelecekleri alanı belirlemekte ve programın sonuna kadar seçtikleri alana ilişkin modülde sunulan dersleri almaktadır. A.İ. Herzen Üniversitesi Müzik Öğretmenliği programında bahsi geçen modüller aracılığı ile öğrencilere 5 ayrı yönelim seçeneği sunulmaktadır. Bu sebeple 3. dönemden itibaren sunulan seçmeli dersler sütununda kullanılan “5xn” ifadesi 5 modül içerisinde dönemde sunulan seçmeli ders sayısını yansıtmaktadır. Dönem bazında bakıldığında ayrıca ders saatleri ile kredi yüklerinin sabit yükselen ya da sabit alçalan bir grafik göstermediği de tabloya bakıldığında görülebilmektedir.

Tablo 13

A.İ.Herzen Üniversitesi'nde Dönemlere Göre Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi

Dönem	Zorunlu Dersler			Seçmeli Dersler		
	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)
1. Dönem	21,74	21,74	56,52	93,3	6,7	0
2. Dönem	26	26	48	93,3	6,7	0
3. Dönem	24,19	22,58	53,23	16,67	24,36	58,97
4. Dönem	14,86	21,62	63,51	16,67	24,36	58,97
5. Dönem	14,52	27,42	58,06	16,67	24,36	58,97
6. Dönem	14,71	26,47	58,82	16,36	25,45	58,18
7. Dönem	12,7	15,87	71,43	24,44	28,89	46,67
8. Dönem	8,96	25,37	65,67	24,44	28,89	46,67

Yukarıdaki tabloya bakıldığında program içerisinde yer alan zorunlu derslerde alana ilişkin kazanım oranlarının tüm dönemlerde Genel Kültür ve Meslek Bilgisi kazanım oranlarına göre sabit olarak yüksek olduğu görülebilmektedir. İlk iki dönem Genel Kültür ve Meslek Bilgisi kazanım oranlarının birbirine eşit, 3. dönem Genel Kültür kazanım oranının Meslek Bilgisi kazanım oranına göre yüksek, 4. dönemden itibaren ise Meslek Bilgisi kazanım oranlarının Genel Kültür kazanım oranlarına göre yüksek olduğu görülebilmektedir.

Seçmeli dersler kısmı incelendiğinde ise ortak seçmeli derslerin alındığı ilk iki dönemde Genel Kültür kazanım oranlarının çok yüksek olduğu görülürken Alan kazanımı oranlarının %0 olduğu görülmektedir. Modül seçimi yapılan 3. dönemden itibaren seçmeli ders kazanım oranlarının zorunlu ders kazanım oranlarındaki grafik ile benzerlik gösterdiği yani en yüksek yüzdelerin görüldüğü Alan kazanımlarının ardından Meslek Bilgisi kazanımları gelmekte ve Genel Kültür kazanımlarının da en düşük yüzde oranına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 14

A.İ.Herzen Üniversitesi'nde Yıllara Göre Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yükü Bilgisi

Yıl	Toplam Ders Saati	Kredi Yükü	Alınması Gereken Ders Sayısı	Sunulan Ders Sayısı	Zorunlu Ders Sayısı	Sunulan Seçmeli Ders Sayısı	Alınması Gereken Seçmeli Ders Sayısı
1. Sınıf	1116	60	30	38	22	8	8
2. Sınıf	876	60	32	32	26	5x6	6
3. Sınıf	716	60	29	29	24	5x5	5
4. Sınıf	630	60	26	26	22	5x4	4

Programa yıl bazında bakıldığında toplam ders saatlerinin, alınması gereken ders sayısının, sunulan ders sayısının, sunulan ve alınması gereken seçmeli ders sayısının giderek azalan bir grafik sergilediği yukarıdaki tabloya bakıldığında görülebilmektedir. Kredi yüklerinin her yıl için sabit olduğunu görmek mümkündür. İlk yıl alınan ortak seçmeli ders sayısının çokluğu nedeniyle ilk yıl istisna olmak üzere zorunlu ders sayısında da azalma olduğu görülebilmektedir.

Tablo 15

A.İ.Herzen Üniversitesi'nde Yıllara Göre Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayır Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi

Yıl	Zorunlu Dersler			Seçmeli Dersler		
	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)
1. Sınıf	23,96	23,96	52,08	93,3	6,7	0
2. Sınıf	19,12	22,06	58,82	19,12	27,94	52,94
3. Sınıf	14,62	26,92	58,46	16,54	24,81	58,65
4. Sınıf	10,77	20,77	68,46	24,44	28,89	46,67

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere yıl bazında bakıldığında zorunlu derslerde alan kazanımları oranları yüksek olup %50 altına düşmemektedir. Genel Kültür kazanımları oranları Alan ve Meslek Bilgisi kazanım oranlarına göre düşük olup her yıl azalan bir grafik sergilemekte iken Meslek Bilgisi kazanım oranları sabit bir değişim göstermemektedir.

Tablonun seçmeli dersler bölümünde görüldüğü gibi ilk yıl genel kültür kazanımları çok yüksek bir oranda iken sonraki yıllarda oran dağılımları en yüksekten en düşüğüne Alan, Meslek Bilgisi, Genel Kültür olarak sıralanırken her birinin kendi içinde sabit bir değişim göstermediği görülmektedir.

Tablo 16

A.İ.Herzen Üniversitesi'nde Program Genelinde Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yükü Bilgisi

Program Süresi	Toplam Ders Saati	Kredi Yükü	Alınması Gereken Ders Sayısı	Sunulan Ders Sayısı	Zorunlu Ders Sayısı	Sunulan Seçmeli Ders Sayısı	Alınması Gereken Seçmeli Ders Sayısı
4 Yıl	3338	240	117	125	94	83	23

Program geneline bakıldığında 3338 saat ders ve 240 krediye tekabül eden derslerden alınması gereken 117 dersin 94ü zorunlu 23ü seçmelidir. Sunulan ders sayısı ise 125 olup içlerinden 94ü zorunlu 83ü seçmelidir.

Tablo 17

A.İ.Herzen Üniversitesi'nde Program Genelinde Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi

Program Süresi	Zorunlu Dersler			Seçmeli Dersler		
	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)
4 Yıl	16,66	23,37	59,96	25,19	25,45	49,36

Program genelindeki kazanım oranlara bakıldığında hem zorunlu hem seçmeli derslerde Alan kazanımları oranının yüksek olduğu görülmektedir. Seçmeli derslerde Alan kazanımları %50ye yaklaşan oranda bir ağırlığa sahip iken zorunlu derslerde bu oran daha yüksek olup %60lara varmaktadır. Seçmeli derslerde Genel Kültür ile Meslek Bilgisi kazanımlarının yukarıdaki tabloya bakıldığında birbirine yakın değerlerde olduğu görülebilmektedir. Zorunlu derslerde Meslek bilgisi kazanım oranı Genel Kültür kazanım oranından yüksektir.

4.4. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular: Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitiminin Genel Yapısı

Günümüzde Türkiye’de üç seviyede mesleki müzik eğitimi veren kurum vardır. Bunlar aşağıdaki gibidir:

- Ortaöğretim seviyesinde (güzel sanatlar liseleri)
- İlk + Ortaöğretim seviyesinde (konservatuarlar bünyesindeki ilköğretim seviyesinde müzik ve bale ortaokulları ve ortaöğretim seviyesinde müzik ve sahne sanatları liseleri programları)
- Yükseköğretim seviyesinde (konservatuarlar, müzik öğretmenliği programları, güzel sanatlar fakülteleri (güzel sanatlar ve tasarım, güzel sanatlar tasarım ve mimarlık, sanat ve tasarım, sanat tasarım ve mimarlık fakülteleri dahil) müzik bölümleri, müzik ve sahne sanatları fakülteleri, askeri bando yüksekokulları)

4.4.1. Ortaöğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi

Günümüzde Türkiye’de bazı konservatuarlar bünyesinde bulunan birleştirilmiş eğitim dahilindeki ortaöğretim bölümleri haricinde ortaöğretim seviyesinde mesleki müzik eğitimi veren tek kurum çeşidi güzel sanatlar liseleridir. Güzel sanatlar liseleri 1989 yılından bu yana varlığını sürdüren eğitim kurumlarıdır (Uçan’dan akt. Aksu, 2014). 2016 yılında Milli Eğitim Bakanlığı (M.E.B.) tarafından yayınlanan son listelere göre günümüzde Türkiye’de 78 Güzel Sanatlar Lisesi faaliyet göstermektedir (M.E.B., 2016). M.E.B.’na bağlı bu kurumlara ilköğrenimini tamamlamış bireyler yetenek sınavları ile alınmaktadır. Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde dört yıllık mesleki müzik eğitimi programı içerisinde alan derslerinin ağırlıkta olmasının yanı sıra sözel alan genel kültür dersleri de yer almaktadır. Güzel Sanatlar Liseleri’nin Müzik Bölümlerinden alınan diplomalar ile Yükseköğretim seviyesinde mesleki müzik eğitimi veren kurumların (konservatuarlar, eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği programları, güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümleri) sınavlarına girilerek eğitime devam edilebilmektedir.

4.4.2. İlk + Ortaöğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi

Türkiye’de ilk + ortaöğretim seviyesinde müzik eğitimi konservatuvar ile Müzik ve Sahne Sanatları Fakültelerinde (MSSF) verilmektedir. Bu kurumların ilköğretim kademesi Müzik

ve Bale Ortaokulu, ortaöğretim kademesi Müzik ve Sahne Sanatları Lisesi olarak isimlendirilmektedir. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) istatistiklerinin son verileri ile MÜZED resmi sitesinde yayınlanan veriler incelendiğinde ülkemizde 35 konservatuar ve 3 müzik ve sahne sanatları fakültesinin bulunduğu sonucuna varılmıştır. Konservatuarların 12'sinde, MSSF'lerin ise 1'inde ilk ve ortaöğretim bölümleri vardır. Bu kurumlar M.E.B.'na bağlı olup yetenek sınavları ile öğrenci kabul etmektedir.

4.4.3. Yükseköğretim Seviyesinde Mesleki Müzik Eğitimi

Türkiye'de yükseköğretim seviyesinde müzik eğitimi veren birden fazla çeşitte kurum vardır. Bunlar konservatuarlar, MSSF'ler, Güzel Sanatlar Fakülteleri (GSF) müzik bölümleri, eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği programları ve askeri bando yüksekokullarıdır. Hepsi YÖK'e bağlı olup birçok farklı alana hizmet edecek uzmanlar yetiştirmektedir. Bu kurumlara öğrenciler yetenek sınavları ile alınmaktadır.

4.5. Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular: Türkiye'de Mesleki Müzik Eğitiminin Tarihsel Gelişimi ve Müzik Öğretmenliği Programlarının Bu Tarihteki Yeri

Türk müziğinin tarihsel gelişimine dair birçok farklı sınıflama mevcuttur. Karadeniz (2007) yüksek lisans tez çalışmasında yapılmış sınıflamaları bir araya getirerek incelemiştir. Bu çalışmada sınıflandırma çeşitleri beş temel grupta toplamıştır. Avrupa müziğindeki benzer adlandırmalar barındıran sınıflandırmalar, yüzyılları temel alan sınıflandırmalar, tarihteki önemli olayları temel alan sınıflandırmalar, medeniyetlerin tarihi seyirlerine göre sınıflandırmalar ve ayrı kişilerin yaptığı özgün sınıflandırmalar bu çalışmada yer almıştır.

Hiçbir müziğin gelişiminin aktarımdan, eğitimden bağımsız olamayacağı bakış açısı ve çalışma kapsamında aktarılan bilgilerin araştırmanın amacına hizmet etmesi düşüncesiyle Türk müzik tarihinin özellikle eğitim boyutunun gelişimi ve temel aşamaları genel hatları ile yansıtılmaya çalışılmıştır. Günümüz Türkiye coğrafyasındaki müzik kültürü ve müzik eğitimi tarihsel yolculuğu bakımından birden çok köke sahiptir ve bu kökler göz önünde bulundurulmadan buradaki müzik kültürünü, eğitimini, kazanım ve ihtiyaçlarını anlamak mümkün değildir. Bu çalışmada Türklerin Orta Asya'daki en eski atalarından itibaren Anadolu'ya gelişleri ile birlikte burada günümüze kadarki tarihsel evreleri Uçan'ın (2015)

sınıflamasına göre bulundukları coğrafyayı, medeniyetlerin tarihi seyrini ve kurulan devletleri temel alarak aktarılmaya çalışılmıştır.

4.5.1. Orta Asya Türk Devletlerinde (Hunlar, Göktürkler, Uygurlar) Müzik Kültürü ve Eğitimi

Türk müzik eğitiminin gelişimini takip edebilmek için öncelikle Türk müziğinin oluşumuna, beslendiği köklere bakmak gereklidir. Tarihin çeşitli kesitlerinde Türklerin yaşadığı coğrafi alan oldukça geniştir. Bu gerçek göz önünde bulundurulduğunda tarihçilerce “Türk müziği sisteminin klasik batı müziği sisteminden sonra dünyadaki en yaygın sistem” (Öztuna, 1987, s.42) olarak kabul edilmesi şaşırtıcı değildir. Çünkü hayatın bir parçası olan kültür toplumların etkileşimi ile şekillenmekte, zenginleşmektedir. Türkler gittikleri yerlere müziklerini de götürmüşlerdir. Atlas Okyanusundan Büyük Okyanusa, Hint Okyanusundan Kuzey Buz Denizi’ne kadar olan coğrafyada hakim oldukları, birlikte yaşadıkları, savaştıkları, ticaret ilişkileri bulunan toplumların müzikleri ile etkileşim yaşanmıştır (Öztuna, 1987, s.39; Budak, 2006, s.12-14). Bu sebeple Türk müzik kültürünü, köklerini, gelişimini tek bir ülke ile sınırlamak mümkün değildir.

Her toplulukta müziğin ilk kullanılmaya başladığı alanın dini ayinler olduğu bilinmektedir. Türklerde de oluşum evrelerinde müzik büyücülük, hekimlik, halk sanatçılığı, din adamlığı gibi görevleri bulunan kişilerce yönetilen dini ritüellerin bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kişiler bölgeye göre kam, şaman, baksı, ozan gibi birbirinden farklı kelimelerle isimlendirilmiştir ancak toplumsal görevleri hemen hemen aynıdır (Özalp, 2000, s.286; Budak, 2006, s.16; Uçan, 2015, s.20). Budak’ın (2006, s.14) Prof.Dr. Faizullah Karomatli’den aktardığı bilgilere göre, Orta Asya’daki arkeolojik çalışmalar sonucunda bölgede M.Ö. 1000’lerde müziğin gelişmiş olduğuna dair çıkarımlar yapılabilecek veriler bulunmuştur. Üflemeli, vurmali ve telli çalgıların varlığı ve yaygınlığı söz konusudur.

Çin kaynaklarına dayanan bilgilere göre (Budak, 2006, s.20) Türkler Altaylar’dan beridir hayvancılığın yanı sıra tarım ile de uğraşmışlardır. Bunun gibi toplu işlerde çalışırken çalışma düzeninin elde edilmesi için bir yandan da hep birlikte ezgiler söylendiği düşüncesi vardır. Uçan’a göre (2015, s.21) başlangıcında, her toplumun müziği gibi Türk müziği de az perdeli olup Hun dönemi öncesinde dört perdeli “mod-öncesi evre”ye kadar gelişmiştir.

Hunlar döneminde müziğe büyük ilgi duyulmuştur. Müzik aletleri saray içi önemli törenlerde hediye edildiği gibi başka devlet büyüklerine gönderilen hediyeler arasında da bulundurulmuştur (Özalp, 2000, s.289; Uçan, 2015, s.26). Müziğe verilen önemin bir diğer göstergesi sarayda müzik heyetleri bulundurulmasıdır. Hunlar döneminde ilk defa “tuğ takımı” olarak adlandırılan bir askeri müzik topluluğu oluşturulmuştur. Bu topluluklarda zurna, boru, kös, davul, zil çalgıları kuruluşundan itibaren kullanılmıştır. Askeri müziğin Türk devletlerinde önemi daima büyük olmuştur. Sancak ve davulun Türk devletlerinde egemenlik sembolü olduğu bilinmektedir. Savaşta başkomutanın sancak ile davulunun ele geçirilmesi savaşın kazanılması ile eşdeğerdir (Budak, 2006, s.20-22). Çin yazılı kaynaklarının en eski Türk kültür ve geleneklerine ışık tutmakta büyük rolü vardır. Bu kaynaklardan Hunların yılda kimi kaynaklara göre iki, kimi kaynaklara göre üç defa gök için ibadet amaçlı yapılan, at yarışlarının ve müziksel etkinliklerin gerçekleştirildiği festivaller yapıldığını öğrenmekteyiz (Budak, 2006, s.23, 26). Çin kaynaklarında ayrıca Türklerin büyük yerleşim merkezlerine gelen Çin’li komutanlar ya da Çin’e gelin giden Türk prensesler tarafından dönemin gelenekleri gereği çeşitli kültürel öğelerin taşındığı aktarılmaktadır. Çalgılar ve müzisyenler grubu ile birlikte müzik kültürünün de taşındığı, Çin sarayında bu çalgılarla Türk müziği icra edildiği kayıtlara geçen bilgiler arasındadır (Özalp, 2000, s.289; Budak, 2006, s.22, 25; Uçan, 2015, s.26).

Uçan çalışmasında (2015, s.24-25) müziğin Hunlar döneminde beş perdeli (pentatonik) yapıya ulaşarak “modal” evreye geçmiş olduğundan, müziklerin “dinsel ve dünyasal” amaçlarla yapıldığından bahsetmektedir. Vurmalı çalgılar eşliğinde ya da eşliksiz bedensel hareketler içeren ve dini amaçlar taşıyan şaman müziği, askeri her çeşit etkinliği içeren tuğ müziği, sözlerinde çeşitli kişilere övgüler içeren ve kahramanlık öykülerini konu alan kahramanlık-destan müziği, insanların gündelik yaşam konularını içeren oyun-şölen-eğlence müziği çeşitlerinin var olduğunu aktarmaktadır. Budak da (2006, s.23) bu dönemde pentatonik yapıya ulaşıldığını doğrulayarak İpek Yolu ticaret hareketliliği aracılığı ile Çin ve İran müzik kültürleri ile etkileşimi Hun döneminin bir özelliği olarak göstermektedir. Uçan (2015, s.26) ise bu dönemdeki kültürel-müziksel etkileşimleri Asya Hunlarının Çin ve Moğol halkları ile ve Avrupa Hunlarının Bizans, Roma, Macar ve Balkan halkları ile olmak üzere ikiye ayırmıştır. Hunlar döneminde Türk müziğinin diğer halkların müziğinden etkilenmekten çok onları etkilediğini yazan Uçan (2015, s.27), Türk müziğinin “aralıksız iki yüzyıl yalnız bir ‘kıta müziği’ değil, kuzey Çin’den Orta Avrupa’ya kadar uzanan geniş bir alanda yapılan, o çağdaki ölçülerle yaratılıp

seslendirilen, dinlenip dinletilen bir ‘Avrasya müziği’ ve hatta bir ‘dünya müziği’ durumunda” olduğunu dile getirmektedir.

Göktürk döneminde, Hunların milattan önceki ilk çağlarından itibaren kullanılagelen en eski telli Türk çalgısı olan kopuzun yayla çalınan geliştirilmiştir. Bu çalgı “ıklığ” olarak adlandırılmaktadır. Ayrıca bu döneme ilişkin davul ve borudan oluşan, adı Orhun Yazıtları’nda da geçen “köbürge”nin bağımsızlık ve egemenlik sembolü olan davul ve sancağın yanında yer alan resmi Göktürk çalgısı olduğundan da bahsedilmektedir (Uçan, 2015, s.29). Yine Çin kaynaklarından ulaşılan bilgilere göre 6.yy’da Sucup Akari (Su-chi-po) isimli ünlü Türk müzisyenin o dönemde Türklerce kullanılan yedi mod-makamı Çin’de tanıtmıştır (Budak, 2006, s.26; Uçan, 2015, s.29). Hunlar döneminde yapılan festivaller ve ticaret yollarının elde tutulması sebebi ile diğer toplumlar ile etkileşim Göktürk döneminde de devam etmiştir. Eskiden göçebe özellikli Türk müzik kültürü Göktürk döneminde yarı göçebe özelliğini taşımaya başlamış, bu da Ögel’e göre devamında Türk profesyonel müziğindeki tüm formların zeminini oluşturmuştur (Budak, 2006, s.25-26). Göktürk döneminde tek devlet çatısı altında toplanan Orta Asya Türklerinin müziklerinde de benzerlikler artmaya başlamıştır. Devletin üst düzey yöneticilerinin müziğe önem vermesi sebebiyle o çevrelerde icra eden müziklerin de gelişiminin daha hızlı olduğu, sanatsal ve estetik kaygıların zamanla yükseldiği düşünüldüğünde sanat-halk müziği kollarının ayrılmasındaki ilk adımların bu devirde olduğu söylenebilir (Uçan, 2015, s.30).

Uygur döneminde yerleşik hayata geçen Türkler Şamanizm’den sonra Mani ve Budizm dinlerini benimsemişlerdir. Bu dinlerin felsefelerinin kültür hayatına ve kültürel hayatın gelişimine büyük önem veren ve kendilerinden önceki dönemlerden kalan müzik mirasını geliştiren Uygurların müziğine etki ettiğini söylemek mümkündür. Uygurlar dönemi kültürel gelişim bakımından İslamiyet’in kabulünden önce en parlak dönem olarak kabul edilmektedir. Yazıya büyük önem verilmiş, çeşitli dillerden Uygurcaya çeviriler yapılmıştır. Bu dönemde müzikte de yazının kullanıldığına dair Tansukname’de aktarılan bilgiler mevcuttur. Bu eserde Uygur çalgıcıların icra ettikleri melodileri notadan okuyarak çaldıklarına dair gözlemlerden bahsedilmektedir. Bu durum bestelemenin geliştiğini göstermekle birlikte ilerleyen zamanlarda doğaçlamaya nazaran ağırlık kazanmaya başladığını da düşündürmektedir. Çin elçisi Wang Yen-te’nin 10.yyın sonlarındaki Uygur devleti seyahatine dair yazdığı Seyahatname’sinden edinilen bilgilere göre müziğin toplumsal yaşamdaki yerinin önemli olduğu, seyahatler esnasında yanlarına alınan çalgılarla müzik yapıldığı, önceki dönemlerin geleneklerini taşıması ile birlikte belirli

farklılıklar da barındıran festival kültürünün, devam ettirildiği anlaşılmaktadır (Budak, 2006, s.27-34; Uçan, 2015, s.32-34).

Kopuz yaygın kullanılan çalgı olarak varlığını bu dönemde de devam ettirmiştir ancak Uygurların egemenlik simgesi olarak sancağın yanında yer almasıyla resmileşen çalgılara “kövrük” denilmiştir. Uygur döneminin ilerleyen zamanlarında flüt, arp ud, ağız mızıkası, ağız orgu gibi çalgılar da yaygınlık kazanmıştır. Ancak yerleşik hayata geçişin bir sonucu olarak yerleşim birimlerin büyüklüğüne göre değişen uğraşlar ve buna bağlı olarak gelişen yaşam biçiminde, gelir düzeyinde farklılıklar oluşması ve sınıflar arası farkların belirginleşmesi ile Türk müziği ilk defa saray-halk, kent-köy müzikleri gibi somut bir biçimde ayrılmaya başlamıştır. Bu ayrım çalgıların kullanım durumlarında, kullanım biçimi ve yöntemlerinde kendini göstermiş ve sonucunda üslup ve tavırlarda çeşitlenmeye, farklılaşmalara zemin oluşturmuştur. Müzik her kesimde popüler bir uğraş olmuştur. O dönemlerden kalma minyatürlerde yer alan müzisyenlerin giysilerine bakıldığında müzisyenlerin saygın insanlar olduğu anlaşılmaktadır (Uçan, 2015, s.32-34).

Uygur üslubunun 9.yy’ın sonlarında oluşmaya başlayıp 10.yy’da gelişerek 11 ve 12.yy’larda olgunlaştığını ifade eden Uçan (Uçan, 2015, s.32-33), Uygurlar döneminde Türk müziğinin ses alanı açısından genişlemiş olduğunu aktarmakta ve konuya şöyle devam etmektedir; “... önceki dönemlere göre daha geniş genlikli, incelerden kalınlara doğru daha büyük adımlı, daha uzun motifli, çoğun simetrik ölçülü ve yalınç sıralama biçimli, genel çerçeve itibarıyla daha çok modal yapılanma temeli üzerine kurulu...” olduğu bilgilerini aktarmaktadır. Ayrıca güçlenen besteleme yöntemine ilişkin; “Belirli ilke, kural, kalıp, yöntem ve tekniklere bağlı müzik yapma ve yaratma anlayışı benimseniyor ve yaygınlaşıyordu. Belirli ses, söz, usul-ölçü ve ritim kalıplarıyla bestelenen kök ve ırların sayısı hızla artıyordu” yazmaktadır. Burada Uçan’ın yer verdiği kök ve ır kelimeleri yine kendisinin aktarımıyla Türklerde Göktürk zamanından beridir kullanılagelen, kök-sözsüz ve ır-sözlü müzik eserlerine verilen adlardır (Uçan, 2015, s.29).

Komşuluk ve ticaret gibi çeşitli ilişkiler aracılığı ile diğer halk kültürleriyle etkileşimde bulunan Türk müziği Uygurlar döneminde büyük gelişmeler kaydetmiş, zenginleşmiştir ve Uygur devletinin yıkılışından sonra da batı ve İslam coğrafyasına yayılmıştır (Uçan, 2015, s.34).

4.5.2. Orta-Batı Asya Türk Devletlerinde (Karahanlılar, Gazneliler, Büyük Selçuklular) Müzik Kültürü ve Eğitimi

Karahanlılar, Gazneliler ve Büyük Selçuklular birbirinin ardından, birbirine yakın zamanlarda kurulmuş ve 120 ile 150 yıl civarında tarih sahnesinde aynı anda bulunmuşlardır. Bu sebeple bu devletlerdeki gelişmelerin, dinamiklerin birlikte ele alınması mümkündür.

Karahanlı Devletinde İslam dininin kabul edilmesiyle birlikte Türk müzik kültürünün İslam dünyası, kültür ve müzikleriyle etkileşimi artmıştır. Gazneliler'in ise Karahanlılar'dan farklı olarak kuruluşundan itibaren resmi dini İslam olmuştur. Oluşan yeni, dini bağlantı sonrasında her iki devlette de din ve bilim dili olarak Arapça, edebiyat dili olarak Farsçanın güçlenmesi ile özellikle dini müzikte türler artmış ve çeşitlenmeler olmuştur. İslamiyet'in kabulünden sonra 11.yy itibarıyla mescit, cami ve medreselerde yapılan eğitimler ile Türk dini müziği yeni renkler kazanmaya başlamış ve Türk cami müziği ilk örnekleri ile bu dönemde oluşmaya başlamıştır. Ayrıca 12.yy'da Hoca Ahmet Yesevi öncülüğünde tasavvuf felsefesi ile eski Türk dini geleneklerine dayalı olarak tekke edebiyatı ve ardından Türk tekke müziği de bu dönemde oluşmuştur. Tuğ takımları tablhaneye olmuş, "tuğ vurma" yerine "nöbet vurma" denmeye başlanmıştır. Şarkılara kopuzla eşlik edilmesinin yanı sıra sonraları Türk sanat müziğinin baş çalgısı olan tanbur eşliğinde şarkılar söylenmesi geleneği de oluşmuş, bugünkü bağlamalara benzemekte olan Horasan tanburu üzerinde Farabi 10.yy'da sekizlinin on yedi aralığa bölündüğü geleneksel Türk müziği sistemini açıklamıştır. Türkistan-Balasagun Türkmenlerinden olan ve 870-950 yılları arasında yaşamış olan Farabi ilk Türk müzik kuramcısıdır. Farabi yaşadığı dönemin en önemli müzik kuramı kitaplarının, Kitab-ül Mudhal fi'il Musiki yani Musikiye Giriş Kitabı ve Kitab-ül Musiki-ül Kebir yani Büyük Musiki Kitabı'nın yazarıdır. Bu dönemde İbn-i Sina (980-1037) tarafından yazılmış ve 12. bölümünde müzik konusunun işlendiği bir diğer önemli kitap da Kitab-ül Şifa'dır (Uçan, 2015, s.35-41; Budak, 2006, s.36).

Şekil 16. Farabi (870-950)

Şekil 17. İbn-i Sina (980-1037)

Karahanlılar tüm değişimlere rağmen öz kültürel kimliklerini korumaya büyük önem vermişlerdir. Karahanlı Devleti sınırları içinde yalnızca Türk boylarının bulunması sebebi ile belki de bunu başarmıştır. Karahanlılar ile yaklaşık olarak aynı dönemde varlığını sürdürmüş olan Gazneliler ise devlet sınırları içinde bulunan diğer toplumlarla, kültürlerle daha sıkı bir etkileşimde bulunarak Türk müzik kültürüne farklı katkılarda bulunmuştur.

Yaşantılarına İran kültürünü, dilini Karahanlılar'a oranla daha yoğun almışlardır. Bu etki altında 'kaside' türündeki klasik şiirlerin doğaçlama melodilerle okunması yolu ile Türk sanat müziğinin ilk örneklerini anımsatan müzikler doğmaya başlamıştır. Sarayda çalınan müzikler çeşitlenirken halk arasında Türk halk müziği yaşatılmış, doğal seyrinde gelişmeye devam etmiştir (Uçan, 2015, s.35-41; Budak, 2006, s.35).

Karahanlı ve Gaznelilerin ardından İslamiyet'e geçiş sonrası oluşan tüm değişimleriyle, zenginlikleriyle birlikte Türk müzik kültürü mirası Büyük Selçuklular döneminde de aynı yönde gelişmeye devam etmiştir. İran ve Irak topraklarının bu dönemde Büyük Selçuklu Devleti topraklarına katılmasıyla kültürler arası etkileşim daha da artmıştır. Türk sanat müziği bu dönemde neredeyse bütünüyle makamsal hale gelmiştir. Halk müziği ile sanat müziği arasındaki farklar artmış, bu iki müzik çeşidi çoğunlukla tabihane ve tekkelerde kesişmiştir. Onun dışında sanat müziği seçkin çevrelerde ve bunlara yakın kesimlerde, halk müziği ise kent kültüründen uzak yerleşim birimlerinde, halk arasında yaygın olup varlığını sürdürmüştür. Neticede İslamiyet'i resmi devlet dini olarak benimseyen bu üç büyük Türk devleti İslamiyet'in başlangıç evrelerinde gelişmiş müzik kültürü olmayan Arapların müziğine ve İslam müziğinin gelişimine büyük katkılarda bulunmuştur (Uçan, 2015, s.42-43).

4.5.3. Avrasya Türk Devletlerinde (Anadolu Selçukluları, Osmanlılar, Türkiye Cumhuriyeti) Müzik Kültürü ve Eğitimi

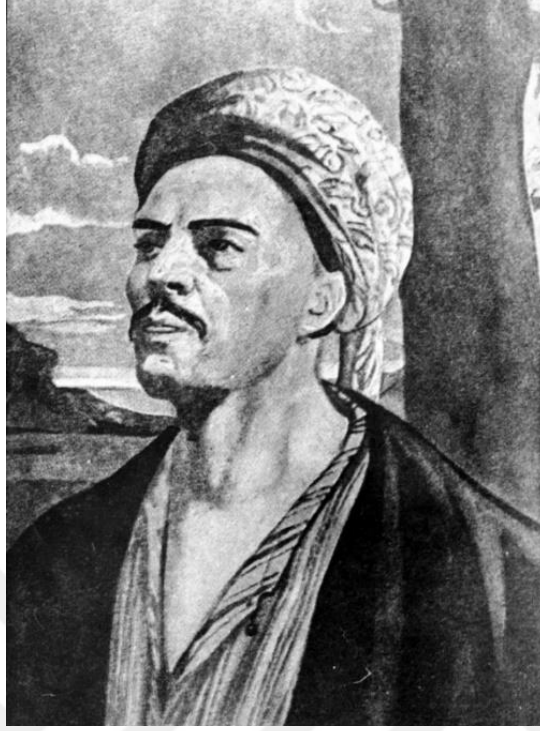
Anadolu Selçukluları döneminde Türk müzik kültürü, yaşamı, eğitimi başlangıçta, köklerinden beslendiği Büyük Selçuklu devleti zamanındakiyle büyük oranda benzerlikler barındırmış fakat zamanla, özellikle devletin yıkılıp beyliklerin varlığını birbirinden ayrı devam ettirmeye başladıkları zamanlar, beyliklerin başkentleri kültürel ve sanatsal merkezler haline gelmesi ile bazı yönleriyle farklılıklar göstermeye başlamıştır. Karahanlı, Gazneli ve Büyük Selçuklu devletlerinde yaşayıp dönemin müzik kültürünü doğrudan Anadolu topraklarına, Anadolu Selçuklu devletine taşıyan boyların yanı sıra Büyük Selçuklu devletinin yıkılmasına yakın zamanlar Orta Asya'dan göç eden Türk boyları dönemin Orta Asya Türk müzik kültürünü doğrudan Anadolu'ya getirerek buradaki müzik yaşantısını, çeşitlerini, renklerini zenginleştirmiştir. Ayrıca Türkler Anadolu'ya geldiklerinde Türklerden önce Anadolu'da varlığını sürdürmüş medeniyetlerin de müzik kültür ve gelenek mirası ile karşılaşmışlardır. Bu da buradaki müzik yaşamına canlılık, zenginlik katmıştır.

Anadolu Selçukluları döneminde saraylarda Tabılhanelerin yanı sıra fasıl müzikçileri toplulukları da bulundurulmuştur. Fasıl müzikçileri toplulukları konuk kabulleri, düğünler, bayramlar, günlük eğlenceler gibi çeşitli etkinliklerde oyunlar ve danslar eşliğinde müzik yapmaktadır.

Dini müziğin yapılıp eğitimlerinin verildiği önemli merkezler Karahanlı döneminden beridir olduğu gibi medreseler, camiler ve tekkeler olmuştur. Bu dönem dini müzik alanında hem kırsal hem kentsel tekke müziği cami müziğine göre daha hızlı gelişmiş, Türk sanat müziği türündeki kentsel tekke müziğinin en önemli temsilcileri, Mevlana (1207-1273) ve onun oğlu Sultan Veled (1227-1312) ve Türk halk müziği türündeki kırsal tekke müziğinin en önemli temsilcileri, 13.yy'da yaşadıkları bilinen Tabtuk Emre, Şeyyad Hamza ile Yunus Emre (1240-1320) bu dönemde yetişmiş ve üretmişlerdir. Müzik ayrıca çeşitli etkinliklerle toplumun önde gelenlerinin köşklerinde, hanlarında, kale ve kervansaraylarda da yapılmıştır. Ayrıca bu dönemde, ruh hastalıklarının müzikle iyileştirildiği sağlık kurumları olan “darüşşifa”ların varlığı söz konusudur (Uçan, 2015, s.44-47).

Şekil 18. Mevlana (1207-1273)

Şekil 19. Yunus Emre (1240-1320)

Türk müziğinin incelenmesinde ayrıca dönemin önemli müzik kuramcısı olan Urmiyeli Safiyüddin'in (1224-1294), en önemlileri 'Kitab-ül Edvar' ve 'Şerefiyyad Risalesi' olan çalışmalarının Türk ve İslam dünyasında etkileri yüzyıllar boyunca sürmüş ve Türk müziği ses sisteminin geniş coğrafyalara yayılıp buralarda geçerlilik kazanmasında büyük rolü olmuştur (Uçan, 2015, s.46).

Osmanlı dönemi altı asırlık oldukça geniş bir zaman dilimini kapsamaktadır. Ayrıca Osmanlı İmparatorluğu bünyesinde çeşitli kültürler barındırmış, çok geniş coğrafyaları uzun zamanlar elde tutmuştur. Osmanlı zamanında da müzik sanatına büyük önem verilmiş, müzik alanındaki gelişmeler saray tarafından desteklenmiş, kimi padişahlar da müzik alanında bizzat üretmişlerdir. Bu dönemde Türk müzik geleneğini ileri taşıyan çok önemli besteciler, müzisyenler yetişmiş, çeşitli formlarda en güzel eser örnekleri doğmuştur. Osmanlı Devletinin gelişim sürecinde devletin başkenti statüsündeki Bursa, Edirne, İstanbul önemli kültür merkezleri haline gelmişlerdir. Dönemin Türk müziğinde makamsal yönelim daha da belirginleşerek ileri gelen müzisyenler ve müzisyen padişahlar tarafından besteler yapılmış, yeni makamlar üretilmiş, nota yazısı üzerinde çeşitli çalışmalar yapılmıştır (Uçan, 2015, s.48; Budak, 2006, s.53). Türklerin İslam'ı kabulünden

sonra Farabi'den itibaren ta ki yeni nota sistemleri arayışlarının başlamasına kadar Yakub el-Kindi'nin 9.yy'da ortaya koyduğu harf temelli olan Ebced nota sistemi zaman içinde geliştirilerek yaygın olarak kullanılmıştır. Özalp (2000, s.219) batı notasının ülkemizde ilk kez Ali Ufki Bey'in "Mecmua-i Saz ü Söz" adlı eseri ile girdiğini belirtmektedir.

Türk müziğinin ve eğitiminin gelişiminde Farabi'den itibaren yapılan kuramsal çalışmaların büyük önemi vardır. Bu çalışmalar incelemeye, anlamaya, öğrenmeye ve öğretmeye yani aktarıma yöneliktir. Kültürel özelliklerin oluşturduğu geleneklerin, sistemlerin kalıcılığını ve çeşitli zaman dilimlerinde ulaşılabilirliğini sağladığı gibi dönemin müzik kültürünü ve eğitimini yaymaya ve çok ileri taşımaya yaramıştır. Osmanlı döneminde Türk sanat müziğindeki gelişmeler ilk olarak 15.yy'da yazılmış kuram kitaplarından öğrenilebilmektedir. Orta ve Yakındoğu'nun en önemli müzik kuramcılarından biri olarak anılan, Klasik Türk Müziği alanında çok önemli çalışmalara imza atan Azerbaycan Meraga doğumlu Abdülkadir Meragi (1353-1435) bu dönem Celayirli, İlhanlı ve Timurluların devletlerinde yaşayıp üretmiş, 1421'de Bursa'da II.Murat'a "Mekaasidü'l-Elhan" adlı eserini sunmuştur (Öztuna, 1987, s.76-77).

Şekil 20. Abdülkadir Meragi (1353-1435)

Askeri müziğin yapıldığı Tabılhane Fatih Sultan Mehmet zamanında Mehterhane olmuştur. Bu dönemde başta padişaha bağlı Enderun Müzik Okulu, Mevlevi müziği ile birlikte dini

ve din dışı her tür müzik ile her tür çalgının öğretildiği Mevlevihaneler, dini müziğin icra edilip öğretildiği cami, tekke, Darülhuffaz ve Darülkurralar, bağımsız müzisyenlerden oluşan loncalar, meşkhaneler, Mehterhane ve Mehterhanenin kaldırılması ile yerine gelen Muzika-i Hümayun'da müzik eğitimi verilmiştir. Ayrıca dünyada günümüzde de yaygın olduğu gibi dönemin Osmanlı'sında ünlü müzisyenlerin evlerinde dersler verdikleri ve evlerinin dışında da okullar açtıkları bilinmektedir. İlerleyen zamanlarda yurt dışından müzisyenler getirtilmesi ve yurt dışına öğrenci gönderilmesi uygulamaları da başlamıştır (Öztuna, 2006, s.449-450; Uçan, 2005, s.423).

Uçan (2015, s.48-54) Osmanlı dönemi Türk müziğinin gelişimini üç evreye ayırarak açıklamaktadır. İlk ve orta evrede müzik eğitimi dahil olmak üzere Türk eğitim sisteminin dini temeller üzerine kurulduğunu, üçüncü evrede var olan dini temelli sisteme ek olarak laik temelli sistem uygulamaya konulduğunu aktarmaktadır. İlk evrede hem dini hem dünyevi müzik alanında tarihsel mirasın temeli üzerine kuramsal ilerlemelerin yanı sıra müzikal anlamda da kültür inşası aktif bir şekilde devam etmiştir. Türk müzik eğitimi geleneğinin meşk sistemine dayalı olmasının yanında bu dönemlerden günümüze yetişmiş, notaya kayıtlı besteler bulunmaktadır. Günümüzde Anadolu'da aşıklık geleneği olarak adlandırılan, Orta Asya'dan beridir 16.yy'a kadar "kopuzcu-ozanlık" tanımlaması ile devam etmiş gelenek bu dönemde adım adım "sazcı-aşıklık" olarak bir nevi Anadolu'daki kimliğine bürünmeye başlamıştır. Zamanla aşıklık geleneğinde dini konuların yanı sıra dünyevi konular da işlenmeye başlamıştır. İkinci evrede dini ve dünyevi yönelimli müzik alanlarındaki gelişim hız kesmeden devam etmiştir. Bu dönemde Türk Sanat Müziği hızla gelişmiş, sözlü ve sözsüz formlarda çok güçlü eserler ortaya konmuştur. Hem besteleme hem de icra boyutlarında çok üst seviyelere ulaşılmıştır. Bu evrede kültür ve sanat yaşamının genelinde önemli gelişmelerin yaşandığı Lale Devri yaşanmıştır. Dünyevi müziğin yükselişe geçtiği bu dönemde eğlence müzikleri büyük ilgi toplamıştır. Söz konusu dünyevi eğlence müzikleri bu zamana kadar daha çok saray ve seçkin çevrelerde yer alan, sanatsal gücü yüksek müzik ile halk arasında köprü kurarak halkın bu alana karşı ilgisini uyandırdığı, Türk Sanat Müziğinin bu sayede halk tarafından daha ulaşılabilir olduğu söylenebilir. Uzun süre Osmanlı'nın hakimiyetinde kalan Arap yarımadası ile Kuzey Afrika ülkelerinde Türk müziğinin hakim olmasının yanı sıra Avrupa ülkelerinde de Mehterhane örneği üzerinden Bandoların oluşturulmasından, bestelerde Türk müziği motiflerini yerleştirme eğiliminden, çalgı topluluklarına Türklerin Orta Asya'dan beridir askeri müzik kültüründe bulunan çalgıların yerleştirilmesine kadar Türk kültürünün etkileri

görülmektedir. Avrupa ile bu etkileşim esnasında 17.yy'dan itibaren Osmanlı'ya gelen Avrupalı müzisyenler aracılığıyla Batı müziği geleneği ile çokseslilik tanınmaya başlamış, yine 17.yy'da Ali Ufki'nin "Mecmua-i Saz ü Söz"ü ile Türk müziğine uyarlanmış batı notasyonu, 18.yy'da keman ilk kez saray faslında kullanılarak Türk müziğine girmiştir. Üçüncü evrede Batı müzik geleneğine Türk müzik geleneğinin yanında yer verilmesi ile yenilik ve batılılaşma eğilimleri başlamıştır. Bu dönemin müzik eğitime ve bu eğitimin Cumhuriyet dönemine hazırlığına ilişkin önemli değişikliklere değinilecek olunursa; bu gelişmeler arasında Mehterhane'nin, bünyesinde hem yerli hem de batı müziği eğitimi bir arada barındıran Müzika-i Hümayun'a dönüştürülmesi, Tanzimat döneminde 1869 tarihli Genel Eğitim Tüzüğü'nün yayınlanmasının ardından okullarda ilk müzik dersleri verilmeye başlanması, Mutlakiyet döneminde Kız İlköğretmen Okulu ile açılan özel Anaokullarında müzik derslerine yer verilmesi, II. Meşrutiyet döneminde Erkek İlköğretmen okulu, okulöncesi, ilk ve ortaöğretim kurumlarında müzik derslerine yer verilmesi ve bu derslerde okutulmak üzere çocuk şarkılarının bestelenmesi, 1916-17'de müzik ve tiyatro okulu olan Darülelhan'ın kurularak faaliyetlerine başlaması sayılmaktadır (Uçan, 2005, s.423-424).

Şekil 21. Müzika-i Hümayun Orkestrası 1917

Cumhuriyet öncesi kurtuluş mücadelesi sürecinde bir yandan da Anadolu'da Cumhuriyet'in temelleri için ön hazırlıklar yapılırken ulusal kültür temelli ulusal eğitim

programının genel çerçevesini belirlemek üzere ilk adımlar atılmıştır. Milli mücadelenin lideri Mustafa Kemal Atatürk'ün 01.03.1922 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi açılış konuşmasında ulusal eğitime ilişkin izlenmesi gereken yolu ifade edişini Uçan (2005, s.425) “... (1) ulusumuzun bugünkü durumuna, (2) toplumsal önemli gereksinimlerine, (3) ülkenin-çevrenin koşullarına ve (4) çağın gereklerine uygun olması gerektiği...” şeklinde aktarmaktadır.

Akkaş (2015, s.36-39), Cumhuriyet döneminde müzik alanında yapılacak iyileştirmeler konusunda dört farklı görüş bulunduğunu aktarmaktadır. En önemli temsilcisi Ziya Gökalp olan ilk görüş, Türk milli kültürünün müziği olan Türk halk müziğine Batı müziğinden alınan çoksenslendirme yöntemlerinin doğrudan uygulanması yolu ile milli müzik yaratma düşüncesi. İkinci görüş Türk müzik eğitimi sisteminde yerli müziğe yer verilmeyerek tümü ile batı müziğinin benimsenmesi yönündeki düşüncedir. En önemli savunucusunun Mustafa Kemal Atatürk olduğu üçüncü görüş temelinde Türk müziğinin özünden koparılmadan geliştirilerek uluslararası seviyeye çıkarılması düşüncesini barındırmaktadır. Dördüncü görüşteki bir grup ise farklı bir rejim hayaliyle, Marksist düşüncelerle hareket ederek müzik alanındaki iyileştirmelere de bu prizmadan bakmış ve bu yönde hareket etmiştir.

Türk müzik inkılabına ilişkin uygulamaları yorumlayan Uçan (2015, s.68-77), Osmanlının son döneminde yenileşme-batılılaşma yönündeki girişimleri Türk müzik inkılabına “hazırlık evresi” şeklinde adlandırarak Cumhuriyetin ilanından günümüze kadar olan zaman diliminde olan önemli gelişmeleri altı evreye ayırarak incelemiştir.

Cumhuriyetin ilk on yılını içine alan ilk evrede Türk müzik inkılabı çerçevesinde yapılan uygulamaların Gökalp'in düşünceleri, önerileri doğrultusunda gerçekleştiği görülmektedir. Bu evrede ulusallıktan çok batılılaşma dinamikleri izlenmektedir. Uçan'ın (2015, s.68-77) aktardıklarından bu dönemdeki müzik eğitime ilişkin önemli gelişmelerin bazıları aşağıdaki gibidir;

- Darülelhan 1923 yılında yeniden açılmış, Türk müziğinin yanında batı müziği de öğretilmeye başlanmış ancak bir süre sonra Türk müziği bölümü kaldırılarak kurum İstanbul Belediye Konservatuarı'na çevrilmiştir.
- Saltanat ve ardından Halifeliğin kaldırılmasından sonra 1924'te Müzika-i Hümayun Ankara'ya taşınarak “Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti” olmuştur.
- 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile müzik eğitiminde dahil olmak üzere eğitimdeki yeni yönelimler yasal karşılık bulmuştur.

- 1924'te tekke ve zaviyeler kapatılmıştır.
- 1926'da okullardaki müzik derslerinin programlarından geleneksel Türk sanat müziği öğretimi kaldırılmıştır.
- Müzik öğretmenleri yetiştirmek üzere 1924 yılında Musiki Muallim Mektebi kurulmuştur.
- 1925'te çeşitli Avrupa ülkelerine öğrenciler gönderilmeye başlanmış ve burada eğitimini tamamlayanlar dönerek çeşitli görevlerle Musiki Muallim Mektebi ve Gazi Terbiye Enstitüsü gibi kurumlara atanmışlardır.
- 1928'de çoksesli müzikle ilgili kuram kitapları yayınlanmaya başlanmıştır.
- 1927'de çoksesli müziğin halk ile buluşturulması, halkın bu doğrultuda eğitilmesine ilişkin faaliyetlerde bulunacak olan İstanbul Şehir Bandosu kurulmuştur.
- 1932'de Halkevleri açılmaya başlamıştır.

Şekil 22. Musiki Muallim Mektebi Binası

İkinci on yıllık evrede Atatürk'ün Türk müzik inkılabına ilişkin öngördüğü yol izlenmeye başlamıştır. Uçan'ın (2015, s.68-77) aktardıklarından bu dönemdeki müzik eğitimine ilişkin önemli gelişmelerin bazıları aşağıdaki gibidir;

- İlk olarak 1934'te Milli Musiki ve Temsil Akademisi Kuruluş Yasası çıkarılmış, müzik inkılabının yeni programını hazırlamak üzere oluşturulan kurul Avrupa'dan uzmanlar getirtilerek görüş istenmesi gerektiği fikrine varmıştır. Bu kapsamda Alman besteci Hindemith davet edilerek ülkenin müzik yaşantısını belirlenen hedefler doğrultusunda düzenlemek üzere 1935 yılında uzman-danışman olarak

görevlendirilmiş ve aynı yıl ilk olarak Güzel Sanatlar Müdürlüğü kurularak Hindemith'in önerisi ile Almanya'dan uzmanlar getirilmiştir.

- Sanatçılar yetiştirmek üzere 1936 yılında Ankara Devlet Konservatuarı kurulmuştur.
- 1938'de Musiki Muallim Mektebi Gazi Terbiye Enstitüsüne bağlanarak Almanya'dan getirilen Eduard Zuckmayer burada Müzik Bölümü Başkanı olarak görevlendirilmiştir.
- 1939'da Askeri Mızıka Ortaokulu açılmıştır.
- 1940 yılında Türk müzik eğitiminde büyük öneme sahip olan Köy Enstitüleri kurulmuş, 1942'de Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsünün Güzel Sanatlar bölümünde köy enstitüleri için müzik öğretmenleri yetiştirilmeye başlanmıştır.
- İstanbul Belediye Konservatuvarında ara verilen Türk müziği öğretimine 1943 yılında tekrar başlanmıştır.
- Uçan'ın sınıflamasına göre bu evreyi kapatan olay ise 1944 yılında Kemal İlerici'nin Dörtlü Sistem kuramının ilk halinin şekillenmesidir.

1945-1960 yılları arasındaki gelişmeleri içine alan üçüncü evre çok partili sisteme geçiş ile Türk müzik yaşamında da bir demokratikleşme sürecine girdiğini, müzik üretiminde hedeflenen Türk müzik geleneği kaynaklarından yararlanarak çağdaş seviyede müzik üretmenin ilk meyvelerini geliştirilen çokseslilik tekniği yolu ile verdiği görüşünü belirten Uçan'ın (2015, s.68-77) aktarımından bu dönemde olan önemli gelişmelerden müzik eğitimi ile ilgili olanları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür;

- 1945 yılında Kemal İlerici'nin "Dörtlü Sistem" ya da "Dortlülük Uyum Sistemi" olarak bilinen Türk müziği çokseslilik kuramının açıklandığı "Bestecilik Bakımından Türk Müziği ve Armonisi" kitabı yazılmış, bu sistem ile bestelenen ilk eser olan "Köyümde" isimli orkestra süiti Ankara Devlet Konservatuarı İleri Kompozisyon Bölümünde bitirme çalışması olarak kabul edilmiştir. Bu olay Çağdaş-Ulusal Türk Bestecilik Okulu'nun oluşmasına yönelik atılan önemli bir adım sayılmaktadır.
- 1939 yılından itibaren Necil Kazım Akses, Hasan Ferit Alnar, Ulvi Cemal Erkin, Cemal Reşit Rey ve Ahmet Adnan Saygun olmak üzere beş çoksesli müzik bestecisi "Türk Beşleri" olarak tanınmaya başlamıştır.
- 1948 yılında "olağanüstü yetenekli çocuklar"ın yurtdışında müzik eğitimi alması için özel yasa çıkarılmıştır.

- 1949 yılında Askeri Mızık Ortaokulu Askeri Mızık Meslek Okulu olmuştur.
- 1945 yılında İzmir Müzik kurulup 1958’de Devlet Konservatuvarı olmuştur.
- İstanbul İlköğretmen Okulu içinde “müzik ağırlıklı sınıf öğretmenleri” ve Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümüne donanımlı öğrenci adayı altyapısı oluşturmak amaçları ile 1947’de kurulmuş olup bütçe eksikliği sebebiyle ertesi yıl kapanan ilk “Müzik Semineri” 1951 yılında yeniden açılmıştır.
- 1945 yılında Ankara İkinci Erkek Sanat Enstitüsünde Sonradan Ankara Devlet Konservatuvarı’na aktarılan Çalgı Yapım Bölümü Kurulmuştur.

1960-1975 yılları arasındaki zaman dilimine karşılık gelen dördüncü evrenin özelliği bu dönem Türk müzik inkılabının ve bestecilerinin özellikle çağdaş Türk eğitim müziğine ağırlık vermesidir. Türk halk müziği temelli okul şarkıları repertuarı bu zaman diliminde aktif bir şekilde genişlemiş ve bu şarkılar genel müzik eğitiminde kullanılmaya başlamıştır. Uçan’ın (2015, s.68-77) aktardıkları arasından bu dönemin önemli gelişmelerinden bazıları aşağıdaki gibidir;

- 1968 yılında Türk çocuk müziği ve Türk halk müziği temeline dayanan İlkokul Müzik Öğretim Programı yürürlüğe girmiştir.
- 1968’de Türk halk müziği temeline dayanarak çocuklar ve gençler için bestelenmiş çağdaş şarkı kitapları çıkarılmaya başlamıştır.
- 1970 yılında Kemal İlerici’nin Dörtlü Sistem’ini açıkladığı “Bestecilik Bakımından Türk Müziği ve Armonisi” kitabı MEB tarafından yayınlanarak daha geniş kitlelere ulaşmaya başlamıştır.
- 1962-63 yıllarında Ankara İlköğretim Okulu’nda “Müzik Semineri” açılmış, daha sonra 1969’da İstanbul’da, 1973’te İzmir’de, 1977’de Nazilli’de Eğitim Enstitüleri Müzik Bölümleri açılmıştır.

1975-1990 yıllarındaki durumu yansıtan beşinci evre Türk müziğinin yeni kurumsal yapılanmalar içerisine girdiği, mesleki müzik eğitimi veren kurumların üniversitelere bağlanması özelliği ile ön plana çıkmaktadır. Uçan’ın (2015, s.68-77) aktardıkları arasından bu dönemin önemli gelişmelerinden bazıları aşağıdaki gibidir;

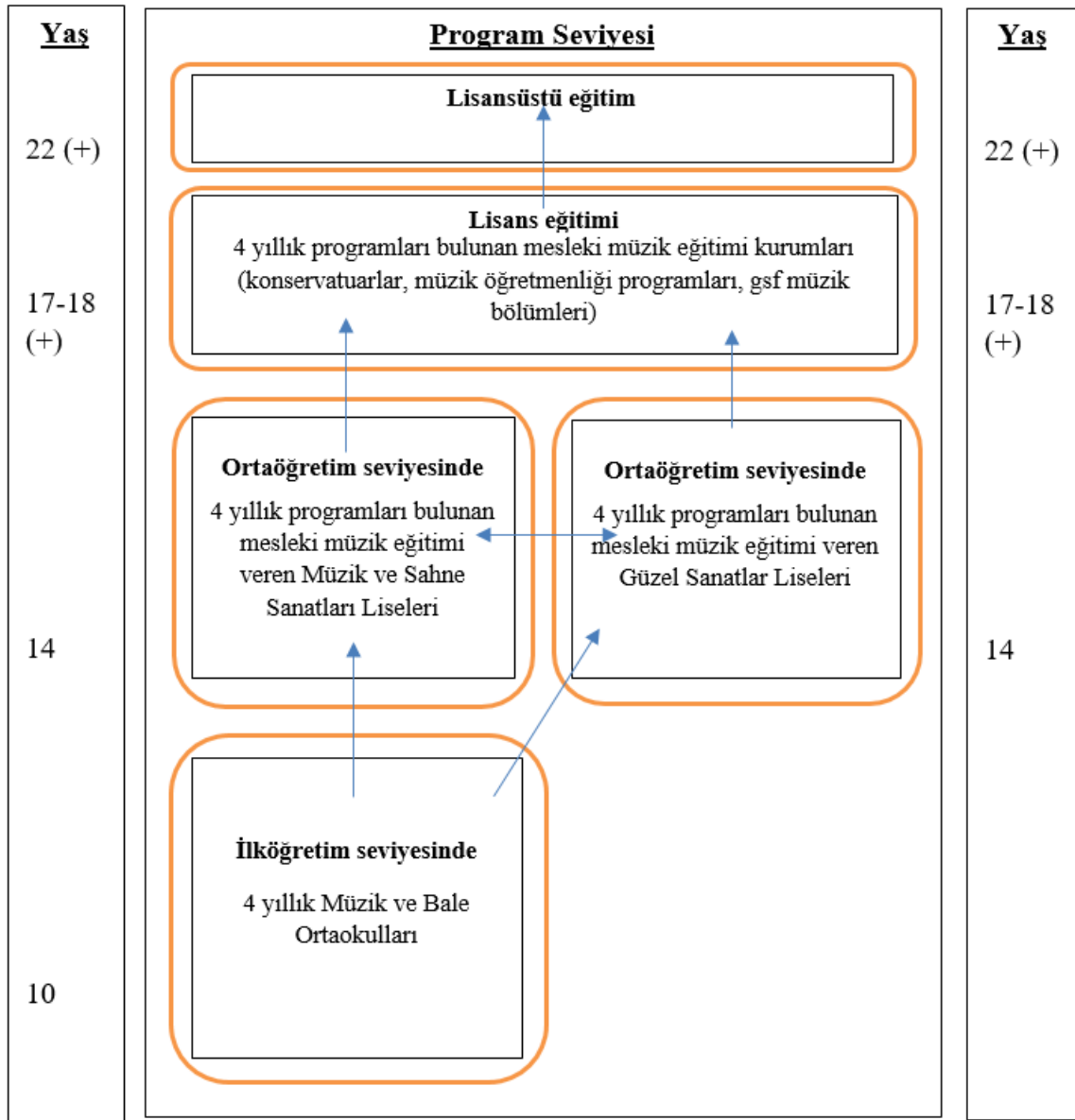
- 1975 yılında İstanbul’da, 1984’te İzmir’de, 1988’de Gaziantep’te Türk Müziği Devlet Konservatuvarları kurulmuş ve birçok ilde Belediyelere bağlı Türk müziği konservatuvarları açılmaya başlamıştır.
- 1978’de Eğitim Enstitülerindeki Müzik Bölümlerinin programlarında Türk müziğine ilişkin teorik ve uygulamalı derslere yer verilmiştir.

- 1986, 1987 yıllarında Ortaokul ve Liselerdeki Müzik dersi programlarında geleneksel Türk müziğine ağırlık verilmiştir.
- 1975'te İzmir Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde, ardından 1985-1987 yıllarında Ankara ve İstanbul Devlet Konservatuarlarında Müzikoloji bölümleri açılmıştır.
- 1975'te kapatılan Müzik Seminerlerinin yerine öğretmen liselerinde 1985'te Müzik Kolu programına yer verilmeye başlanmıştır.
- 1989'da İstanbul'da, onun ardından birden çok diğer ilde bünyelerinde müzik bölümleri bulunan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri açılmıştır.
- 1981 yılında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile müzik dersi yükseköğretim kurumlarının ön lisans ve lisans programlarında yer almıştır.
- 1983'te yükseköğretim seviyesinde mesleki müzik eğitimi veren tüm kurumlar üniversitelere dahil edilmiştir.
- 1986'da Ankara'da Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi kurulmuştur.

Uçan'ın (2015, s.68-77) sınıflandırmasında 1990 yılından günümüze kadar olan zaman dilimini içine alan altıncı evrede yurt içinde ve dış ülkelerle müzik eğitimi alanında problemlerin tartışılarak yeniliklerin paylaşıldığı bilimsel etkinlikler ve toplantılar yapıldığını, bunların bazılarının dönem dönem Türkiye'nin de ev sahipliği yaptığı aktarılmaktadır.

4.5.4. Günümüz Türkiye'sinde Mesleki Müzik Eğitimi

Günümüzde Türkiye'deki mesleki müzik eğitiminin kurumsal yapılanmasına bakılırsa standartlaştırılmış programların yanı sıra istisnai durumlar da mevcuttur. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilgili yönetmeliği ile standartlaştırılmış Müzik ve Bale Ortaokulu ile Müzik ve Sahne Sanatları Liseleri'nden yani 5.sınıftan itibaren başlatılan mesleki müzik eğitimden farklı olarak İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde 2-3 yaşlarından itibaren başlatılan erken yaş müzik eğitiminin yanı sıra 8 yıllık Müzik Hazırlık İlk ve Ortaokulu bu anlamda bir istisnadır. Buradaki eğitim seviye temelli olup farklı seviyelerde eğitime dahil olunabilmektedir. Aşağıda oluşturulan şemaya istisnalar dahil edilmeden Türkiye'deki mesleki müzik eğitimi genel bir bakış ile yansıtılmaya çalışılmıştır.

Şekil 23 Türkiye’deki mesleki müzik eğitiminin kurumsal yapılanması

4.6. Altıncı Alt Amaca İlişkin Bulgular: Türkiye’de Müzik Öğretmenliği Alanındaki Eğitim Standartları ve Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Yapısı

Türkiye’de YÖK’ün 2007 yılında yayınladığı “Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları”nda (Yükseköğretim Kurulu, 2007), 2006-2007 akademik yılı itibari ile öğretmenlik dallarına göre farklılıklar göstermesi ile birlikte programların genel olarak %50 oranında alan bilgisi ve becerilerini, %30 oranında öğretmenlik meslek bilgisi ve becerileri ile %20 oranında genel kültür derslerini içerdiği bilgisi yer almaktadır. Ayrıca bu

tarihten itibaren fakültelere toplam kredinin yaklaşık %25'i oranında ders belirleme yetkisi verildiği, genel kültür ile seçmeli derslerin sayısının eskiye oranla artırılmış olduğu aktarılmaktadır.

Buna göre Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı güncel lisans programı sekiz tablo halinde aşağıdaki gibidir.

Tablo 18

Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 1. Sınıf 1. Yarıyıl Dersleri

Birinci Sınıf		
1.Yarıyıl Dersleri		
Ders Kodu	Dersin Adı	ECTS
ME101A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-I	3
ME103A	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-I	3
ME105A	Bireysel Piyano-I	2
ME107A	Bireysel Çalgı-I	2
ME109A	Bireysel Ses Eğitimi-I	2
ME113A	Türk Halk Müziği Koro-I	2
ME115A	Okul Çalgıları-I (Blok Flüt)	1
ME121A	Bireysel Bağlama-I	2
ME119A	Müzik Eğitiminde Bilgisayar Uygulamaları-I	1
ME111MB	Eğitim Bilimine Giriş	3
ME123GK	Müzik Kültürü	2
ME117GK	Türkçe-I Yazılı Anlatım	2
TAR101(GK)	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I	2
İNG101(GK)	İngilizce-I	3
ALM101(GK)	Almanca-I	3
FRA101(GK)	Fransızca-I	3
Toplam:		30

Tablo 19

Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 1. Sınıf 2. Yarıyıl Dersleri

Birinci Sınıf		
2.Yarıyıl Dersleri		
Ders Kodu	Dersin Adı	ECTS
ME102A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-II	4
ME104A	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-II	4
ME106A	Bireysel Piyano-II	1
ME108A	Bireysel Çalgı-II	1
ME110A	Bireysel Ses Eğitimi-II	1
ME112A	Okul Çalgıları-II (Gitar)	2
ME114A	Bireysel Bağlama-II	2
ME118A	Türk Halk Müziği Koro-II	3
ME120MB	Eğitim Psikolojisi	3
ME116GK	Türkçe-II Sözlü Anlatım	2
TAR102(GK)	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-II	2
İNG102(GK)	İngilizce-II	3
ALM102(GK)	Almanca-II	3
FRA102(GK)	Fransızca-II	3
ME124GK	Seçmeli-I (Halkbilimi, Müzik ve Kültür Felsefesi)	2
ME126GK	Seçmeli-I (Felsefeye Giriş)	2
ME122MB	Seçmeli (Erasmus Stajı)	4
Toplam:		30

Tablo 20

Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 2. Sınıf 3. Yarıyıl Dersleri

İkinci Sınıf		
3.Yarıyıl Dersleri		
Ders Kodu	Dersin Adı	ECTS
ME201A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-III	4
ME203A	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-III	4
ME205A	Bireysel Piyano-III	2
ME207A	Bireysel Çalgı-III	2
ME209A	Bireysel Ses Eğitimi-III	1
ME211A	Çoksesli Koro-I	2
ME213A	Türk Halk Müziği Koro-III	2
ME215A	Armoni Kontrpuan Eşlik-I	2
ME219A	Okul Çalgıları-III (Gitar)	1
ME221A	Bireysel Bağlama-III	2
ME223GK	Eğitimde Bilişim Teknolojileri	3
ME217MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3
ME227A	Seçmeli-I (Türk Çalgı Bilgisi)	2
ME229A	Seçmeli-I (Aşıklık Geleneği ve Aşık Müziği)	2
Toplam:		30

Tablo 21

Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 2. Sınıf 4. Yarıyıl Dersleri

İkinci Sınıf		
4.Yarıyıl Dersleri		
Ders Kodu	Dersin Adı	ECTS
ME202A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-IV	2
ME204A	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-IV	2
ME206A	Bireysel Piyano-IV	2
ME208A	Bireysel Çalgı-IV	2
ME210A	Bireysel Ses Eğitimi-IV	2
ME212A	Çoksesli Koro-II	2
ME214A	Türk Halk Müziği Koro-IV	2
ME216A	Armoni Kontrpuan Eşlik-II	3
ME220A	Bireysel Bağlama-IV	2
ME222A	Çalgı Bakım Onarım Bilgisi	2
ME224A	Eğitim Müziği Dağarı	2
ME218MB	Ölçme ve Değerlendirme	3
ME226A	Seçmeli-II (Elektronik Org Eğitimi)	2
ME228A	Seçmeli-II (Akordeon)	2
ME230A	Seçmeli-II (Mandolin)	2
ME232A	Seçmeli-II (Müzik Eğitiminde Bilgisayar Uygulamaları-II)	2
ME234GK	Seçmeli-II (Türk Eğitim Tarihi)	2
ME236GK	Seçmeli-II (Türk Müzik Edebiyatı)	2
Toplam:		30

Tablo 22

Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 3. Sınıf 5. Yarıyıl Dersleri

Üçüncü Sınıf		
5.Yarıyıl Dersleri		
Ders Kodu	Dersin Adı	ECTS
ME301A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-V	3
ME303A	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-I	3
ME305A	Bireysel Çalgı ve Öğretimi-I	2
ME307A	Bireysel Çalgı-V	2
ME309A	Çoksesli Koro-III	2
ME311A	Türk Sanat Müziği Koro-I	2
ME313A	Batı / Türk Müziği Orkestra – Oda Müziği-I	2
ME315A	Piyano ile Eşlik Çalma	2
ME317A	Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi	2
ME321A	Genel Müzik Tarihi	2
ME319MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	4
ME323A	Seçmeli-III (Armoni-Kontrpuan-Eşlik-III)	2
ME327A	Seçmeli-III (Alanda Müzik Derleme Teknikleri)	2
ME325GK	Seçmeli-III (Güncel ve Popüler Müzikler)	2
ME331GK	Seçmeli-III (Türk Dünyasında Müzik)	2
ME329GK	Seçmeli-III (Sanat Tarihi)	2
ME335GK	Seçmeli-III (İşaret Dili)	2
ME333GK	Seçmeli-III (Topluma Hizmet Uygulaması)	2
Toplam:		30

Tablo 23

Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 3. Sınıf 6. Yarıyıl Dersleri

Üçüncü Sınıf		
6.Yarıyıl Dersleri		
Ders Kodu	Dersin Adı	ECTS
ME302A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-VI	3
ME304A	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-II	3
ME306A	Türk Halk Müziği Tür ve Biçim Bilgisi	3
ME308A	Bireysel Çalgı-VI	2
ME310A	Çoksesli Koro-IV	2
ME312A	Türk Sanat Müziği Koro-II	2
ME314A	Batı / Türk Müziği Orkestra – Oda Müziği-II	2
ME316A	Bireysel Çalgı ve Öğretimi-II	1
ME318A	Türk Müziği Çok Seslendirme	2
ME324A	Türk Müzik Tarihi	2
ME320MB	Özel Öğretim Yöntemleri-I	4
ME322MB	Sınıf Yönetimi	2
ME326A	Seçmeli-IV (Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri)	2
ME328A	Seçmeli-IV (Armoni-Kontrpuan-Eşlik-IV)	2
ME330A	Seçmeli-IV (Sosyal ve Mesleki Grup Müzikleri)	2
Toplam:		30

Tablo 24

Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 4. Sınıf 7. Yarıyıl Dersleri

Dördüncü Sınıf		
7.Yarıyıl Dersleri		
Ders Kodu	Dersin Adı	ECTS
ME401A	Çoksesli Koro-V	2
ME403A	Türk Sanat Müziği Koro-III	2
ME405A	Batı / Türk Müziği Orkestra – Oda Müziği-III	2
ME407A	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-III	2
ME409A	Bireysel Çalgı ve Öğretimi-III	1
ME411A	Bireysel Çalgı-VII	1
ME419A	Türk Sanat Müziği Tür ve Biçim Bilgisi	1
ME429A	Özel Öğretim Yöntemleri-II	4
ME413MB	Okul Deneyimi	4
ME415MB	Rehberlik	3
ME417GK	Bilimsel Araştırma Teknikleri	2
ME421GK	Oyun, Dans ve Müzik	2
ME427GK	Seçmeli-IV (Müzik Eğitiminde Kariyer Planlama)	2
ME425GK	Seçmeli-IV (Türk Halk Kültüründe Müzikli Oyunlar)	2
ME423A	Seçmeli-V (Armoni-Kontrpuan-Eşlik-V)	2
ME431A	Seçmeli-V (Piyano Akordu)	2
Toplam:		30

Tablo 25

Gazi Üniversitesi GEF GSEB MÖLP 4. Sınıf 8. Yarıyıl Dersleri

Dördüncü Sınıf		
8.Yarıyıl Dersleri		
Ders Kodu	Dersin Adı	ECTS
ME402A	Çoksesli Koro ve Yönetimi	3
ME404A	Türk Sanat Müziği Koro-IV	3
ME406A	Batı / Türk Müziği Orkestra ve Oda Müziği Yönetimi	2
ME408A	Bireysel Çalgı ve Öğretimi-IV	3
ME410A	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-IV	3
ME412A	Türk Halk Dansları	3
ME420A	Bireysel Çalgı-VIII	3
ME414MB	Öğretmenlik Uygulaması	6
ME416MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2
ME418MB	Özel Eğitim	2
ME422A	Seçmeli-VI (Okulöncesi Müzik Eğitimi Uygulamaları)	2
ME424A	Seçmeli-VI (Müzik Eğitiminde Drama Tekniği)	2
Toplam:		30
Genel Toplam:		240

(Gazi Üniversitesi, 2014)

Tablo 26

Gazi Üniversitesi'nde Dönemlere Göre Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yüğü Bilgisi

Dönem	Toplam Ders Saati	Kredi Yüğü	Alınması Gereken Ders Sayısı	Sunulan Ders Sayısı	Zorunlu Ders Sayısı	Alınması Gereken Seçmeli Ders Sayısı	Sunulan Seçmeli Ders Sayısı
1. Dönem	364	30	14	14	14	0	0
2. Dönem	336	30	13	15	12	1	3
3. Dönem	336	30	13	14	12	1	2
4. Dönem	322	30	14	18	12	2	6
5. Dönem	336	30	13	18	11	2	7
6. Dönem	364	30	13	15	12	1	3
7. Dönem	420	30	14	16	12	2	4
8. Dönem	364	30	10	12	10	0	2

Yukarıdaki tabloya bakıldığında Gazi Üniversitesi'nde gerek toplam ders saatinde, gerek alınması gereken / sunulan ders sayısında, gerek zorunlu ve seçmeli derslerin artışı ya da azalışı ile ilgili sistematik bir çizgi görülmemektedir. Tüm dönemlere bakıldığında alınması gereken derslerin ve onların içindeki zorunlu ve seçmeli ders sayısının birbirine yakın olduğu, yalnızca 8. dönem ders sayısında diğer dönemlere oranla daha büyük bir farkla azalma olduğu görülebilmektedir. Her dönemin kredi yükünün sabit olarak 30 kredi olduğu görülmektedir. İlk dönem seçmeli ders sunulmadığı ve son dönem de seçmeli derslerin dönem kredisinin dışında ekstra olarak sunulduğu görülmektedir.

Tablo 27

Gazi Üniversitesi'nde Dönemlere Göre Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi

Dönem	Zorunlu Dersler			Seçmeli Dersler		
	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)
1. Dönem	28,6	7,1	64,3	0	0	0
2. Dönem	25	8,3	66,7	66,7	33,3	0
3. Dönem	8,3	8,3	83,3	0	0	100
4. Dönem	0	8,3	91,7	33,3	0	66,7
5. Dönem	0	9,1	90,9	71,4	0	28,6
6. Dönem	0	16,7	83,3	0	0	100
7. Dönem	16,7	16,7	66,7	50	0	50
8. Dönem	0	30	70	0	0	100

Yukarıdaki tabloda zorunlu derslerden Alan derslerinin her dönem için yüksek oranlarda olduğu görülebilmektedir. Zorunlu dersler içerisinde Meslek Bilgisi derslerinin her dönem mutlaka olduğu görülürken Genel Kültür derslerinin 1.,2.,3. ve 7. dönemde olduğu görülmektedir. Genel Kültür derslerinin bulunduğu dönemlerde bu derslerin oranı Meslek Bilgisi ders oranı ile eşit ya da ondan daha yüksektir.

Seçmeli ders oran bilgisine bakıldığında zaman ilk iki dönem Alan derslerinden seçmeli ders sunulmadığı, sonraki dönemlerde ise (5.dönem istisna olmak üzere) yüksek oranda olduğu, 3., 6. ve 8. dönemlerde ise seçmeli derslerin tamamının Alan dersi olduğu yukarıdaki tabloya bakıldığında görülebilmektedir. Seçmeli dersler arasında Meslek Bilgisi derslerinin yalnızca 2. dönem yer aldığı, Genel Kültür derslerinin ise 2., 4., 5. ve 7. dönemlerde sunulduğunu ve 4. dönem haricinde seçmeli dersler arasında %50 ve üzeri oranda yer aldığı görülmektedir.

Tablo 28

Gazi Üniversitesi'nde Yıllara Göre Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yüğü Bilgisi

Yıl	Toplam Ders Saati	Kredi Yüğü	Alınması Gereken Ders Sayısı	Sunulan Ders Sayısı	Zorunlu Ders Sayısı	Alınması Gereken Seçmeli Ders Sayısı	Sunulan Seçmeli Ders Sayısı
1. Sınıf	700	60	27	29	26	1	3
2. Sınıf	658	60	27	32	24	3	8
3. Sınıf	700	60	26	33	23	3	10
4. Sınıf	784	60	24	28	22	2	6

Yukarıdaki yıl bazlı tabloya bakıldığında kredi yükünün her yıl için sabit 60 kredi değerinde olduğu, alınması gereken ders sayısının ilk iki yıl eşit olup sonraki yıllar için ders sayısında azalma olduğu, zorunlu ders sayısında sabit azalma olduğu gözlemlenebilmektedir. Ders sayısında görülen azalmaya rağmen toplam ders saatinde sistematik bir değişim gözlenmemektedir.

Tablo 29

Gazi Üniversitesi'nde Yıllara Göre Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi

Yıl	Zorunlu Dersler			Seçmeli Dersler		
	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)
1. Sınıf	26,9	7,7	65,4	66,7	33,3	0
2. Sınıf	4,2	8,3	87,5	25	0	75
3. Sınıf	0	13	87	50	0	50
4. Sınıf	9,1	22,7	68,2	33,3	0	66,7

Yukarıdaki tablo incelendiğinde zorunlu derslerde Alan derslerinin diğerlerine oranla çok olduğu ve özellikle 2. ve 3. yıllarda diğer yıllara oranla daha fazla olduğu görülmektedir. İlk yıl Genel Kültür dersleri Meslek Bilgisi derslerine oranla çok iken diğer yıllar Meslek Bilgisi derslerinin fazla olduğu hatta 3. sınıfta zorunlu genel kültür derslerinin hiç olmadığı görülmektedir.

Seçmeli derslerin oranlarına göz atıldığında her yıl Genel Kültür derslerinin olduğu görülmektedir. Seçmeli dersler içinde Meslek Bilgisi dersleri yalnızca ilk yıl varken Alan dersleri yalnızca ilk yıl yoktur. Diğer yıllar seçmeli dersler arasındaki Alan dersleri oranı %50 ve üzerindedir.

Tablo 30

Gazi Üniversitesi'nde Program Genelinde Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saati ve Kredi Yüğü Bilgisi

Program Süresi	Toplam Ders Saati	Kredi Yüğü	Alınması Gereken Ders Sayısı	Sunulan Ders Sayısı	Zorunlu Ders Sayısı	Alınması Gereken Seçmeli Ders Sayısı	Sunulan Seçmeli Ders Sayısı
4 Yıl	2842	240	104	122	95	9	27

Yukarıdaki tabloya bakıldığında Gazi Üniversitesi'nde program 2842 ders saati ve 240 krediden oluşmakta. Bunların içinde 122 ders sunulmakta. Mezuniyet için gerekli kredi sayısını tamamlamak üzere alınması gereken 104 dersin 95'i zorunlu 9'u seçmelidir. Program genelinde sunulan seçmeli ders sayısı 27'dir.

Tablo 31

Gazi Üniversitesi'nde Program Genelinde Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgisi

Program Süresi	Zorunlu Dersler			Seçmeli Dersler		
	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)	Genel Kültür (%)	Meslek Bilgisi (%)	Alan (%)
4 Yıl	10,53	12,63	76,84	40,7	3,7	55,6

Yukarıdaki tabloya bakıldığında hem zorunlu hem seçmeli dersler arasında Alan dersleri oranı yüksektir. Zorunlu dersler içerisinde Genel Kültür dersleri oranı Meslek Bilgisi derslerine göre az olup birbirine yakın değerlerdedir. Ancak seçmeli dersler arasında Genel Kültür derslerinin Meslek Bilgisi derslerine oranla oldukça fazla olduğu görülmektedir.

4.7. Yedinci Alt Amaca İlişkin Bulgular: Rusya ve Türkiye’deki Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Benzerlikleri ve Farklılıkları

Araştırma kapsamında elde edilen bütün bulgular ışığında iki farklı ülkedeki iki üniversitenin müzik öğretmenliği lisans programları karşılaştırılarak analiz edildiğinde belli başlı benzerlik ve farklılıklar görülebilmektedir. Bahsi geçen benzerlik ve farklılıkları program amaçları, programlara alım şartları, program içerikleri, öğrenim süreçleri, ölçme ve değerlendirme süreçleri, mezuniyet şartları ve mezuniyet sonrası iş imkanları kategorilerine ayırarak incelemek mümkündür.

4.7.1. Program Amaçları

Her iki program da müzik ve pedagoji alanlarında temel bilgilere sahip, çağdaş eğitim metotlarını bilen ve uygulayabilen, nitelikli, gelişime açık ve alanında yeni fikirler üretmeyi hedefleyen müzik öğretmenleri yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçlar Rusya’da Yüksek Profesyonel Eğitimde Federal Devlet Eğitim Standartları doğrultusunda, Türkiye’de ise Yükseköğretim Kurulu’nun belirlediği eğitim standartları doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

4.7.2. Programlara Alım Şartları

Her iki programa da ortaöğrenimini tamamlamış bireyler başvurabilmekte ve yetenek sınavı ile alınmaktadırlar. Her iki ülkede de yetenek sınavlarına katılabilmek için genel eğitimde verilen sayısal ve sözel bilgilerin ölçüldüğü ortak üniversite sınav sonuçları değerlendirmeye dahil edilmektedir. Türkiye’de üniversite sınavından belli bir barajı geçmek gerekli olup yetenek sınavına başvurulacağı yıl söz konusu üniversite sınavına girmek gerekmektedir. Rusya’da genel bilgilerin ölçülmesi konusunda iki sınav seçeneği vardır. Adayın ikamet adresine göre Rusya genelinde yapılan üniversite sınavı ve başvuracağı üniversitenin iç sınavı bu seçenekleri oluşturmaktadır.

Türkiye’deki devlet üniversitelerinde eğitim ücretsizdir. Rusya’da ise burslu ve ücretli kontenjan sistemi yürütülmektedir. Üniversite başvurularında birey hangi kontenjana başvurduğunu belirtmektedir.

A.İ. Herzen RDPÜ MÖLP yetenek sınavlarına ortaöğrenimini alanda tamamlamış, ortaöğrenimini alan dışı tamamlamış ve başka bir programda lisans eğitimi tamamlamış

bireyler diplomaları ve üniversite sınavı sonuçları ile başvurabilmektedir. Yetenek sınavları icra ve solfej olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır. Solfej sınavı kendi içinde seslendirme ve işitsel analiz kısımlarına, icra sınavı da çalgı ve vokal kısımlarına ayrılmaktadır. İcra sınavında çalgı alanında ilerlemek üzere başvuruda bulunan adaydan formları belirtilmiş üç adet çalgısal eser ile bir adet vokal eseri ezbere seslendirmesi beklenmekte, vokal alanında ilerlemek üzere başvuruda bulunan adaydan ise formları belirtilmiş üç adet vokal eser ile bir adet çalgısal eser ezbere seslendirmesi beklenmektedir.

Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı yetenek sınavlarına alanda veya alan dışında ortaöğrenimini tamamlamış bireyler lise diplomaları ve üniversite sınav sonuçları ile başvurmaktadır. Yerleştirmelerde ayrıca ağırlıklı ortaöğretim başarı puanı da etkili olmaktadır. Yetenek sınavları iki aşamadan oluşmakta ve ilk aşamadan belli bir puanın üstünde alan adaylar ikinci aşamaya girmeye hak kazanmaktadır. İlk aşama temel işitme sınavı şeklinde yapılmakta olup iki-üç-dört ses tekrarı, ritim tekrarı, ezgi tekrarını içermektedir. İkinci aşama ise ayrı ayrı komisyonlarda dikte, solfej, çalgı ve vokal sınavlarından oluşmaktadır.

4.7.3. Program İçerikleri

Her iki ülke, her iki üniversite Bologna sürecine dahildir. 4'er yıllık Müzik Öğretmenliği Lisans Programları her iki ülkede de 240'ar kredilik ders yüküne sahiptir. 240 kredi dahilinde öğrenciler Rusya'da 57, Türkiye'de 55 çeşit ders görmektedir. Çalışma sürecinde elde edilen bulgular doğrultusunda her iki kurumun program genelindeki verileri karşılaştırıldığında aşağıdaki tablolar ortaya çıkmaktadır.

Tablo 32

İki Kurumun Program Genelinde Sunulan ve İçlerinden Alınması Gereken Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayıları, Toplam Ders Saatleri ve Kredi Yükü Bilgilerinin Karşılaştırması

	Rusya	Türkiye
Program Süresi	4 Yıl	4 Yıl
Toplam Ders Saati	3338	2842
Kredi Yükü	240	240
Alınması Gereken Ders Sayısı	117	104
Sunulan Ders Sayısı	125	122
Zorunlu Ders Sayısı	94	95
Sunulan Seçmeli Ders Sayısı	83	27
Alınması Gereken Seçmeli Ders Sayısı	23	9

Yukarıdaki tablo incelendiğinde 4 yıllık program genelinde Rusya'daki toplam ders saatinin Türkiye'den fazla olduğu göze çarpmaktadır. Alınması gereken ders sayısı, sunulan ders sayısı, sunulan seçmeli ders sayısı ve alınması gereken seçmeli ders sayısının da Rusya'da Türkiye'den fazla olduğu görülmektedir. Yalnızca zorunlu ders sayısı çok yakın sayıda olmakla birlikte Türkiye'de fazladır.

Tablo 33

İki Kurumun Program Genelinde Sunulan Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Ayrı Ayrı Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Oran Bilgilerinin Karşılaştırılması

		Rusya	Türkiye
	Program Süresi	4 Yıl	4 Yıl
Zorunlu Dersler	Genel Kültür (%)	16,66	10,53
	Meslek Bilgisi (%)	23,37	12,63
	Alan (%)	59,96	76,84
Seçmeli Dersler	Genel Kültür (%)	25,19	40,7
	Meslek Bilgisi (%)	25,45	3,7
	Alan (%)	49,36	55,6

Yukarıdaki tabloya bakıldığında her iki ülkede zorunlu ve seçmeli derslerde alan ders oranının %50'den fazla ya da bu orana çok yakın olduğu göze çarpmaktadır. Rusya'da zorunlu dersler arasında alan derslerinin oranı Türkiye'dekinden az olup meslek bilgisi ve

genel kültür derslerinin oranı Türkiye’den fazladır. Seçmeli dersler arasında da Rusya’daki alan derslerinin oranı Türkiye’deki orandan azdır. Seçmeli dersler arasında genel kültür ile meslek bilgisi derslerindeki dağılım oranı Rusya’da birbirine eşit olmaya yakın iken Türkiye’de genel kültür ders oranının meslek bilgisi ders oranından %37 gibi büyük bir oranda fazla olması göze çarpmaktadır.

İki üniversitenin programlarında birçok farklı ders bulunmaktadır. Programlar karşılaştırıldığında iki ülkede öğrencilerin 240 kredi karşılığında aldıkları ders çeşidi sayısının birbirine yakın olduğu görülmektedir ancak Rusya’da uygulanan modül sistemi sebebi ile kurumun öğrencilerine sunduğu ders çeşidinin fazla olduğu göze çarpmaktadır. Temel alan dersleri benzerlik göstermekle birlikte Türkiye’de Rusya’daki programda bulunan genel kültür ağırlıklı derslerden “Çağdaş doğa bilimleri kavramları”, “Matematiksel bilgi işlemenin temelleri”, “Can güvenliği”, “Beden eğitimi”, “Eğitimin ekonomik temelleri”, “Etkili konuşma”, “Hukuk bilimi” gibi dersler bulunmamaktadır. Alana ilişkin derslerden “Jazz sanatı estetiği”, “Ses organlarının hijyeni”; hem alan hem meslek bilgisi içerikli “Müzik psikolojisi ve müzik eğitimi psikolojisi” gibi dersler Türkiye’deki programda bulunmamaktadır. Ayrıca Rusya’nın geçmişten bir kültür uzantısı olan çocuk yaz kamplarının günümüzde de gördüğü yoğun ilgiden doğan ihtiyaç sebebiyle programda “Çocuk sağlık yaz kamplarında eğitmenliğe hazırlık” dersi bulunmaktadır. Türkiye’de buna benzer bir uygulama yoktur. Gazi Üniversitesi’nde ayrıca öğrencilerin farklı bölümlerle ilgili bilgi edinebilecekleri “Üniversite içi ortak seçmeli ders” uygulaması da yoktur. Aynı şekilde Rusya’da da Türkiye’deki programda bulunan “Okul çalgıları”, “Çalgı bakım onarım bilgisi”, “Piyano akordu”, “Piyano ile eşlik çalma”, “Alanda müzik derleme teknikleri”, “Ölçme ve değerlendirme” gibi derslerinin olmadığı görülmektedir. Ayrıca Rusya’da yerel müziklerin derinlemesine incelenmesinin yalnızca uygun çalgı seçimi ile mümkün olduğu görülmektedir. Gazi Üniversitesi’nde olana benzer “Bireysel bağlama” gibi yerel çalgının tüm müzik öğretmeni adaylarının öğrenmesi için zorunlu tutulması gibi bir durum söz konusu değildir. Gazi Üniversitesi programında müzik teorisi ve işitme eğitimi, koro, tür ve biçim bilgisi boyutlarının hepsinde Batı Müziği eğitiminin yanı sıra yerel olan Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği eğitimi, öğrencinin seçtiği alan ve çalgı fark etmeksizin zorunludur.

Türkiye’de dersler ayrı ayrı Genel Kültür dersi, Meslek Bilgisi dersi ve Alan dersi olarak ayrılmaktadır. Rusya’da bir ders yalnızca Genel Kültür, Meslek Bilgisi ya da Alan dersi kazanımlarını içerebilirken üçüne birden ilişkin kazanımlar da içerebilmektedir. Bu

kazanımlar eğitim standartlarında maddeler halinde listelenmekte ve bu maddelerin ders ile ilişkisi ders kodlarına yansıtılmaktadır.

Rusya Federasyonu Yükseköğretim sisteminde modül sistemi uygulanmaktadır. Modül, herhangi bir alanda, yönde yeterlik kazanmak için alınması gereken ders bloklarıdır. Rusya'daki programın tamamı sözü geçen modüllere (bloklara) ayrılmıştır. Alınması zorunlu olan derslerin belirli modüllere dahil edilmesinin yanı sıra alan seçimleri de modül seçimi şeklinde uygulanmaktadır. Öğrenci 2. sınıfa başlarken 5 modülden birini seçmekte ve bu şekilde müzik alanında yöneticiliğe (idareciliğe), okul öncesi öğretmenliğine, müzikal bilişim öğretmenliğine, orkestra çalgıcılığı ve öğretmenliğine ya da müzik teorisi öğretmenliğine yönelerek programın sonuna kadar dönem derslerinin yanında seçtiği modülün derslerini almaktadır. Türkiye'de alan seçimi öğrencinin kendini geliştireceği çalgı ile ilgilidir. Çalgı programa başlarken seçilmektedir. Çalgının yanı sıra ilk iki yıl şan ve piyano dersleri zorunludur. 3. sınıfa başlarken de seçilen çalgı alanında devam etme ya da şan alanına yönelme seçenekleri mevcuttur. Tercih edilen yöne göre alınan orkestra dersinin niteliği değişmektedir. Çalgı alanında ilerlemeyi tercih edenlerden batı müziği çalgılarını çalanlar batı müziği orkestra, Türk müziği çalgılarını çalanlar Türk müziği orkestra, şan alanında ilerlemeyi tercih edenler ise oda müziği derslerini almaktadır. Ayrıca 3. ve 4. sınıflarda seçilen çalgı ya da şan dersinin yanı sıra piyano derslerine de devam etmek mümkündür, bu öğrencinin seçimine bırakılmaktadır.

4.7.4. Öğrenim Süreçleri

Gazi Üniversitesi'nde Müzik Öğretmenliği Lisans Programı yalnızca tam zamanlı (1.öğretim) şeklinde sunulmaktadır. A.İ.Herzen RDPÜ Müzik Öğretmenliği Lisans programını tam zamanlı (1.öğretim) ve sıkıştırılmış eğitim olmak üzere iki çeşit formatta sunmaktadır. Sıkıştırılmış eğitim formatında okuyan öğrenciler üniversite tarafından belirlenen zaman diliminde derslere devam ederek her ders için giriş niteliğinde bilgiler alıp gerekli materyalleri edindikten sonra sınavlara kadar kendi başlarına çalışmaktadırlar.

A.İ.Herzen RDPÜ'nde eğitim-öğretimin cumartesi günleri de devam etmekte, bir ders saati 45 dakika olmak üzere dersler çift saat olarak işlenmekte ve bir ders çiftinin süresi 95 dakika olarak belirtilmektedir. Bir gün içinde en fazla 8 çift ders işlenebilmekte, eğitim-öğretim 08:00'da başlayıp 21:45'te bitmektedir. Gazi Üniversitesi'nde hafta sonu tatili iki gün olup dersler yalnızca hafta içinde işlenmektedir. Bir ders saati 50 dakikadır, bireysel

dersler 30dk ya da 1 saat, toplu dersler genelde 2 ya da 3 saatlik olup mola düzenine dersin öğretim elemanı karar vermektedir. Bir gün içinde 9 saat ders işlenmekte, eğitim-öğretim 08:30'da başlayıp 17:30'da bitmektedir.

Rusya ile Türkiye'deki Müzik Öğretmenliği programları arasındaki en büyük farklardan biri; her iki ülkenin Bologna sürecine dahil olmasına rağmen, Rusya'da uygulanmakta olan sistem geçmişten süregelen bazı eğitim geleneklerinin devam ettirilmesi sebebi ile Bologna sistemi ile tam uyuşmamaktadır. Rusya'da alttan ya da üstten ders alınamamakta, dönem programları sabitleştirilmiş bir şekilde uygulanmaktadır. Dönem programının tamamı ya da bir bölümünde başarısız olan öğrenciye belirlenen bir tarihe kadar hazırlık süresi verilerek yeniden sınava girme hakkı sunulmaktadır. Tekrar edilen sınav/sınavlarda başarısız olan öğrencinin programın hangi aşamasında olduğu fark etmeksizin program ile ilişkisi kesilmektedir. Türkiye'de böyle bir durum söz konusu değildir. Dersler alttan ya da üstten alınabilmektedir ancak Müzik Öğretmenliği programının yapısı gereği içeriğinde birbirinin devamı olan derslerin sırasının aksatılmasına müsaade edilmemektedir. Bunun gibi dersler alttan alınabilirken üstten alınamamaktadır.

Bir diğer önemli fark; Türkiye'de dersler her hafta yapılırken Rusya'da birçok ders iki haftada bir yapılmakta, alt hafta ve üst hafta olarak adlandırılan haftalar dönemlik ders programlarında belirtilmektedir. Bireysel dersler bir ders saati 45 dakika sürmek üzere genellikle her hafta yapılmakta ancak özel durumlarda öğretmenin inisiyatifine dayalı olarak bireysel dersler de iki haftada bir 90 dakika süre ile yapılabilmektedir. Ayrıca bir ders aynı dönem içinde teori, uygulama ve laboratuvar dersi kısımlarına ayrılabilir. Türkiye'de teorik ve uygulamalı dersler vardır ve bunlar ayrı ayrı alınmaktadır.

Rusya'da alan seçimi 2. yılın ilk döneminde yapılmakta ve öğrencinin tercihi 5 modül seçeneği sunulmaktadır. Öğrenci 2. sınıfın ilk döneminde seçtiği modül derslerini 3 yıl boyunca almakta, bu süreçte farklı modül derslerini seçmemektedir. Türkiye'de modül sistemine benzer uygulamalar yoktur. Öğrenci ilk iki yıl zorunlu olan şan ve piyano derslerinin yanı sıra bir ana çalgı seçmekte ve kendini o çalgıda geliştirmektedir. Lisans döneminde bunun haricinde bir alan seçimi söz konusu değildir.

Her iki kurumda da mesleki staj gerçek okul ve sınıf ortamında gözlem içerikli Okul Deneyimi ve gerçek okul ve sınıf ortamında ders işlemeyi içeren Öğretmenlik Uygulaması aşamalarını içermektedir. Ancak iki ülkede uygulama bakımından fark vardır. Türkiye'de Okul Deneyimi 7. dönem, Öğretmenlik Uygulaması 8. dönem alınmak üzere stajın tamamı 4. sınıfta uygulanmaktadır. Söz konusu staj uygulamaları dönem boyunca her hafta düzenli

olarak sürdürülmekte ve öğretmen adayının üniversitedeki dönemlik ders süreci aksatılmadan yürütülmektedir. Yani 4 yıllık program boyunca toplamda 28 hafta olmak üzere iki dönem staj yapılmaktadır. Rusya’da ise 1., 2., 4., 5. ve 6. dönemler ikişer hafta olmak üzere Okul Deneyimi, 6. dönem 3 hafta, 7. dönem 2 hafta ve 8. dönem 4 hafta olmak üzere Öğretmenlik Uygulaması yapılmakta ve bu haftalar üniversitedeki diğer derslere devam etmeksizin tamamı ile staja ayrılmaktadır. Yani 4 yıllık program boyunca toplamda 19 hafta staj yapılmaktadır. Böylece iki ülkedeki staj uygulamalarındaki farkın, Türkiye’de stajın tamamının bir yıla toplanması, Rusya’da ise programın geneline dağıtılması şeklinde olduğunu söylemek mümkündür.

4.7.5. Ölçme ve Değerlendirme Süreçleri

Türkiye’de bir dönem içerisinde ders kazanımlarının değerlendirildiği iki sınav vardır. Bu sınavlar; dönem ortasında yapılan ve dönem sonu nihai nota %40 oranında etki eden vize sınavları ile dönem sonunda yapılan ve dönem sonu nihai nota %60 oranında etki eden final sınavlarıdır. Bu sınavların her derse yönelik uygulanması için vize döneminde 1, final döneminde 2 hafta süre ayrılmaktadır. Bu sınavlar haricinde dersin öğretim elemanı farklı değerlendirme kriterleri de uygulayabilmektedir. Rusya’da sınavlar dönem sonunda yapılmakta ve dönem sonunda sınavlar için 3 haftalık süre ayrılmaktadır. Rusya’da sınavlar üç çeşittir. İlki kura yolu ile çekilen kartta yer alan soruları cevaplama sonucunda yapılan değerlendirmedir. Bu değerlendirme çeşidinde ele alınan konular kısıtlı olup değerlendirme sonunda not verilmemekte, yalnızca değerlendirmeyi “geçti” ya da “geçmedi” şeklinde işaretlenmektedir. İkinci değerlendirme çeşidi ise ilkinde benzer süreçte işleyip değerlendirme sonunda not verilmesi bakımından farklılık göstermektedir. Rusya’da ayrıca Türkiye’den farklı olarak, seçilen modül ile ilgili 1 kredi değerinde program sonu sınavı yapılmaktadır.

Rusya’da 4 yıllık lisans programı sonunda nihai devlet tasdiği süreci vardır. Bu süreç iki aşamadan oluşmaktadır. Bunların ilki uygulamalı alan sınavıdır. Bu sınav da “öğretme” ve “sergileme” aşamalarından oluşmaktadır. “Öğretme” aşamasında öğretmen adayının eseri/konuyu öğretme becerisi değerlendirilmekte, “sergileme” aşamasında ise öğretilen eser konser formatında sergilenme sureti ile değerlendirilmektedir. Nihai devlet tasdiği sürecinin ikinci aşamasını ise son yıl hazırlığı yapılan bitirme tezinin komisyon karşısında savunulması oluşturmaktadır. 4 yıllık lisans eğitimi boyunca “Müzik Tarihi”, “Eğitim ve Öğretim Metodu (Müzik Eğitimi)” ve “Müzik Eğitiminin Tarihi ve Teorisi” derslerinde

yazılı proje ödevleri hazırlanmaktadır. Bitirme tezi konusu da bu üç proje ödevinin konuları doğrultusunda şekillenmektedir. Günümüzde Türkiye’de buna benzer bir uygulama yapılmamaktadır.

4.7.6. Mezuniyet Şartları

Her iki ülkede de mezun olmak için 240 krediyi tamamlamak gerekmektedir. Türkiye’de programda sunulan dersleri başarı ile tamamlayarak en az 2,00 ağırlıklı genel not ortalamasını sağlamış olmak mezuniyet için gerekli şartlardır. Rusya’da ise dersleri başarı ile tamamlama şartının yanı sıra nihai devlet tasdığı kapsamına giren mesleki sınav ile bitirme tezi savunmasını başarı ile tamamlamak gerekmektedir.

4.7.7. Mezuniyet Sonrası İş İmkanları

Her iki kurumdan da mezun olan bireyler okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyesindeki genel ve mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda müzik öğretmeni olarak çalışabilmektedir. Her iki kurumda da alanda lisansüstü eğitime devam etme imkanı sunulmaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Çalışma kapsamında Rusya ve Türkiye’deki mesleki müzik eğitiminin genel yapısı ve kurumsal yapılanması incelenmiş, günümüzdeki duruma tarihsel hangi aşamalardan geçilerek gelindiğine ve MÖLP’lerinin hangi aşamada kurulduğuna değinilmiştir. Ardından her iki ülkenin müzik öğretmenliği alanındaki eğitim standartlarına da bakılarak çalışma evreni ve örneklemini oluşturan kurumların MÖLP’leri incelenmiştir. Program içerikleri, toplam ders saatleri, kredi yükleri, alınması gereken ders sayıları, sunulan ders sayıları, zorunlu ders sayıları, sunulan seçmeli ders sayıları ve alınması gereken seçmeli ders sayıları yönünden dönem, yıl ve program geneli temelinde analiz edilmiştir. Bunun dışında programda yer alan zorunlu ve seçmeli dersler genel kültür, meslek bilgisi ve alan ders oranları bakımından dönem, yıl ve program geneli temelinde incelenmiştir. İki kurumdaki MÖLP’leri program amaçları, programlara alım şartları, program içerikleri, öğrenim süreçleri, ölçme ve değerlendirme süreçleri, mezuniyet şartları ve mezuniyet sonrası iş imkanları kategorilerinde benzerlik ve farklılıklar açısından karşılaştırılmıştır.

Çalışma sonucunda en dikkat çekici noktalardan biri erken yaş müzik eğitiminin yaygınlığı olmuştur. Mesleki müzik eğitiminin kurumsal yapılanmalarına bakıldığında Rusya’da erken yaş müzik eğitiminin ilköğretim seviyesinde kurumlar aracılığı ile devlet tarafından desteklendiği görülmektedir. Bu durum müziğe erken başlamayı teşvik etmekte, yetenekli çocukların ailelerine maddi kolaylıklar sağlamak ve ortaöğretim seviyesinde müzik eğitimine devam etmeyi tercih edecek öğrencilere ciddi bir donanım fırsatı sunmaktadır. Erken yaş müzik eğitimi almaları sebebi ile hazırbulunuşluluk seviyesi yüksek öğrencilerin, başvurduğu ortaöğretim kurumları buna dayalı olarak şartlarını daha ciddi

seviyede belirleyebilmekte ve buralarda verilen eğitimin kalitesini bir üst aşamaya taşıyabilmektedir. Lisansüstü eğitime kadar benzer bir zincirin devam etmekte olduğu ve her aşamada daha donanımlı uzmanların yetişebildiği gözlenmektedir. Erken yaş müzik eğitiminin yaygın oluşunun MÖLP'larına etkisinin ise yetişen müzik öğretmenleri için istihdam olanaklarını artırması şeklinde olduğu düşünülmektedir. Erken yaş müzik eğitimine yönelik istihdam olanakları bu alanda uzmanlaşmanın da artması anlamına gelmekte, dolayısı ile çocukların daha kaliteli eğitim alabilmesini sağlamaktadır.

İki kurumdaki lisans programlarının ders işlenişi ile staj ve uygulama düzenlerindeki farklılıklar oldukça dikkat çekicidir. Rusya'da toplu derslerin çoğunluğunun iki haftada bir işlenmesi bilgilerin kalıcılığı açısından oldukça riskli bir durum gibi görünse de Rusya'daki yükseköğretim sınav sisteminin başarı oranı konusunda getirdiği kriterlerin bu durumu telafi ettiği söylenebilir. Öğrencinin, başarısızlığını telafi etmek için tek bir şansının olacağının bilincinde olarak derslerini takip etme, düzenli notlar tutma ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığını sağlama konusunda sorumluluk aldığı düşünülmektedir. Staj uygulamalarının, her dönem içinde ikişer-üçer hafta olmak üzere programın geneline dağıtılmasının da öğretmen adaylarının eğitim süreçlerini gerçek hayat ile daha iç içe yaşamalarını, mesleklerine daha bilinçli yaklaşımlarını sağladığı düşünülmektedir.

Her iki ülkenin kültürel zenginlikleri göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'de müzik öğretmenlerinin branşlaşmanın dışında da ülkenin müzikal dinamiklerini tanımasının ve bu dinamikleri dikkate alarak eğitim vermeye hazırlıklı olmasının Rusya'ya oranla daha çok önemsendiği görülmektedir. Rusya'da yerel müzikal dinamiklere yönelik eğitim buna uygun branş seçildiğinde verilmektedir.

5.2. Öneriler

Her ülkenin kendi dinamiklerine, ihtiyaçlarına uygun yöntemlerle müzik öğretmeni yetiştirmesi olağandır. Ancak deneyim paylaşımı da ilerlemenin temelidir. Bu amaç ile dünyada yaygın olan öğrenci-öğretmen değişim programlarının Rusya ve Türkiye arasında da yaygınlaşması gerektiği düşünülmektedir. Değişim programları aracılığı ile kurulan köprülerin, programların karşılıklı olarak daha somut bir biçimde incelenebilmesini sağlayacağı, bu alanda mevcut eksiklerin giderilmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular arasında ülkemizdeki müzik öğretmeni yetiştirme

sistemi için faydalı olabilecek, bu sisteme uyarlanabilir bulunabilecek özelliklerin tartışmaya açık olması gerektiği düşünülmektedir.

Rusya'daki diğer üniversitelerin programlarının da incelenmesinin, karşılaştırmalar yapılmasının, özel olarak farklı ders içeriklerine odaklanılmasının, bunların incelenerek karşılaştırılmasının da bu yönde ilerleme kaydedilmesi açısından faydalı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Akkaş, S. (2015). *Türkiye’de cumhuriyet dönemi kültür ve müzik politikaları (1923-2000)*. Ankara: Sonçağ.

Aksu, C. (2014). Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerine başvuran öğrenci sayılarının incelenmesi: Karamsar bir tablo. *İdil Dergisi*, 3/13, 88-100. <http://www.idildergisi.com/makale/pdf/1408613317.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Anonim. (1870). *M.P.Mussorgsky*. [Fotoğraf]. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/db/Modest_Musorgskiy%2C_1870.jpg sayfasından erişilmiştir.

Anonim. (1917). *Müzika-i Hümayun orkestrası*. [Fotoğraf]. <http://karnavalsanat.com/wp-content/uploads/2016/01/Cumhuriyet-yap%C4%B1lanma-s%C3%BCrecinde-m%C3%BCzik-e%C4%9Fitimi.jpg> sayfasından erişilmiştir.

Anonim. *A.G. Rubinstein*. [Fotoğraf]. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/cc/Anton_Rubenstein.jpg/220px-Anton_Rubenstein.jpg sayfasından erişilmiştir.

Anonim. *A.P. Borodin*. [Fotoğraf]. <http://www.classical.net/music/images/composer/b/borodin.jpg> sayfasından erişilmiştir.

Anonim. *Abdülkadir Meragi*. [Resim]. <http://4.bp.blogspot.com/--3TmDLILwU4/Umd1oo6SGMI/AAAAAAAAAHi8/AZLWc06Dzl4/s1600/Abd%C3%BClkadir+Mer%C3%A2gi.jpg> sayfasından erişilmiştir.

Anonim. *C.A. Cui*. [Fotoğraf]. <http://www.ebooks-library.com/images/Authors/RCCX.jpg> sayfasından erişilmiştir.

- Anonim. *Farabi.* [Resim].
<http://www.calculator888.ru/images/encyclopedia/biografiya/al-farabi.png>
sayfasından erişilmiştir.
- Anonim. *H. Wieniawski.* [Fotoğraf].
http://www.belcantofund.com/upload/resize_cache/iblock/874/300_2000_1/874b675349c03caf30ee4f1f77f1a304.jpg sayfasından erişilmiştir.
- Anonim. *İbn-i Sina.* [Resim].
<https://thelycaeum.files.wordpress.com/2012/07/avicenna.jpg> sayfasından erişilmiştir.
- Anonim. *K.Y. Davydov.* [Fotoğraf].
https://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_music/2368/Давыдов sayfasından erişilmiştir.
- Anonim. *L. Auer.* [Fotoğraf].
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/3b/Leopold_Auer.jpg/220px-Leopold_Auer.jpg sayfasından erişilmiştir.
- Anonim. *M.A. Balakirev.* [Fotoğraf].
<http://www.primalshrug.com/Liapunov/images/balakirev-02.jpg> sayfasından erişilmiştir.
- Anonim. *Mevlana.* [Resim]. http://mevlana.lv/sites/default/files/pictures/rumi_sm.jpg
sayfasından erişilmiştir.
- Anonim. *Moskova P.İ. Tchaikovsky Devlet Konservatuarı binası.* [Fotoğraf].
http://lifeglobe.net/x/entry/374/0_1f979_4af6281e_XL_1.jpg sayfasından erişilmiştir.
- Anonim. *Musiki muallim mektebi binası.* [Fotoğraf].
<http://v2.arkiv.com.tr/i/photo/project/14388.jpg> sayfasından erişilmiştir.
- Anonim. *N.A. Rimsky-Korsakov.* [Fotoğraf]. http://russiapedia.rt.com/files/prominent-russians/music/nikolay-rimsky-korsakov/nikolay-rimsky-korsakov_2-t.jpg
sayfasından erişilmiştir.
- Anonim. *N.G. Rubinstein.* [Fotoğraf].
https://farm2.staticflickr.com/1458/25711647580_91a0a92852_b.jpg sayfasından erişilmiştir.

Anonim. *Sankt-Petersburg N.A. Rimsky-Korsakov Devlet Konservatuvarı binası*. [Fotoğraf].
<http://belinka-club.livejournal.com/305277.html> sayfasından erişilmiştir.

Anonim. Yunus Emre. [Resim]. <http://www.leblebitozu.com/wp-content/uploads/2015/10/yunus-emre-2.jpg> sayfasından erişilmiştir.

Anonim. Znamenny notasyonu. [Fotoğraf].
<https://i.pinimg.com/736x/9d/75/dc/9d75dc4c50be3a01c1b131c8edcee5fb.jpg>
sayfasından erişilmiştir.

Budak, O.A. (2006). *Türk müziğinin kökeni-gelişimi*. Ankara: Phoenix.

Eskioğlu, I. (2010). Comparisons of the research oriented courses in the music education post-graduate programs of Turkey, Canada, Norway, USA and Australia. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 8(4), 1053-1056.
<http://eds.b.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?sid=935937bc-0c94-44a7-a33c-3a571118959a%40sessionmgr120&vid=1&hid=119> sayfasından erişilmiştir.

Gazi Üniversitesi. (2014). *Müzik eğitimi lisans programı*. <http://gef-guzelsanatlar-muzik.gazi.edu.tr/posts/view/title/ogretim-programi-58192> sayfasından erişilmiştir.

Gazi Üniversitesi. (2017). *Önlisans ve lisans eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliği*.
<http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=8.5.23871&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=> sayfasından erişilmiştir.

Karadeniz, Ş. (2007). *Türk müziğinde dönem anlayışı*. (Yüksek Lisans tezi).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı (2015). *Yükseköğretim kurumları devlet konservatuvarları müzik ve bale ilköğretim kurumları ile müzik ve sahne sanatları liseleri yönetmeliği*.
<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/01/20150115-2.htm> sayfasından erişilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı (2016). *2016-2017 öğretim yılında güzel sanatlar liselerinin 9. sınıflarına yeni alınacak öğrenci kontenjanları*.
http://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_08/02030740_20162017guzelsanatlar.pdf sayfasından erişilmiştir.

Özalp, M.N. (2000). *Türk musikisi tarihi* (1.cilt). İstanbul: MEB.

- Özdek, A. (2012). *Ulusal müzik eğitiminde halk müziğinin yeri: Türkiye – Azerbaycan örneği*. (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Öztuna, Y. (1987). *Türk musikisi teknik ve tarih*. İstanbul: Kent.
- Öztuna, Y. (2006). *Türk musikisi akademik klasik türk san'at musikisi'nin ansiklopedik sözlüğü*. Ankara: Orient.
- Sülün, E. (2015). *Türkiye, Almanya, Finlandiya, İngiltere ve Kanada müzik öğretmeni yetiştirme sistemlerinin karşılaştırılması*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Ankara: Evrensel.
- Uçan, A. (2015). *Türk müzik kültürü*. Ankara: Evrensel.
- Yükseköğretim Kurulu (2007). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. <http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0RME+L%C4%B0SANS+PROGRAMLARI.pdf/054dfc9e-a753-42e6-a8ad-674180d6e382> sayfasından erişilmiştir.
- Алексеева Г. В., Крыловская И. И., Чернова А. В., Гордеев Д. В., Святуха О. П., Гольцова К. В., Краснова А. С. (2013). *Комплексное исследование механизмов адаптации византийского искусства в древней руси*. Дальневосточный федеральный университет: Владивосток. http://www.academia.edu/9566448/Комплексное_исследование_механизмов_адаптации_византийского_искусства_в_древней_Руси._Коллективная_монография sayfasından erişilmiştir.
- Ворона, В.И. (2013). *Особенности получения музыкального образования в России*. Программа Высшая Школа / Просвещение ТВ https://www.youtube.com/watch?v=9rFFu_Hwlx8&list=LLgT3969xIzuHeZAY5KFh7sQ&index=18 sayfasından erişilmiştir.
- Все колледжи РФ (2017). *Список музыкальных колледжей России*. <http://www.vsekolledzhi.ru/kolledzh/specialnost/muzykalnoe-obrazovanie/> sayfasından erişilmiştir.

- Заочная форма обучения (2011).
https://moeobrazovanie.ru/zaohnaja_forma_obuchenija.html adresinden erişilmiştir.
- Институт Музыки, Театра и Хореографии РГПУ им. А.И.Герцена. (2017). *Учебный план. Подготовки бакалавра по направлению «44.03.01 – Педагогическое образование»*
- Казанцева, Т.Г., (2009). Сокровищница древнерусской музыкальной письменности (О собрании певческих рукописей музея книги Гпнтб Со Ран), *Библиосфера*, 1, Новосибирск с. 94-98. <https://cyberleninka.ru/article/n/sokrovischnitsa-drevnerusskoy-muzykalnoy-pismennosti-o-sobranii-pevcheskih-rukopisey-muzeya-knigi-gpntb-so-ran> sayfasından erişilmiştir.
- Левицкий, С. (1856). *Glinka M.I.* [Fotoğraf].
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e8/Glinka_1856.jpg/220px-Glinka_1856.jpg sayfasından erişilmiştir.
- Мак, С. (2015). *Как Поступить в Музыкальную Школу: Информация для родителей.*
<http://music-education.ru/kak-postupit-v-muzykalnuyu-shkolu/> sayfasından erişilmiştir.
- Министерство культуры Российской Федерации. (2015). *Программа развития системы российского музыкального образования на период с 2015 по 2020 годы и план мероприятий по ее реализации.*
http://old.mkrf.ru/ministerstvo/departament/list.php?SECTION_ID=59536 sayfasından erişilmiştir.
- Министерство образования и науки Российской Федерации. (2015). *Приказ от 4 декабря 2015 г. № 1426 Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта высшего образования по направлению подготовки 44.03.01 Педагогическое образование (уровень бакалавриата).*
<http://www.garant.ru/products/ipo/prime/doc/71200970/> sayfasından erişilmiştir.
- Николаева, Е.В. (2000). *Музыкальное Образование в России: Историко-Теоретический и Педагогический Аспекты. Автореферат на соискание ученой степени доктора педагогических наук.* <http://www.dslib.net/obw-pedagogika/muzykalnoe-obrazovanie-v-rossii.html> sayfasından erişilmiştir.

- Рапацкая, Л.А. (2007). Музыкальное образование в России в контексте культурных традиций. *Вестник Международной Академии Наук (Русская Секция)*
[https://cyberleninka.ru/article/n/stanovlenie-professionalnogo-muzykalnogo-obrazovaniya-v-rossii-k-postanovke-problemy](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=http://www.heraldrsias.ru/download/articles/10___Article___Rapatskaya.pdf&ved=2ahUKEwjCwPvSoa3bAhUEEJoKHXSnBC0QFjABegQICBAB&usg=AOvVaw0bgbJdZehbTbtSZv90FRcUsayfasından erişilmiştir.</p>
<p>Слонимская, Р.Н. (2008). Становление профессионального музыкального образования в России: к постановке проблемы. <i>Известия РГПУ им. А.И. Герцена. №50.</i> с.216-222. <a href=) sayfasından erişilmiştir.
- Сташевская, И.О. & Полянская, Е. В. (2013). Проблемы методологии сравнительной музыкальной педагогики в Украине и странах Содружества Независимых Государств (СНГ). *Education and Pedagogical Sciences*, 5-6. http://pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2013/N5-6/articles/7/Stashevs'ka_rus.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Федеральный закон. (2010). *О высшем и послевузовском профессиональном образовании*. <http://ivo.garant.ru/#/document/135916/paragraph/138:0> sayfasından erişilmiştir.
- Федорович, Е.Н. (2014a). *История музыкального образования*. Москва: Direct Media <https://play.google.com/store/books/details?id=NONSBAAAQBAJ> sayfasından erişilmiştir.
- Федорович, Е.Н. (2014b). *История профессионального музыкального образования в России (XIX-XX Века)*. Москва: Direct Media <https://play.google.com/store/books/details?id=s9xSBAAAQBAJ> sayfasından erişilmiştir.
- Цзян, С. (2011). Сравнительный анализ систем музыкального воспитания в дошкольных образовательных учреждениях России и Китая. *Педагогическое образование в России*, 1, 70-76. http://journals.uspu.ru/i/inst/ped/ped12/ped12_11.pdf sayfasından erişilmiştir.

EKLER

13.11.2017 13:26:30

ФЕДЕРАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

РОССИЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ им. А. И. ГЕРЦЕНА

«УТВЕРЖДАЮ»

Протокол № _____ от _____

УЧЕБНЫЙ ПЛАН
подготовки бакалавра

по направлению «44.03.01 – Педагогическое образование»

Музыкальное образование

Институт музыки, театра и хореографии

Академическая степень (квалификация):
бакалавр
Срок обучения: 4 года
Форма обучения: очная
Программа академического бакалавриата
Базовое образование: среднее (полное) общее
Год приема: 2017
Год выпуска: 2021

График учебного процесса

Месяц	сентябрь	октябрь	ноябрь	декабрь	январь	февраль	март	апрель	май	июнь	июль	август	Темп. обучение	Э	П	У	Д	Г	К	Н	Всего																																									
1 курс	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52										
2 курс	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52										
3 курс	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52										
4 курс	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52										
Итого																																																						126 2/3	23	10	—	—	6	28 2/3	—	208

Обозначения:

Обучение	Экзаменационная сессия	Промежуточная аттестация	Учебная практика	Диплом/Подготовка магистерской диссертации	Государственная аттестация	Каникулы	Научно-исследовательская работа	Распределенная научно-исследовательская работа	Переквалификация	Учебная распределенная практика	Подготовка к летней практике
И	Э	П	У	Д	Г	К	Н	Н	Т	П	Л

Виды профессиональной деятельности: педагогическая, исследовательская

Начальник учебно-методического управления _____ Н.О. Верещагина

Директор института _____ И.С. Аврамкова

Начальник отдела образовательных стандартов и программ _____ Н.В. Адаева

План утвержден Советом института
протокол № 9 от 17.04.2017

* Сроки прохождения летней практики определяются договором с базой проведения летней практики

Код плана 1Б-567017

13.11.2017 13:28:30

№ п/п	Компетенции	Название дисциплин	Кредиты	РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ПО КУРСАМ И СЕМЕСТРАМ														Итого кредитов								
				1 курс			2 курс			3 курс			4 курс			Итого в год										
				1 семестр	2 семестр	Всего в год	1 семестр	2 семестр	Всего в год	1 семестр	2 семестр	Всего в год	1 семестр	2 семестр	Всего в год											
				т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	1 год	2 год	3 год	4 год					
Б.1 Дисциплины (модули)				204																						
Базовая часть				66																						
Б.1.1	Модуль "Историко-философский"		6																	54	58	49	43			
Б.1.1.1	ОК-1,2,5	История	3			3	Д													28	19	14	5			
Б.1.1.2	ОК-1,2	Философия	3			3	Д													6						
Б.1.2	Модуль "Коммуникативный"		9																	7	2					
Б.1.2.1	ОК-4,5,6	Иностранный язык	5	2		2	1	4	1											5						
Б.1.2.2	ОК-4 ОПК-5	Русский язык и культура речи	2			2	+													2						
Б.1.2.3	ОК-4 ОПК-5	Риторика	2					2	+			2	+													
Б.1.3	Модуль "Естественнонаучный"		6																	6						
Б.1.3.1	ОК-3,6	Информационные технологии	2			2	+													2						
Б.1.3.2	ОК-3	Концепция современного естествознания	2			2	+													2						
Б.1.3.3	ОК-3	Основы математической обработки информации	2			2	+													2						
Б.1.4	Модуль "Здоровьесберегающий"		6																	4	2					
Б.1.4.1	ОК-7,9	Безопасность жизнедеятельности	2			2	+													2						
Б.1.4.2	ОК-6,8	Физическая культура	2			2	+													2						
Б.1.4.3	ОК-7 ОПК-2,6	Здоровьесберегающие технологии в педагогическом образовании	2									2	+		2	+										
Б.1.5	Модуль "Экономико-правовой"		6																	3	3					
Б.1.5.1	ОК-7 ОПК-4	Правоведение	3									3	+		3	+					3					
Б.1.5.2	ОК-7 ОПК-4	Экономические основы образования	3			3	+	3	+											3						
Б.1.6	Модуль "Психолого-педагогический"		18																		13	5				
Б.1.6.1	ОК-5 ОПК-3 ПК-5,7	Общая и социальная психология	3				3	+				3	+							3						
Б.1.6.2	ОК-5 ОПК-3 ПК-5,6,7	Психология развития человека в образовании	2				2	+				2	+							2						
Б.1.6.3	ОК-5 ОПК-3 ПК-5,6,7	Решение психологических проблем в педагогической деятельности	3					2	1	2	1									3						
Б.1.6.4	ОК-5,6 ОПК-1	История образования и педагогической мысли	2				2	+				2	+							2						
Б.1.6.5	ОПК-3,4 ПК-3,6	Педагогика школы	3					3	+	3	+									3						
Б.1.6.6	ОПК-2,3 ПК-4,5	Решение педагогических задач	3							2	1			2	1						3					
Б.1.6.7	ОПК-2,3 ПК-5	Интеллектуальное образование детей с ограниченными возможностями здоровья	2									2	+	2	+						2					
Б.1.7	Модуль "Методический"		15																	2	4	4	5			
Б.1.7.1	ОК-6 ОПК-1,4,5	Введение в профессию	2			2	+	2	+											2						
Б.1.7.2	ОПК-3 ПК-2,3	Современные системы обучения	2													2	+	2	+							
Б.1.7.3	ОПК-2,3 ПК-1,2,3,4,5,11,12	Методика обучения и воспитания (музыкальное образование)	6				1	2	1	3	1	1	К	2	1	3	1К				4	4	2			
Б.1.7.4	ПК-2,6,7	Образовательные технологии (музыкальное образование)	3													2	1			2	1		3			
Вариативная часть				120																						
Б.1.8	Модуль "Профессиональная подготовка"		78																	26	32	29	33			
Б.1.8.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-2,4	Сольфеджио и гармония	6	1		1		2		1	1	1	2	2						21	23	16	18			
Б.1.8.2	ОК-1,6 ОПК-5 ПК-1,3	История зарубежного музыкального искусства	9	1	1	1		2	1	1	1	2	1	1	2	1				3	3	3				
Б.1.8.3	ОК-1,6 ОПК-5 ПК-1,3	История отечественного музыкального искусства	10					1	К	2	1	3	1K	1	1	2	1	1	Д	1	1	2	Д1			
Б.1.8.4	ОК-6 ОПК-1 ПК-1,3	Психология	2				2	Д	2	Д																
Б.1.8.5	ОК-6 ОПК-1 ПК-2,4	Анализ музыкальных произведений	2									1		1		1	Д			1	Д		1			
Б.1.8.6	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Дирижерско-хоровые дисциплины	34	2	2	2	1	4	1	4		4	Д	8	Д	4	1	4	8	1	5	1	5			
Б.1.8.7	ОК-3,4 ПК-2	Мультиязычные технологии в искусстве	2	1	1		1	1												10	2	5	8			
Б.1.8.8	ОПК-5 ПК-1,3	История и теория музыкального образования	2															1	К	1	Д	2	ДК			

Код плана 15-5670/17

2

№ п/п	Компетенции	Название дисциплин	Кредиты	РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ПО КУРСАМ И СЕМЕСТРАМ																Итого кредитов			
				1 курс		2 курс		3 курс		4 курс		5 курс		6 курс		7 курс		8 курс		9 курс		10 курс	
				1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр	9 семестр	10 семестр	11 семестр	12 семестр	13 семестр	14 семестр	15 семестр	16 семестр	17 семестр	18 семестр	19 семестр	20 семестр
				т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з
Б.1.8.9	ОК-1.5 ОК-5	История художественной культуры	3	1		1	1	2	1														
Б.1.8.10	ОПК-3 ПК-5,7,13	Музыкальная психология и психология музыкального образования	2							1	1	+	2	+									
Б.1.8.11	ОПК-5 ПК-3	Эстетика декоративного искусства	3	1		1	1	2	1														
Б.1.8.12	ОПК-5 ПК-3	Структура музыкального языка	3	2	1			2	1														
Б.1.9	Модуль "Дополнительное образование"		9																				
Б.1.9.1	ОК-1.5	Общественно-педагогический курс по выбору	2					2	+			2	+										
Б.1.9.2	ОПК-5 ПК-1.3	Музыкальный фольклор	2									2	+			2	+						
Б.1.9.3	ОПК-5 ПК-1.3	Музыкальная этнография	2											2	+	2	+						
Б.1.9.4	ОК-7.9 ОК-2.3.4	Подготовка к работе воспитателя в детском образовательном лагере	2																				
Б.1.9.4	ОК-4 ПК-3,5,13,14	Организация дополнительного образования (музыкальное образование)	3													3	Д			3	Д		
Б.1.10	Модуль "Учебно-исследовательский"		9																				
Б.1.10.1	ОПК-4,6 ПК-11,12	Организация учебно-исследовательской работы (музыкальное образование)	3									3	+			3	+						
Б.1.10.2	ПК-3,5,6,11,12	Подготовка к государственной итоговой аттестации	2											2	+	2	+						
Б.1.10.3	ОПК-2,3 ПК-12,3,4,5,11,12	Решение профессиональных задач учителя (музыкальное образование)	4													3	1			3	1		
Б.1.11	Модуль "Музыкально-инструментальная подготовка"		12																				
Б.1.11.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Фортепиано	10	1		1	1	2	1	1	Д	2	Д	1	1	Д	2	Д	1	1	1	2	1
Б.1.11.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Оркестровые струнные инструменты																					
Б.1.11.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Орган																					
Б.1.11.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Выборные инструменты																					
Б.1.11.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Народные инструменты																					
Б.1.11.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Оркестровые духовые инструменты																					
Б.1.11.2	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Концертмейстерский класс	2													1		1	Д	2	Д		
Б.1.12	Модуль "Вокальная подготовка"		12																				
Б.1.12.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Академическое пение	9	1		1	+	2	+	1	1	+	2	+	1	1	Д	2	Д	1	1	1	2
Б.1.12.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Защитно-физическое пение																					
Б.1.12.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Народное пение																					
Б.1.12.2	ОК-6 ОПК-1 ПК-5,6,7,14	Гигиена голосового аппарата	3					2	1	2	1												
Б.1.13	ОК-6.8	Физическая культура (элективная дисциплина)				+	+		+	+				+	+								
Вариативные модули				18																			
Б.1.14	Модуль "Менеджмент в музыкальном образовании"		18																				
Б.1.14.1	ПК-3,5,13,14	Интегрированные маркетинговые коммуникации	6					1	1	1		2	1	1	1	1	2	1			1	1	
Б.1.14.2	ОК-4 ПК-3,5,13,14	Менеджмент музыкальной деятельности	6					1	1	Д	2	Д	1	1	Д	2	Д	1	+	1	Д	2	Д
Б.1.14.3	ОК-4 ПК-3,5,13,14	Коммуникационные технологии в музыкальной индустрии	3					1	1		2		1	Д		1	Д						
Б.1.14.4	ОК-4.7 ПК-6	Делопроизводство в сфере музыкального образования	2													1		1	+	2	+		
Б.1.14	Модуль "Музыкальное искусство"																						
Б.1.14.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-1,3,5	Музыкально-историческая практика																					
Б.1.14.2	ОК-6 ОПК-1 ПК-3,5,14	Исполнительское мастерство																					
Б.1.14.3	ОК-6 ОПК-1 ПК-3,5,14	Музыкально-педагогическая практика																					
Б.1.14.4	ОК-6 ОПК-1 ПК-3,5,14	Академическое музицирование																					
Б.1.14	Модуль "Оркестровые инструменты"																						
Б.1.14.1	ОК-6 ОПК-1 ПК-14	Оркестр																					

Код плана 1Б-5670/17

3

№ п/п	Компетенции	Название дисциплин	Кредиты	РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ПО КУРСАМ И СЕМЕСТРАМ																Итого кредитов			
				1 курс		2 курс		3 курс		4 курс		5 курс		6 курс		7 курс		8 курс		9 курс		10 курс	
				1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр	9 семестр	10 семестр	11 семестр	12 семестр	13 семестр	14 семестр	15 семестр	16 семестр	17 семестр	18 семестр	19 семестр	20 семестр
				т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з	т	з/з
Б.1.14.2	ОК-6 ОПК-1 ПК-14	Исполнительское мастерство																					
Б.1.14.3	ОК-6 ОПК-1 ПК-14	Фортепиано																					
Б.1.14.4	ОК-6 ОПК-1 ПК-14	Академическое пение																					
Б.1.14	Модуль "Дополнительное музыкальное образование"																						
Б.1.14.1	ОПК-1,2,3,6 ПК-1,2,3,4,7,13	Психолого-педагогические основы дошкольного музыкального образования																					
Б.1.14.2	ОПК-1,2,3,6 ПК-1,2,3,4,7,13	Педагогическое сопровождение музыкальной деятельности дошкольников																					
Б.1.14.3	ПК-8,9,10,13,14	Организация музыкальной деятельности дошкольников																					
Б.1.14.4	ОПК-1,4,6	Руководство музыкальным образовательным проектом в детском дошкольном учреждении																					
Б.1.14	Модуль "Музыкально-компьютерные технологии"																						
Б.1.14.1	ОК-3,6 ОПК-1 ПК-3,5,14	Основы композиции и компьютерной обработки звука																					
Б.1.14.2	ОК-3,6 ОПК-1 ПК-14	Информационные технологии в музыке																					
Б.1.14.3	ОК-3,6 ОПК-1 ПК-2,3,14	Методика и практика обучения электронной композиции и аранжировке																					
Б.1.14.4	ОК-3,6 ОПК-1 ПК-14	Основы студийной звукозаписи																					
Б.2 Практика			27																				
Б.2.1	ОПК-1,5 ПК-1,2,3,4,5,6,7	Учебная практика (распределенная)	14	3		3	+	6	+					3	Д	6	Д						
Б.2.2	ОПК-4 ПК-1,2,3,4,5,6,7,11,12	Производственная практика (педагогическая)	5							2	2							3		2	Д	5	Д
Б.2.3	ОПК-2,3,6 ПК-6,7	Производственная практика (педагогическая)	5											5	5								
Б.2.4	ОПК-2,3,6 ПК-2,4,7,11	Производственная практика (преддипломная)	3															Д		3	+	3	+
Б.3 Государственная итоговая аттестация			9																				
Б.3.1	ОПК-1,4,5 ПК-1,3,5,6,12	Государственный экзамен "Профессиональный экзамен по образовательной программе"	3																	3			
Б.3.2	ОПК-2,3,6 ПК-2,4,7,11	Защита ВКР	6																	6			
Количество экзаменов																							
Количество дифференцированных зачетов																							
Количество зачетов без физической культуры																							
Количество кредитов				18	23	10	28	32	8	29	31	7	27	33									
Обозначения столбцов: «Т» — теоретическое обучение, «З/З» — зачет/экзамен. В столбце «З/З» «+» — зачет, «Д» — дифференцируемый зачет, «К» — курсовая работа (проект), «П» — переквалификация / перезачет; «1», «2» и т.д. — экзамены.																							
Количество экзаменов, диф. зачетов и зачетов подсчитывается без физической культуры.																							
Курсивом выделены дисциплины и курсы по выбору.																							

Код плана 1Б-5670/17

4

Ek 2. Gazi Üniversitesi GEF GSEB Müzik Öğretmenliği Lisans Programı

GÜZEL SANATLAR BÖLÜMÜ							
MÜZİK EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMI 2014							
BİRİNCİ SINIF							
1.YARIYIL DERSLERİ							
OP.KOD	B.KODU	A.KODU	DERSİN ADI	T	U	K	ECTS
ME101A	A	A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-I	2	0	2	3
ME103A	A	A	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-I	2	0	2	3
ME105A	A	A	Bireysel Piyano-I	1	0	1	2
ME107A	A	A	Bireysel Çalgı-I	1	0	1	2
ME109A	A	A	Bireysel Ses Eğitimi-I	1	0	1	2
ME113A	A	A	Türk Halk Müziği Koro-I	0	2	1	2
ME115A	A	A	Okul Çalgıları -I (Blok Flüt)	0	2	1	1
ME121A	A	A	Bireysel Bağlama -I	1	0	1	2
ME119A	A	A	Müzik Eğitiminde Bilgisayar Uygulamaları -I	0	2	1	1
ME111MB	MB	MB	Eğitim Bilime Giriş	3	0	3	3
ME123GK	GK	GK	Müzik Kültürü	2	0	2	2
ME117GK	GK	GK	Türkçe -I Yazılı Anlatım	2	0	2	2
TAR101	GK	GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I	2	0	2	2
ING101	GK	GK	İngilizce-I	3	0	3	3
ALM101	GK	GK	Almanca-I	3	0	3	3
FRA101	GK	GK	Fransızca-I	3	0	3	3
TOPLAM				20	6	23	30
2.YARIYIL DERSLERİ							
OP.KOD	B.KODU	A.KODU	DERSİN ADI	T	U	K	ECTS
ME102A	A	A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-II	2	0	2	4
ME104A	A	A	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-II	2	0	2	4
ME106A	A	A	Bireysel Piyano-II	1	0	1	1
ME108A	A	A	Bireysel Çalgı-II	1	0	1	1
ME110A	A	A	Bireysel Ses Eğitimi II	1	0	1	1
ME112A	A	A	Okul Çalgıları-II (Gitar)	0	2	1	2
ME114A	A	A	Bireysel Bağlama -II	1	0	1	2
ME118A	A	A	Türk Halk Müziği Koro-II	0	2	1	3
ME120MB	MB	MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3	3
ME116GK	GK	GK	Türkçe -II Sözlü Anlatım	2	0	2	2
TAR102	GK	GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi -II	2	0	2	2
ING102	GK	GK	İngilizce-II	3	0	3	3
ALM102	GK	GK	Almanca-II	3	0	3	3
FRA102	GK	GK	Fransızca-II	3	0	3	3
ME124GK	GK	GK	Seçmeli-I (Halkbilimi, Müzik ve Kültür Felsefesi)	2	0	2	2
ME126GK	GK	GK	Seçmeli-I (Felsefeye Giriş)	2	0	2	2
ME122MB	MB	MB	Seçmeli (Erasmus Stajı)	2	0	3	4
TOPLAM				20	4	22	30
İKİNCİ SINIF							
3.YARIYIL DERSLERİ							
OP.KOD	B.KODU	A.KODU	DERSİN ADI	T	U	K	ECTS
ME201A	A	A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-III	2	0	2	4
ME203A	A	A	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-III	2	0	2	4
ME205A	A	A	Bireysel Piyano-III	1	0	1	2
ME207A	A	A	Bireysel Çalgı-III	1	0	1	2
ME209A	A	A	Bireysel Ses Eğitimi -III	1	0	1	1
ME211A	A	A	Çoksesli Koro -I	0	2	1	2
ME213A	A	A	Türk Halk Müziği Koro-III	0	2	1	2
ME215A	A	A	Armoni Kontrapuan Eşlik-I	2	0	2	2
ME219A	A	A	Okul Çalgıları-III (Gitar)	0	2	1	1
ME221A	A	A	Bireysel Bağlama -III	1	0	1	2
ME223GK	GK	GK	Eğitimde Bilişim Teknolojileri	3	0	3	3
ME217MB	MB	MB	Öğretim İlike ve Yöntemleri	3	0	3	3
ME227A	A	A	Seçmeli-I (Türk Çalgı Bilgisi)	2	0	2	2
ME229A	A	A	Seçmeli-I (Aşık Geleneği ve Aşık Müziği)	2	0	2	2
TOPLAM				18	6	21	30
4.YARIYIL DERSLERİ							
OP.KOD	B.KODU	A.KODU	DERSİN ADI	T	U	K	ECTS
ME202A	A	A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-IV	2	0	2	2
ME204A	A	A	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-IV	2	0	2	2
ME206A	A	A	Bireysel Piyano-IV	1	0	1	2
ME208A	A	A	Bireysel Çalgı- IV	1	0	1	2
ME210A	A	A	Bireysel Ses Eğitimi -IV	1	0	1	2
ME212A	A	A	Çoksesli Koro -II	0	2	1	2
ME214A	A	A	Türk Halk Müziği Koro-IV	0	2	1	2
ME216A	A	A	Armoni-Kontrapuan-Eşlik-II	2	0	2	3
ME220A	A	A	Bireysel Bağlama -IV	1	0	1	2
ME222A	A	A	Çalgı Bakım Onarım Bilgisi	2	0	2	2
ME224A	A	A	Eğitim Müziği Dağarı	2	0	2	2
ME218MB	MB	MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3	3
ME226A	A	A	Seçmeli-II (Elektronik Org Eğitimi)	0	2	1	2
ME228A	A	A	Seçmeli-II (Akordeon)	0	2	1	2
ME230A	A	A	Seçmeli-II (Mandolin)	0	2	1	2
ME232A	A	A	Seçmeli-II (Müzik Eğitiminde Bilgisayar Uygulamaları-II)	0	2	1	2
ME234GK	GK	GK	Seçmeli-II (Türk Eğitim Tarihi)	2	0	2	2
ME236GK	GK	GK	Seçmeli-II (Türk Müzik Edebiyatı)	2	0	2	2
TOPLAM				19	6	22	30

MÜZİK EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMI 2014 (2. sayfa)

2014 Lisans Programı 2. Sayfa

5 YARIYIL DERSLERİ					T	U	K	ECTS
OP.KOD	B.KODU	A.KODU	DERSİN ADI					
ME301A	A	A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-V		2	0	2	3
ME303A	A	A	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-I		2	0	2	3
ME305A	A	A	Bireysel Çalgı ve Öğretimi -I		1	0	1	2
ME307A	A	A	Bireysel Çalgı- V		1	0	1	2
ME309A	A	A	Çoksesli Koro -III		0	2	1	2
ME311A	A	A	Türk Sanat Müziği Koro - I		0	2	1	2
ME313A	A	A	Batı / Türk Müziği Orkestra - Oda Müziği -I		0	2	1	2
ME315A	A	A	Piyano ile Eşlik Çalma		0	2	1	2
ME317A	A	A	Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi		2	0	2	2
ME321A	A	A	Genel Müzik Tarihi		2	0	2	2
ME319MB	MB	MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı		2	2	3	4
ME323A	A	A	Seçmeli-III (Armoni-Kontrpuan-Eşlik-III)		2	0	2	2
ME327A	A	A	Seçmeli-III (Alanda Müzik Derleme Teknikleri)		2	0	2	2
ME325GK	GK	GK	Seçmeli-III (Güncel ve Popüler Müzikler)		2	0	2	2
ME331GK	GK	GK	Seçmeli-III (Türk Dünyasında Müzik)		2	0	2	2
ME329GK	GK	GK	Seçmeli-III (Sanat Tarihi)		2	0	2	2
ME335GK	GK	GK	Seçmeli-III (İşaret Dili)		2	0	2	2
ME333GK	GK	GK	Seçmeli-III (Topluma Hizmet Uygulaması)		2	0	2	2
TOPLAM					16	10	21	30
6 YARIYIL DERSLERİ					T	U	K	ECTS
OP.KOD	B.KODU	A.KODU	DERSİN ADI					
ME302A	A	A	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-VI		2	0	2	3
ME304A	A	A	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-II		2	0	2	3
ME306A	A	A	Türk Halk Müziği Tür ve Biçim Bilgisi		2	0	2	3
ME308A	A	A	Bireysel Çalgı- VI		1	0	1	2
ME310A	A	A	Çoksesli Koro -IV		0	2	1	2
ME312A	A	A	Türk Sanat Müziği Koro - II		0	2	1	2
ME314A	A	A	Batı / Türk Müziği Orkestra- Oda Müziği -II		0	2	1	2
ME316A	A	A	Bireysel Çalgı ve Öğretimi -II		1	0	1	1
ME318A	A	A	Türk Müziği Çok Seslendirme		2	0	2	2
ME324A	A	A	Türk Müzik Tarihi		2	0	2	2
ME320MB	MB	MB	Özel Öğretim Yöntemleri -I		2	2	3	4
ME322MB	MB	MB	Sınıf Yönetimi		2	0	2	2
ME326A	A	A	Seçmeli-IV (Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri)		2	0	2	2
ME328A	A	A	Seçmeli-IV (Armoni-Kontrpuan-Eşlik-IV)		2	0	2	2
ME330A	A	A	Seçmeli-IV (Sosyal ve Mesleki Grup Müzikleri)		2	0	2	2
TOPLAM					18	8	22	30
DÖRDÜNCÜ SINIF					T	U	K	ECTS
7 YARIYIL DERSLERİ					T	U	K	ECTS
OP.KOD	B.KODU	A.KODU	DERSİN ADI					
ME401A	A	A	Çoksesli Koro-V		0	2	1	2
ME403A	A	A	Türk Sanat Müziği Koro - III		0	2	1	2
ME405A	A	A	Batı / Türk Müziği Orkestra - Oda Müziği -III		0	2	1	2
ME407A	A	A	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-III		2	0	2	2
ME409A	A	A	Bireysel Çalgı ve Öğretimi -III		1	0	1	1
ME411A	A	A	Bireysel Çalgı - VII		1	0	1	1
ME419A	A	A	Türk Sanat Müziği Tür ve Biçim Bilgisi		2	0	2	1
ME429A	A	A	Özel Öğretim Yöntemleri -II		2	2	3	4
ME413MB	MB	MB	Okul Deneyimi		1	4	3	4
ME415MB	MB	MB	Rehberlik		3	0	3	3
ME417GK	GK	GK	Bilimsel Araştırma Teknikleri		2	0	2	2
ME421GK	GK	GK	Oyun, Dans ve Müzik		0	2	1	2
ME427GK	GK	GK	Seçmeli-IV (Müzik Eğitiminde Kariyer Planlama)		2	0	2	2
ME425GK	GK	GK	Seçmeli-IV (Türk Halk Kültüründe Müzikli Oyunlar)		2	0	2	2
ME423A	A	A	Seçmeli-V (Armoni-Kontrpuan-Eşlik-V)		2	0	2	2
ME431A	A	A	Seçmeli-V (Piyano Akordu)		2	0	2	2
TOPLAM					18	14	25	30
8 YARIYIL DERSLERİ					T	U	K	ECTS
OP.KOD	B.KODU	A.KODU	DERSİN ADI					
ME402A	A	A	Çoksesli Koro ve Yönetimi		0	2	1	3
ME404A	A	A	Türk Sanat Müziği Koro -IV		0	2	1	3
ME406A	A	A	Batı / Türk Müziği Orkestra ve Oda Müziği Yönetimi		0	2	1	2
ME408A	A	A	Bireysel Çalgı ve Öğretimi -IV		1	0	1	3
ME410A	A	A	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi-IV		2	0	2	3
ME412A	A	A	Türk Halk Dansları		0	2	1	3
ME420A	A	A	Bireysel Çalgı - VIII		1	0	1	3
ME414MB	MB	MB	Öğretmenlik Uygulaması		2	6	5	6
ME416MB	MB	MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi		2	0	2	2
ME418MB	MB	MB	Özel Eğitim		2	0	2	2
ME422A	A	A	Seçmeli-VI (Okulöncesi Müzik Eğitimi Uygulamaları)		0	2	1	2
ME424A	A	A	Seçmeli-VI (Müzik Eğitiminde Drama Tekniği)		0	2	1	2
TOPLAM					10	16	18	30

A: Alan ve alan eğitimi dersleri , MB: Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, GK: Genel kültür dersleri

YARIYIL	T	U	K	ECTS
1	26	6	23	30
2	20	4	22	30
3	18	6	21	30
4	19	6	22	30
5	16	10	21	30
6	18	8	22	30
7	18	14	25	30
8	10	16	18	30
TOPLAM	145	70	174	240

Ek 3. Fotoğraflar

Şekil 24 A.İ.Herzen RDPÜ MTKKE binası önünde

Şekil 25 A.İ.Herzen RDPÜ MTKKE müdür yardımcısı E.O.Kuznetsova ile

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...